

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

39) Forespørgsel nr. F 65:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om det hidtidige forløb af EU's regeringskonference, og hvad er regeringens forventninger for den resterende del af regeringskonferencen?«

Af Ove Fich (S), Charlotte Antonsen (V), Kent Kirk (KF), Steen Gade (SF), Elisabeth Arnold (RV), Annette Just (FP), Keld Albrechtsen (EL), Addi Andersen (CD) og Kristian Thulesen Dahl (DF).

(Forespørgslen anmeldt 18/4 97. Fremme af forespørgslen vedtaget 24/4 97).

Formanden:

Jeg gør allerede nu opmærksom på, at afstemning om eventuelle motiverede dagsordener vil blive sat på dagsordenen i morgen, torsdag den 29. maj 1997.

Begrundelse**Ove Fich (S):**

EU's regeringskonference nærmer sig slutningen. Det er ikke usandsynligt, at forhandlingerne den 16.-17. juni i Amsterdam vil være afslutningen. Derfor er det også godt, at Folketinget bruger en af sine sidste mødedage inden afslutningen af forhandlingerne til at høre regeringen gøre status over forhandlingerne og til at høre regeringens forventninger til resten af forhandlingerne.

Det er også omvendt vigtigt, at regeringen ved denne lejlighed får mulighed for at høre de politiske partiers meldinger her inden afslutningen, og det er endelig vigtigt, at der konkluderes i form af en dagsorden om, hvad der er grundlaget for regeringens deltagelse i resten af regeringskonferencen. Det er baggrunden for, at alle Folketingets partier har ønsket denne forespørgsel.

Besvarelse**Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):**

1997 – et år, som nok fortjener en del opmærksomhed. Et år, der – garanterer jeg for, og det er den eneste garanti, jeg udsteder i dag – vil indeholde langt flere positive overraskelser end negative. Et år, hvor hele fundamentet blev bygget til et åbent europæisk hus, hvor folk kan leve, hvor folk kan fungere, hvor lande kan fungere i fred og fordragelighed, hvor man kan handle sammen, komme sammen, sammen skabe beskæftigelse, fremgang, velfærd og tryghed. Et Europa med grundlæggende rettigheder, der respekteres, hvor der er et Europaråd, der kan tage fat, hvis det ikke sker. Et Europa, hvor der er større forståelse herfor mellem det nordlige og det sydlige Europa. Et europæisk hus, der omfatter både Nord og Syd og det vestlige helt fra Atlanterhavet til det østlige Uralbjergområde.

Fem brikker – en håndfuld store europæiske brikker – bliver i år lagt til dette fundament. Den første er allerede lagt: Den nye samarbejdsaftale mellem Rusland og NATO for ganske få timer siden i Paris. Store ord blev brugt, javel, men det forklejner ikke, at det rent faktisk er et meget stort fremskridt, der lukker og slukker for 50 års kold krig og giver håb om at kunne bruge penge i samfund, ikke så meget længere til militært isenkram, men mest til babushkaen i Rusland og de almindelige familier i Vesteuropa som i Øst.

For det andet en første udvidelsesrunde af NATO-medlemskabet, der vil skabe ny tryghed, meget mere tryghed, også meget større forventning for en række nye lande, præget af klogskab, fordi det er den rækkefølge, det sker i, præget af balance, forståelse mellem Rusland på den ene side og – når alt kommer til alt – NATO på den anden.

For det tredje et perspektivfyldt Østersøsamarbejde, som vi ikke havde turdet drømme om bare for en 6-7-8 år siden, et Østersøsamarbejde, vi taler om i København, i Mariehamn, i Skt. Petersborg, i Polens Warszawa, i de tre baltiske landes hovedstæder omfattende det tidligere Ruslands store baggrund og nuværende omfattende de nordiske landes velfærdsmodeller, de tre baltiske samfund, det nye polske demokrati, der lige har fået ny forfatning, og Tyskland. I sandhed et område, som har større chancer end nogen anden region i hele den store verden for at demonstrere, at fred og fordragelighed kan lade sig gøre på tværs af historien.

Og for det fjerde: Et OSCE stærkere end før, med stærkere fundament end før, med dansk formandskab og med en forståelse, OSCE ikke har haft før, siden den første dag, man for mange år siden underskrev den såkaldte Helsinki-aftale.

Og for det femte og sidste en konference i Amsterdam med et perspektiv, som vi ikke skal overvurdere, men bestemt heller ikke undervurdere. Vi er i gang med at sætte de sidste ord og de sidste præcisioner på en ny Europatraktat – frem for alt et grundlag for en udvidelse af Den Europæiske Union, der sandelig også understreger, at tiden er kommet til at erstatte den behårde sikkerhedspolitik med den bløde, menneskelige, reelle sikkerhedspolitik.

Samfund kan jo være sikre udadtil, men være temmelig usikre indadtil for almindelige mennesker, og det er just det, der er det geniale ved dette års dagsorden, de fem store brikker i det europæiske hus' fundament, at det både omfatter landenes ydre sikkerhed, og det omfatter folkens nye sikkerhed. En flot dagsorden med et perspektiv for et Danmark i fremgang og et Europa ligeså. Sådan er det.

Det er vigtigt, for det danske Folketing har også en pligt til ikke at forfalde til pernittengryneri og småting, men til at holde sig til det store perspektiv, for ellers taber man evnen til at håndtere småtingene, som kan være nok så vigtige.

Vi er fremme i den afgørende fase nu omkring regeringskonferencen. Vi er fremme ved strengen og det seneste opløb. Vi kan ikke vide med sikkerhed, om opløbet fører os frem til målet i Amsterdam, men meget kunne tyde på det. Derfor skal vi være velforberedte dertil.

Hvad handler så dette afsluttende opløb om? Lad mig starte med, hvad det ikke handler om. Det handler ikke om, hvorvidt Danmark bagefter skal søge ud eller blive, for vi er der. Det handler heller ikke om de fire forbehold; vi har ikke for os en forbeholdsdebat, vi har en indholdsdebat og en indholdsforhandling.

Det handler om at materialisere store dele af vores dagsorden, store dele af vores Europavision i et omfang, vi ikke har kunnet før. Og det handler først og fremmest om at turde, at turde vise lederskab for det her land i samklang og at turde træffe beslutninger om institutioner som grundlag for den fredelige, bløde sikkerhedspolitik: udvidelsen af Europa med de nye demokratier.

Det vil blive en regeringskonference, der går over i historien, for den vil lægge grunden til et nyt og større EU. Det vil blive en konference, der vil være præget af, at Central- og Østeuropa banker på døren. Det vil være en konference, hvor vi må huske hele vejen igennem – også i de dramatiske dage bagefter – at vi har en pligt til ikke at glemme, at det efter min opfattelse er denne generations største udenrigspolitiske opgave at medvirke til, at denne udvidelse bliver en realitet.

Og for et Danmark i fremgang kan vi gøre det måske mindst lige så stærkt, som så mange andre lande kan gøre det, for i et Danmark i fremgang har vi råd politisk, menneskeligt, økonomisk og materielt. Vi har et ansvar for at skabe grundlaget for dette nye, fredelige europæiske hus, og vi kan mere end så mange andre dels tage stemmen i koret, så det kan ses, og det kan høres, dels være med til at træffe beslutningen.

Jeg behøver næppe at tilføje, at denne regeringskonference også vil gå over i historien, hvis projektet mislykkes. Så svigtede vi de nye demokratier i Østeuropa, så forsømte vi at gribe en enestående mulighed, som folk før os ikke havde og folk efter os måske heller ikke får. Derfor er det nu. Derfor kan det ikke nytte, at den lille politik i dansk indenrigspolitik får for meget medvind. Jeg siger det på forhånd også som en lille advarsel. Der vil blive givet igen, og der vil blive insisteret på, hvad det handler om.

Det, debatten drejer sig om i dag, er for mig enkelt. Den drejer sig om at finde det mandat, der er et flertal bag her i Folketinget, til, at regeringen kan føre Danmark godt i vej til og med målstrengen, så den proces, der ligger foran os, EU's udvidelse, kan blive en realitet, så vi kan være med til at skrive historien, som vi har været det før, så vi kan være med til at påvirke resultatet, som vi har gjort det før.

Hvis man skal have sådan et stort projekt til at fungere, er det vigtigt, at man fastholder den åbne linje. Og jeg må sige på regeringens vegne, og både udenrigsministeren og jeg har bekræftet hinanden i det: I de senere dage har vi siddet og kigget på, hvor mange debatter vi har haft om Europa her i salen, siden vi fik svaret. Jeg tror, Udenrigsministeriet har lavet en lille statistik over det, og jeg synes, det kan bære overskriften: Det er en åben debat, der føres. Det er en regering, der er indstillet på den mest åbne debat overhovedet her i salen om hvert eneste trin, der er taget i den europæiske beslutningsproces.

Jeg garanterer for, at havde vi en statistik, hvor vi kunne sammenligne med andre landes parlamenter, vil man her i parlamentet se, at vi også på det felt er et Danmark i fremgang.

Vi lagde en køreplan frem, da vi startede på processen, en køreplan, vi har holdt nøje fra punkt til punkt. Nu står vi ved den sidste fase. Lad mig kort resumere, hvad vi lagde vægt på i den køreplan, åbenhedens køreplan.

Som nr. 1: Løbende drøftelser med Europaudvalget. Det er sket tæt, så tæt, at jeg somme tider har kunnet se randene under øjnene på Europaudvalgets medlemmer, men jeg har ikke taget det som et kritisk punkt i forhold til regeringen.

Som nr. 2: Drøftelser med partierne bag forhandlingsgrundlaget fra december 1995. Det er sket. Vi havde en partilederrunde i begyndelsen af marts. Vi havde en ny partilederrunde her i maj, nærmere bestemt i mandags. Vi har haft en åben og fordomsfri meningsudveksling, som det hedder på lidt gammeldags sprog, eller sagt ligeud: Vi har sagt, hvad vi mener om sagerne både inden for dørene og efter. Sådan skal det være.

Som nr. 3: En åben debat om regeringskonferencen, som jeg har nævnt det, med masser af forespørgsels- og redegørelsesdebatter. Intet har været lagt til side; alt er blevet vendt. Alle stemmer, der ville, er kommet til orde.

Og som nr. 4: Et formandskabs forslag er blevet præsenteret i Folketingssalen. Det er just det, vi gør i dag. Forslaget fik vi den 20. maj i form af en uformel ramme for et samlet traktatudkast. Udenrigsministeren vil redegøre for udkastets nærmere indhold.

For min part vil jeg bare her nøjes med at konstatere, at teksterne på alle de centrale områder faktisk imødekommer Danmarks dagsorden og den danske vej i ganske, ganske vid udstrækning. Og det synes jeg egentlig jeg vil tillade mig at glæde mig over. For når jeg husker, hvad der blev sagt bare for ganske få måneder siden, da regeringen begyndte at tale om beskæftigelse, om miljø, om åbenhed og nærhed og bekæmpelse af svig, hvad fik vi så at vide fra en vis side i salen? Det var irrelevant, der var risiko for, at det ville bringe udvidelsesprocessen i fare, det var ikke på regeringskonferencens dagsorden, det ville ikke volde andet end problemer, det havde jo overhovedet ikke nogen chancer for at blive til nogen realitet, og i øvrigt stak regeringen hovedet i busken og turde ikke tage den reelle dagsorden.

Jeg er så glad i dag, fordi virkeligheden er jo det stærkeste argument. Virkeligheden er det stærkeste argument. Hvad har vi kunnet konstatere i dag? Den dagsorden, vi gik efter, blev regeringskonferencens dagsorden. Vi vil være i stand til, hvis vi holder fast også til det sidste, at sikre, at beskæftigelsen får en placering i det europæiske samarbejde, den ikke havde før, men som den fortjener, og som er nødvendig. Vi vil være i stand til at sikre miljøet en stærkere placering, end det havde før, og de allerallernyeste informationer viser igen, at den, der tør påtage sig et lederskab både i Danmark og i den europæiske debat, også når det, man har sat sig for.

Vi får en nærhedsindsats i den nye traktat, vi ikke har set før. Vi har glædet os over i regeringen, at Edinburgh-Aftalens afsnit om nærhed i meget stor udstrækning er blevet flyttet ind nu, om alt går vel, i selve Traktaten. Stregen bliver trukket med hensyn til, hvad der er nationalt, og hvad der er noget, vi skal løse i fællesskab på europæisk plan. Vi får bekæmpelse af svig ind, vi får en åbenhed ind, vi ikke havde før.

Jeg vil godt understrege det her, for en gang imellem må man forstå, at det – selv for en regering – godt kan være lidt træls, hvis man oplever, at indenrigspolitik og de her store europæiske spørgsmål bliver blandet sammen. Jeg ser også, når jeg sådan slår lidt op i den gamle debat – jeg ved godt, at det er ubehageligt, men sådan er det jo: sagt er sagt, ikke sandt? – at der også er synspunkter fremme om, at de mindre, de små lande skulle bøje sig i forhold til de store.

Det er også forkert tænkt, og vi har aldrig tænkt sådan. Det blev jo en harmonisk balance, vi er kommet igennem med. Tag et eksempel som kommissærer. Jeg tror godt, jeg her i dag kan sige efter vores fælles analyse, at alt tyder på, at det bliver, som de små lande vil have det, nemlig at vi fortsat har en kommissær i Kommissionen. Det manglede sådan set også bare andet.

Der sker forskellige andre forandringer. Det er klart. Men det at lægge sig fladt ned for de store, som jeg fik som råd fra en vis side af salen i starten af denne debat for nogle måneder siden, ville have været en katastrofe, hvis vi havde lyttet til det. Vi oplevede det så sent som i Noordwijk, hvor netop sammenholdet mellem de mindre lande viste sig at være det, der var nødvendigt, og det, der var rigtigt.

Regeringen ønsker med denne debat, som jeg sagde det, at få en opbakning fra Folketinget til, at vi kan afslutte forhandlingerne på konferencen, at det vil ske på grundlag af det forhandlingsoplæg, vi fremlagde i december 1995, samt en dagsorden, som foreslås senere i dag.

Og så til den sidste afsluttende fase under vores regeringskonference. Jeg har knyttet de væsentligste bemærkninger til de resultater, der tegner sig. Jeg vil gerne understrege som et punkt, vi ikke har glemt, men som vi vil følge op, at den linje, vi har fastholdt om tæt kontakt til Europaudvalget, tæt kontakt til de politiske partiers ledere, vil vi forfølge helt frem til den sidste dag.

Jeg vil måske slutte her med at give en enkelt bemærkning om institutionerne, også en enkelt appel om det med institutionerne. Jeg kan mærke, at der i nogle af vore lande, også i nogle enkelte af partierne her, vil være en tendens til at sparke nogle af de mere ubehagelige forhandlinger til side- eller hjørnespark.

Jeg føler selv, at regeringen har en pligt til at medvirke til, at de institutionelle beslutninger bliver truffet senest i Amsterdam, fordi de er de centrale forudsætninger for, at udvidelsen kan komme til at finde sted, sådan som vi ønsker det. Jeg håber derfor også, at der er forståelse for, at et højt tempo og en hurtig beslutningsproces også om disse dele vil være nødvendig, hvis vi skal fastholde vort ansvar, og det agter vi at gøre.

»Efter Amsterdam« er mit sidste punkt som oplæg til debatten. Efter Amsterdam har vi forhåbentlig en ny Europa-Traktat, en tekst i hvert fald, som herefter kræver den sædvanlige teknisk-juridiske gennemgang. Derefter vil regeringen, som sædvanen tilsiger, lade gennemføre en analyse af det samlede resultat af regeringskonferencen i forhold til den danske grundlov.

Jeg har sagt det før, lad mig blot gentage, at tingene synes at trække i retning af en folkeafstemning, men en endelig afgørelse kræver en endelig tekst. Sådan er det.

Efter Amsterdam vil der således fortsat være behov for et tæt samarbejde mellem de politiske ledere her i Folketinget, i Europaudvalget. Vi skal jo igennem en ratifikationsproces, og så skal vi have sat udvidelsesprocessen i gang, ikke i stå. Det er spændende, forpligtende.

Jeg glæder mig til debatten her i aften.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Den 16. maj fremlagde det hollandske formandskab en række arbejdspapirer. Samlet udgør de rammerne for et traktatudkast. Det vil fortsat stå medlemslandene frit for at arbejde for deres egne forslag og kræve ændringer i teksten, men det er også klart, at formandskabets udspil sætter en ramme for de sidste drøftelser.

Hvor står vi nu? Vi står til at opnå meget på de områder, hvor Danmark selv har fremsat forslag. Hovedproblemet for Danmark er spørgsmålet om retlige og indre anliggender. I det hollandske traktatudkast er de retlige og indre anliggender delt i to hovedområder:

For det første de områder, der foreslås overflyttet fra det mellemstatslige område i søjle 3 til det kommunautære område i søjle 1. Det drejer sig om grænsekontrol, asyl, immigration, det civilretlige område og dele af det toldmæssige samarbejde.

For det andet de områder, hvor der er enighed om, at de fortsat skal behandles inden for det nuværende mellemstatslige samarbejde i søjle 3. Det drejer sig om et samarbejde på det politimæssige og det strafferetlige område og dele af det toldmæssige samarbejde.

Drøftelserne hidtil har bekræftet, at der fortsat er et flertal af medlemslande, der ønsker en overførsel af områder som grænsekontrol, asyl og immigration til søjle 1. Fra dansk side ønsker vi et styrket samarbejde på disse områder. Vi vil gerne deltage i samarbejdet om at løse fælles problemer, men vi finder ikke, at overførsel til søjle 1 er nødvendig. Det praktiske samarbejde kan styrkes på et mellemstatsligt grundlag.

Hvad angår de opgaver, der forbliver i søjle 3, er opgaven at sikre større effektivitet under fastholdelsen af samarbejdets mellemstatslige karakter. Domstolen vil her have en rolle på de områder, der bliver i søjle 3, men på et klart mellemstatsligt grundlag. Ender vi med en overflyttelse af dele af det nuværende søjle 3-samarbejde til søjle 1, vil regeringen sikre en løsning, der respekterer det danske forbehold. Det er vores forpligtelse.

Formandskabet lægger op til en integration af Schengensamarbejdet i EU. Det foreslås, at det sker ved at vedtage en protokol i tilknytning til den nye traktat. En række juridiske og tekniske spørgsmål må her afklares.

Danmark ønsker, at det bliver muligt at bruge EU-institutionerne i Schengensamarbejdet, men Schengensamarbejdet må bevare sin mellemstatslige karakter. En nærmere tilknytning mel-

lem Schengensamarbejdet og EU må ikke føre til, at Norges og Islands position svækkes.

Afsnittet om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik indeholder ting, som vi fra dansk side kan støtte fuldt ud, også elementer, som er udtryk for bevægelse i rigtig retning, og elementer, som vi fra dansk side ikke kan støtte.

Vi kan støtte oprettelsen af en analyse- og planlægningsenhed. Vi støtter formandskabets forslag om en højtstående repræsentant for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Danmark accepterer den foreslåede indskrivelse af de foreslåede Petersbergopgaver i Traktaten.

Traktatudkastets bestemmelse om beslutningstagen i søjle 2 er en udvikling i rigtig retning. Traktatudkastet indeholder to vigtige elementer:

For det første lægges der op til, at en medlemsstat i en konkret sag kan afvise anvendelse af kvalificeret flertal. Hvis et flertal af medlemslande derefter ønsker det, kan sagen henvises til Det Europæiske Råd, der træffer beslutning med enstemmighed.

For det andet foreslås konstruktiv afståelse. Konstruktiv afståelse er en beslutningsmodel, hvor et eller flere medlemslande ved en beslutning, der træffes med enstemmighed, kan meddele, at man ikke ønsker at deltage, men at man ikke vil stå i vejen for et flertal af medlemslande, der ønsker at deltage.

Fælles for de to modeller er, at de muliggør effektivisering af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik på et klart mellemstatsligt grundlag.

Vedrørende sikkerhed og forsvar har vi fra dansk side vedvarende henvist til det danske forbehold. Vi ønsker at fastholde den eksisterende formulering om perspektiverne for den fælles forsvarspolitik. Vi argumenterer imod integration af WEU i EU; et sådant skridt rejser principielle sikkerhedspolitiske spørgsmål, der rækker ud over regeringskonferencens sigte. Dette synspunkt deles af en stor gruppe af medlemslande.

Vi kan fra dansk side ikke støtte formandskabets udkast til tekster vedrørende sikkerhed og forsvar, for formandskabet vælger fortsat en tilgang, der ligger tæt op ad tysk-franske ønsker. Denne linje er uacceptabel for flere medlemslande. Der kan ikke efter min vurdering skabes et kompromis med udgangspunkt i disse afsnit i traktatudkastet.

Traktatudkastets afsnit om forstærket samarbejde udgør et godt grundlag for de videre for-

handlinger. Nogle punkter er fortsat uafklarede. Det er åbent, om der skal gælde enstemmighed eller kvalificeret flertal ved iværksættelsen af forstærket samarbejde inden for søjle 1. Det er også åbent, hvilken form for forstærket samarbejde der skal gælde i forhold til søjle 2. Og endelig er det uklart, hvorledes man konkret forestiller sig en afgrænsning af anvendelsesområdet i søjle 1.

Disse spørgsmål må nærmere afklares under forhandlingerne.

Formandskabets udspil indeholder ikke tekster på de to centrale institutionelle spørgsmål: Kommissionens sammensætning og stemmevægte i Rådet. Disse spørgsmål er så politisk følsomme, at den endelige afklaring først kan forventes i sidste fase. Det er der ikke noget nyt i.

I de afsluttende forhandlinger vil den danske forhandlingslinje være den kendte. Det betyder, at Danmark ønsker, at alle medlemslande er repræsenteret i Kommissionen

Når det gælder stemmevægte, arbejder vi fra dansk side for en fremskrivning af de nuværende stemmevægte. Danmark kan ikke støtte tanker om at ændre den eksisterende balance. Vi vil fortsat være åbne over for en løsning baseret på såkaldt dobbelt flertal.

I traktatudkastet lægges der op til at skabe en fælles enhed af EU og EF vedrørende juridisk personlighed. Afgørende vil være, at bestemmelserne får en sådan form, at det er EU som sådan og ikke medlemslandene, der forpligtes, når EU indgår aftaler.

Formandskabets udspil om eksterne økonomiske relationer er problematisk. Vi kan ikke her tilslutte os en eksklusiv forhandlingskompetence til Kommissionen på alle områderne. Det gælder især på serviceydelse og skibsfart. Denne holdning deler vi med en række lande.

Der er grund til betydelig tilfredshed med traktatudkastet på de områder, hvor Danmark selv har fremsat forslag. Det drejer sig om beskæftigelse, miljø, åbenhed, bekæmpelse af svig, forbrugerbeskyttelse, nærhed og inddragelse af de nationale parlamenter. Der er grund til optimisme på disse områder. Vi står til at få meget gennemført.

Jeg ønsker ikke her at gå i detaljer med disse områder. Ønsker man det under denne debat, gør jeg det gerne. Men afgørende set fra et dansk synspunkt er, at vi her står til faktisk at opnå betydelige landvindinger på områder, som er nære for den enkelte borger. Og det vil være

noget, der, tror jeg, i den danske befolkning vil spille en betydelig rolle.

I den sidste fase af forhandlingerne har Danmark tre hovedmål: For det første at fastholde, gerne udbygge, de betydelige resultater, der allerede er opnået på de områder, hvor vi har fremsat forslag. For det andet at sikre løsninger, der respekterer de danske forbehold. Det har været et mål fra starten; det er det fortsat. For det tredje at skabe resultater på det institutionelle område, der skaber et godt grundlag for forhandlingerne om EU's udvidelse med landene i Central- og Østeuropa.

Og lad mig knytte an til statsministerens indledning: Vi står over for en forceret fase til sidst. Jeg føler, at vi er godt rustet til at kunne varetage danske synspunkter.

Forhandling

Ove Fich (S):

Vi bevæger os nu ind i den afsluttende fase af forhandlingerne på EU's regeringskonference. I en sådan afslutning bliver diskussionen ofte af meget teknisk og juridisk karakter. Det er derfor vigtigt endnu en gang at standse op og huske på, hvad der egentlig er formålet med regeringskonferencen.

Formålet er at skabe fundamentet for udvidelsen af EU med ansøgerlandene i Central- og Østeuropa. Uden at vi i EU gennem regeringskonferencen skaber de nødvendige forudsætninger, ligesom ansøgerlandene selv har reformeret sig økonomisk og politisk, vil en udvidelse af EU ikke kunne finde sted.

Det betyder derfor, at det kun er dem, der er klar til at tage et ansvar og bære EU's regeringskonference igennem i de resterende forhandlinger og i den efterfølgende ratifikation, der kan få del i æren for, at vi om nogle år kan samle Europa på tværs af det nu hedengangne Jerntæppe gennem Europa.

Men formålet med regeringskonferencen har også været at skabe et bedre EU, som borgerne er mere tilfredse med. Det havde nogle borgerlige partier både her og hisset svært ved at forstå i starten, og jeg tror såmænd ikke, at alle har forstået det endnu.

Der er endnu en række problemer i forhandlingerne, som skal løses, før vi kan sætte punktum for arbejdet på topmødet i Amsterdam. Først og fremmest er der de institutionelle spørgsmål, som skal sikre, at et EU med 25 lan-

de, ja, måske endda flere, kan fungere. Og der er diskussion om antallet af kommissærer, hvor der ikke skal være den mindste tvivl om Socialdemokratiets holdning: Vi insisterer på en dansk kommissær.

Der er størrelsen af Europa-Parlamentet, hvor vi finder, at det er fornuftigt med en begrænsning, og at det hollandske forslag om 700 medlemmer er ganske realistisk. Der er stemmevægten i Ministerrådet. Her ønsker vi, at man ikke rører ved de eksisterende stemmevægte, men vil godt i overensstemmelse med det danske forhandlingsudspil kunne acceptere det såkaldte dobbelte flertal, det vil sige, at der ikke blot skal være kvalificeret flertal for at vedtage et forslag, men at de pågældende lande også tilsammen skal udgøre 50, måske 60 pct. af EU's befolkning.

Et andet endnu ikke færdigforhandlet område er retlige og indre anliggender. Vort ønske er helt klart, at dette fortsat skal være et mellemstatsligt samarbejde. Vi mener, at der er masser af muligheder for en effektivisering af samarbejdet, og ikke mindst Danmark har gennem årene presset på. Det er glædeligt at konstatere, at der er enighed om, at politisamarbejdet skal forblive mellemstatsligt, og at det inden for disse rammer skal fortsætte den positive udvikling, det er inde i.

Det er også glædeligt, at der lægges op til bedre beslutningsmetoder inden for det mellemstatslige samarbejde. Især ideen om, at konventioner skal kunne træde i kraft, når et flertal af EU-landene har ratificeret dem, finder vi er en klar forbedring. Men det store flertal af EU-landene ønsker øjensynlig, at samarbejdet om asyl, indvandring, fri bevægelighed for personer m.v. samles under det overnationale samarbejde.

Man spørger sig unægtelig, hvad motivet hertil er, for der er stor forskel i landenes holdninger. Nogle lande ønsker byrdefordeling omkring flygtningeproblemer, andre gør det modsatte.

Derfor frygter vi, at man i virkeligheden bruger energien på at diskutere institutionelle ændringer frem for det, der er substansen i problemet, nemlig den manglende politiske vilje til i fællesskab at løse problemerne omkring asyl og indvandring. Danmark ønsker som sagt ikke, at dette samarbejde skal gøres overnationalt.

Omvendt har vi i Edinburgh-Afgørelsen accepteret, at de andre lande kan foretage denne ændring. Det betyder, at det retlige samarbejde

for Danmarks vedkommende fortsat skal være mellemstatsligt, og at vi derfor i overensstemmelse med det danske forbehold på området skal træffe vore egne beslutninger på ad hoc-basis om, i hvilken udstrækning vi deltager.

Sagen kompliceres naturligvis, hvis ønsket om at integrere den mellemstatslige Schengen-aftale i EU får generel opbakning. Så opstår der mange praktiske såvel som juridiske problemer. Men uanset hvordan forhandlingerne måtte ende på dette område, kan der ikke opstå problemer eller situationer, som Danmark ikke kan håndtere under fuld respekt for det danske folks beslutning den 18. maj 1993 om dette samarbejde.

Der har i øvrigt i de sidste dage været debat om den nordiske pasunions fremtid. Lad det være helt klart, at Socialdemokratiet ikke vil acceptere negative konsekvenser for den nordiske pasunion.

Omkring den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er der enkelte udestående problemer endnu, men det er også værd at konstatere, at flere danske ønsker er blevet imødekommet. Der oprettes en analyse- og planlægningsenhed, som vil være en effektivisering, og der udnævnes en person, der kan tegne EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik kontinuerligt gennem de skiftende EU-formandskaber.

Endnu resterer der, som også udenrigsministeren gennemgik, en afgørelse vedrørende beslutningstagningen. Her støtter vi tankerne om den konstruktive afståelse.

Det vigtigste udestående problem er imidlertid forslaget om at integrere Vestunionen i EU. Dette kan vi under ingen omstændigheder støtte, og realistisk set har forslaget næppe en chance, da de fire alliancefri lande samt Storbritannien har samme holdning som Danmark.

Også et ord om fleksibilitet. Det tegner nu til, at der på dette område kan findes en løsning efter vore ønsker. Udenrigsministeren har gennemgået dette.

Ud over de nævnte problemområder, som i vid udstrækning relaterer sig til traktatændringer, der er nødvendige i forbindelse med udvidelsen af EU med Central- og Østeuropa, har også andre emner været bragt op på regeringskonferencen. Karakteristisk for disse er, at det er emner, der vedrører borgernes dagligdag.

Fra starten spillede Danmark meget ambitiøst ud. I regeringens forhandlingsgrundlag fra december 1995 blev en række af de danske ønsker til en ny traktat slået fast, og siden hen

blev dette udmøntet. Vi vidste naturligvis fra starten, at vi ikke ville få alt i forhandlingerne. Et gustent overlæg kunne derfor have tilsagt at foreslå mindre, for at afstanden mellem ønskerne og resultaterne skulle blive tilsvarende mindre.

I dag er vi glade for, at vort ambitionsniveau var så højt, for vi har på mange punkter fået mere, end vi havde turdet håbe. Det havde vi ikke gjort, hvis vi havde sigtet lavere.

Når det i dag kan konstateres, at så meget lykkedes, afspejler det givetvis en holdningsændring i mange EU-lande, hvor borgernes ønsker til EU tages mere og mere alvorligt. Den folkelige opbakning af EU-projektet er i stigende grad et emne, som optager regeringerne i EU.

Alle de danske forslag er med i traktatudkastet. Det er der næppe ret mange andre lande som kan prale af. Medvirkende hertil har naturligvis været den gode støtte, vi har fået fra bl.a. Sverige og Finland, hvilket viser betydningen af det nordiske samarbejde i EU.

Jeg føler trang til at nævne en række områder af speciel betydning for os.

Den ny beskæftigelsespolitik er hele vejen igennem en nøje kopi af de danske tanker. Initiativet hertil blev allerede taget af den socialdemokratiske ledede regering under det danske formandskab i 1993, og nu giver det resultater. Arbejdsmarkedspolitikken kan nu endelig komme til sin ret efter regeringsskiftet i Storbritannien, som betyder, at den konservative britiske blokering ikke længere er til stede.

På miljøområdet er resultaterne gode, men de kan blive endnu bedre. Vi har fået princippet om bæredygtig udvikling slået fast, og vi har fået indskrevet, at miljøhensynet skal være tværgående hen over andre politikområder. Der er også forbedringer, for så vidt angår miljøgarantien, men vi ville gerne have endnu mere forbedring på dette område, således at den også kunne bruges i situationer, hvor der er fremkommet ny viden, der kan skabe behov for, at enkeltlande kan forbedre deres regler.

Forbrugerpolitikken er blevet styrket. Også her ville vi gerne videre, således at forsigtighedsprincippet blev slået stærkere fast i det indre marked. Der bliver mulighed for at bekæmpe svig med anvendelse af flertalsafgørelser i Ministerrådet. Åbenheden i EU forøges. Nærhedsprincippet præciseres. Jo, der er rigtig mange gode resultater.

Disse opnåede resultater skal i resten af regeringskonferencen fastholdes og om muligt gerne udbygges, især på miljøområdet.

I Socialdemokratiet håber vi, ja, vi forventer, at regeringskonferencen kan afsluttes den 16.-17. juni i Amsterdam. Det er vigtigt, for vi skal i gang med optagelsesforhandlingerne med de central- og østeuropæiske lande et halvt år efter afslutningen af regeringskonferencen, og disse optagelsesforhandlinger haster.

Jeg skal herefter til slut på vegne af Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Centrum-Demokraterne fremsætte:

Forslag om motiveret dagsorden

»Folketinget konstaterer,

- at EU's regeringskonference som sit vigtigste mål har at skabe forudsætningerne for udvidelsen af EU med de central- og østeuropæiske lande, herunder de baltiske lande, og dermed et helt og frit Europa med fred, demokrati, stabilitet og økonomisk velstand,
- at den indledende forhandlingsfase om EU's udvidelse med de central- og østeuropæiske lande, herunder de baltiske lande, påbegyndes et halvt år efter regeringskonferencens afslutning,
- at der tegner sig positive forhandlingsresultater på væsentlige områder som beskæftigelse, arbejdsmarkedspolitik, miljø, åbenhed, forbrugerbeskyttelse, svigbekæmpelse, nærhed og inddragelse af de nationale parlamenter,
- at regeringen arbejder for, at forhandlingerne i EU's regeringskonference kan afsluttes på Det Europæiske Råds møde i Amsterdam, den 16.-17. juni 1997, og
- at regeringens deltagelse i forhandlingerne i EU's regeringskonference finder sted på basis af det forhandlingsgrundlag, Folketinget tilsluttede sig i 1995, og i fuld respekt for de danske forbehold i henhold til Edinburgh-Afgørelsen af 1992.

Folketinget opfordrer regeringen til

- at arbejde for, at de opnåede forhandlingsresultater fastholdes og udbygges. Det gælder især på miljøområdet,
- at holde tæt kontakt med Folketingets partier og Folketingets Europaudvalg i perioden frem til Det Europæiske Råds møde i Amsterdam den 16.-17. juni 1997. Folketinget tager herefter regeringens redegørelse til efterretning og opfordrer regeringen til at afslutte forhandlingerne i regeringskonferencen på dette grundlag.

Herefter går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 116).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige, at hr. Ove Fichs forslag til motiveret dagsorden unægtelig er en tynd kop te. Statsministeren hævdede jo, at vi ikke skulle lægge os på maven for de store lande, hvorefter hr. Ove Fich går op og foreslår en dagsorden, som er en ren kapitulation over for føderalisterne og de store lande på regeringskonferencen.

Det, vi nu ser, er det, som unionsmodstanderne sagde forud for folkeafstemningen i 1993, nemlig at Edinburgh-Aftalen ikke yder små lande og især ikke Danmark nogen som helst beskyttelse imod unionsudviklingen. Og alt, hvad regeringen nu har tilbage at klamre sig til, er denne Edinburgh-Aftale, som kun gør ondt værre.

Derfor skal jeg på Enhedslistens vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Folketinget fastslår, at Danmark tidligst kan ratificere en ny unionstraktat efter en folkeafstemning, som først kan finde sted efter afslutningen af retssagen om forholdet mellem grundloven og Maastricht-Traktaten.

Folketinget opfordrer regeringen til at meddele EU, at de foreliggende traktatudkast, herunder særlig de seneste forslag fra EU-formandskabet, ikke kan danne grundlag for en forhandlingsløsning om en ny unionstraktat, og at den danske regering derfor ikke vil kunne medvirke til vedtagelsen af en ny traktat på EU-topmødet i Holland i juni.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 119).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg har et spørgsmål til det dagsordensforslag, som unionspartierne har fremsat til behandling her i dag.

Der er meget, man kunne tage fat på, men tiden er jo knapp, så jeg vil spørge hr. Ove Fich specielt om den pind, der hedder: Folketinget opfordrer regeringen til at holde tæt kontakt med Folketingets partier og Folketingets Europaudvalg i perioden frem til Det Europæiske Råds møde i Amsterdam den 16.-17. juni 1997.

Jeg vil spørge hr. Ove Fich, hvad der ligger i den pind, hvor forpligtende det er for regeringen. På baggrund af det forløb, der har været i de seneste dage, hvor Folketingets Europaudvalg jo forud for debatten i dag, som bliver benævnt – også af regeringen – som en af de allervigtigste debatter, vi har haft i meget lang tid, nemlig om hele Europas fremtid, ikke har modtaget referat fra det seneste topmøde, så alle partier er klædt på med status på regeringskonferencen, vil jeg gerne spørge: Ligger der en kritik af det forløb i dagsordensforslaget? For så er der selvfølgelig perspektiver i.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er nødt til at spørge hr. Ove Fich, om hr. Ove Fich er enig med sin egen statsminister, når han taler om, at der er åbenhed, og at det er en åben debat, der skal føres her i Folketinget, i særdeleshed om EU og Europas fremtid, i betragtning af, at det er den samme regering, som statsministeren står som leder af, som ikke har villet indkalde de partier, der repræsenterer 48 pct. af Danmarks befolkning, nemlig de 48 pct., der sagde nej til Unionen den 18. maj 1993. De blev ikke inviteret til at diskutere Europas fremtid i mandags, da statsministeren havde et par timer tilovers i Danmark.

Vi fik aflyst vores møde tirsdag, fordi statsministeren havde mere travlt med at sole sig i nærheden af den russiske præsident, og jeg kan forstå på statsministerens tale i dag, at det gjorde også virkelig indtryk, for vi hørte mere om NATO, end vi reelt hørte om Europas og EU's udvikling.

Er det en linje, som formanden for Europaudvalget kan nikke genkendende til? Hvis det er en linje, som formanden for Europaudvalget siger god for og ønsker, vi skal køre videre, vil jeg sige, at så er dette det mest hule bidrag til en Europadebat, jeg nogen sinde har set. De første

ni tiendedele af dagsordenen siger ingenting, og de sidste to ting har man selv modsagt.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil gerne spørge hr. Ove Fich om to ting. Den ene er om det, pilen peger på. Jeg forstod, at statsministeren sagde, at pilen peger i retning af en folkeafstemning. Kunne vi da ikke få lidt ren snak og så få en klar melding fra regeringen om, at der bliver en folkeafstemning om forhandlingsresultatet efter mødet i Amsterdam?

Den anden ting er en uddybning af det, som hr. Ove Fich sagde om forbeholdet på det retlige område, hvor hr. Ove Fich sagde, at det er en forudsætning for Socialdemokratiet, at der ingen negative konsekvenser blev for den nordiske pasunion. Det var jeg jo glad for at høre. Derfor vil jeg spørge hr. Ove Fich, om hr. Ove Fich kan løfte lidt af sløret for, hvordan forbeholdet så skal være på det her område, og om hr. Ove Fich kan sige, at forbeholdet er udformet på en sådan måde, at det ikke er lig nogen af de to, som kunne læses i aviserne – fra Justitsministeriet.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Som en af de konservative politikere, der er særdeles betænkelige og bekymrede over den udvikling, EU-samarbejdet har taget i de sidste 4-5 år, og som en af støttepersonerne bag den sag om grundlovsbrud, der nu verserer for Østre Landsret, vil jeg stille Socialdemokratiets ordfører, hr. Ove Fich, to spørgsmål:

For det første: Hvornår mener han og hans parti, at en eventuel folkeafstemning om resultatet af denne regeringskonference skal finde sted? Før eller efter at grundlovssagen er afsluttet?

For det andet: Statsministeren sagde noget meget interessant, og det vil jeg også have hr. Ove Fichs kommentar til. Statsministeren sagde i sin redegørelse noget i retning af: Stregen bliver nu trukket mellem, hvad der besluttes i EU-regi, og hvad der kan bestemmes nationalt.

Det er der behov for, og det er jo konservativ politik, at der skal være knivskarpe grænser mellem, hvad EU skal tage sig af, og hvad enkeltstaterne, herunder Danmark, kan beslutte. Er det rigtigt? Er det perspektiv, der tegner sig, at nærhedsprincippet bliver erstattet af jura og klare regler?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Allerede her fra debattens start er hr. Keld Albrechtsen begyndt med sine sædvanlige påstande til højre og venstre, op og ned, og hvad ved jeg, og den med det føderalistiske spøgelse er så kommet igen. Derfor vil jeg bede hr. Ove Fich bekræfte, at der i de udspil, der ligger på regeringskonferencen, intet føderalistisk er. Intet er føderalistisk i den retning, som jeg ønsker, med et meget stærkt lovgivende parlament, en fjernelse fra det mellemstatslige samarbejde, et fortsat samarbejde mellem suveræne stater, og at de endelige afgørelser skal træffes i et ministerråd, hvor det er de nationale stater, der er repræsenteret.

Det ændres der intet ved i det traktatudkast, der foreligger, og dermed er enhver påstand fra Enhedslistens side om, at dette går i retning af føderalisme, det rene vrøvl. Jeg tror, at hvis Europaudvalgets formand vil bekræfte det, kan vi måske få stoppet den del af diskussionen allerede nu.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Til hr. Kristian Thulesen Dahl vil jeg sige, at jeg ikke føler, at Europaudvalget er blevet dårligt behandlet.

Til fru Annette Just vil jeg gerne sige, at det jo netop er, for at alle partier kan være med, at vi har forespørgslen her i dag. Der har alle partier lejlighed til at være med, de har hørt regeringens redegørelse, ingen er udelukket.

Men man kan da efter min opfattelse ikke for tænke regeringen i, at den har særdeles intense diskussioner med de partier, der oprindeligt stod bag det, som er Europapolitik, nemlig dokumentet Danmark-Europa.

Så vil jeg sige til hr. Steen Gade, at jeg synes, hele problematikken om Schengen endnu er så juridisk og politisk kompliceret, at det er for tidligt at udtale sig præcis om, hvordan man skal sikre den nordiske pasunion, men at den skal sikres, er helt klart.

Til hr. Frank Dahlgaard vil jeg sige, at nu da retssagen er startet ved Østre Landsret, synes jeg ikke, at vi skal sige mere fra politisk side om den. Og om nærhedsprincippet synes jeg, det er overordentlig positivt i det traktatudkast, der foreligger, at man tager teksten fra Edinburgh-Afgørelsen og flytter den direkte ind i traktatgrundlaget. Det giver efter min opfattelse en meget mere klar afgrænsning af, hvad der er

EU-anliggender, og hvad der er nationale anliggender.

Til sidst et svar til hr. Peter Duetoft og dermed også hr. Keld Albrechtsen: Jeg kan bekræfte, hvad hr. Peter Duetoft siger. I dette forslag er der hverken mere eller mindre Union, hverken mere eller mindre føderalisme; der er efter min opfattelse en forbedring af EU-samarbejdet.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det kan jo ikke overraske, at hr. Ove Fich i højere grad taler som regeringens mand i Folketinget end som Folketingets mand over for regeringen, altså som Europaudvalgets formand, og derfor ikke finder, at regeringen har noget at blive kritiseret for i forbindelse med det forløb, der har været i de sidste dage. Derfor vil jeg allerede her ved indledningen af debatten fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget konstaterer sin utilfredshed med regeringens måde at orientere og inddrage Folketingets partier på omkring arbejdet med regeringskonferencen, fastslår Folketinget,

- at alle Folketingets partier har krav på løbende at blive inddraget og holdt grundigt orienteret om forløbet af regeringskonferencen,
- at en ratifikation af en ny EU-traktat skal ske ved en folkeafstemning, som tidligst kan afholdes efter afslutningen af den verserende grundlovssag,
- at det foreløbige grundlag for en ny EU-traktat ikke er acceptabelt for Danmark, hvorfor regeringen opfordres til ikke at acceptere en traktat med den unionsudvikling, som er indeholdt i det fra Folketinget kendte traktatudkast.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 120).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Ove Fich tror åbenbart ligesom hr. Duetoft, at hvis man gør ligesom strudsen og stikker

hovedet i busken, er der ingen, der kan se én. Hvis man gentager tilstrækkelig mange gange, at det her ikke er et skridt i retning af føderationen, er der nok ingen, der opdager, at der nu indføres flertalsafgørelser i udenrigspolitikken. Så er der ingen, der opdager, at EU nu skal til at lave militære aktioner. Så er der ingen, der opdager, at der nu indføres en overnational flygtningepolitik. Hvis bare man benægter det over for Folketinget, er der nok ingen, der opdager det. Jeg tror ærlig talt ikke, den går, vil jeg sige til hr. Ove Fich og hr. Duetoft.

Hvad gør man så yderligere? Man siger, at på grund af Edinburgh-Afgørelsen og det nationale kompromis kan vi ikke sige nej på regeringskonferencen. Derfor bliver vi nødt til at godkende det hele på topmødet i Amsterdam. Det er en ren kapitulationslinje, som man har lagt sig på. Og når hr. Steen Gade og andre spørger, hvordan man så skal sikre den nordiske pasunion, og jeg spørger, hvordan man skal sikre undtagelserne, har man ikke noget svar. Det er ærlig talt ynkeligt at høre på hr. Ove Fich.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Man er vel nødt til at takke hr. Ove Fich, fordi han da i det mindste prøvede at svare på, hvad det var, statsministeren havde sagt her i dag, og jeg er ret imponeret over, at hr. Ove Fich ligefrem mener, det var en afrapportering, statsministeren gav af, hvordan det var gået med regeringskonferencen, i betragtning af at statsministeren brugte over halvdelen af tiden på at tale om NATO og NATO's udvidelse og dernæst om, at det gælder om at turde satse og vise, at man er en statsmand, og at små lande ikke skal bøje sig for de store, magtfulde lande. Derefter var der overhovedet ikke mere i statsministerens tale.

Jeg indrømmer, at udenrigsministeren kom ind på det, men for at der ikke skal være nogen tvivl om, at vi mener det med regeringskonferencen, og at vi mener, der skal ske noget, vil jeg gerne på vegne af Fremskridtspartiet have lov til at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Folketinget konstaterer, at EU-regeringskonferencen nærmer sig en afslutning, og pålægger derfor regeringen,

- at Danmark skal forhindre, at det retlige samarbejde, herunder Schengen, bliver flyttet ind i Traktatens flertalsområde,
- at udenrigs- og forsvarspolitik, herunder WEU, skal forblive som mellemstatslige aftaler,
- at gøre det klart for de øvrige EU-lande, at Danmark siger nej til disse ændringer, og at vi om nødvendigt vil bruge vores vetoet. Der kan ikke skrives en ny traktat uden enstemmighed, hvorfor Danmark ikke skal lade sig spise af med nye forbehold.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 118).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg troede, at hr. Ove Fich måske ville gå op og komme med en kommentar til nogle af de ting, der har været fremme. Jeg har nemlig yderligere et spørgsmål til hr. Ove Fich, som jeg håber hr. Ove Fich vil besvare, og det er om en mulig folkeafstemning om den nye traktat.

Jeg har forstået, at Socialdemokratiet ikke vil gå ind i en dybere diskussion af, hvorvidt der skal afholdes en folkeafstemning eller ej. Hvis det er således, at der med den nye traktat er tale om suverænitetsafgivelse, vil Socialdemokratiet så søge at finde fem sjettedeles flertal i Folketinget for at gennemføre den, eller vil Socialdemokratiet i så fald stå bag kravet om, at der bliver afholdt en folkeafstemning om den nye traktat, således at det kommer ud til befolkningen og ikke kun bliver afgjort i Folketinget?

Charlotte Antonsen (V):

I går underskrev NATO og Rusland en sikkerhedsaftale i Paris. Det var et afgørende skridt i den proces, der skal hele Europa efter afslutningen af den kolde krig.

Den opgave, vi er i færd med at løse i Europa, er intet mindre end en sikring af menneskerettigheder, demokrati, fred og økonomisk og politisk stabilitet i vores verdensdel. Det har altid været Det Europæiske Fællesskabs fornemste opgave at bidrage til denne proces. Siden starten for 40 år siden er det da også lykkedes at gøre plads til de fleste vesteuropæiske lande i EU.

De senest tilkomne medlemmer var de tidligere neutrale lande Sverige, Finland og Østrig. Efter at begrebet neutralitet mistede sit indhold, da muren mellem Øst og Vest blev brudt ned og Warszawaopgaven blev opløst, forsvandt forhindringen for, at disse lande kunne blive medlem af EU-samarbejdet mellem hovedsagelig de europæiske NATO-lande.

Selv om EU i de tidligste år i praksis mest handlede om økonomi, har hovedmålsætningen altid været den politiske union. De neutrale lande følte ikke, at de kunne blive medlemmer uden samtidig at opgive deres neutralitet. At Sovjetunionen tabte den kolde krig, indebærer endnu større omvæltninger for en lang række øst- og centraleuropæiske lande. Disse lande var blevet direkte forhindret i at vælge deres alliancepartnere selv.

Sovjet bestemte. Nu har 10 af landene søgt om medlemskab af EU og af NATO. Som EU- og NATO-medlem må det være Danmarks fornemste opgave at gøre, hvad vi kan for at få løst opgaven så hurtigt som muligt.

Ruslands negative reaktioner og trusler især møntet på ansøgerne fra de tre baltiske lande skal alene opfattes som apatiske tilråb fra en slagen stormagt, der endnu ikke vil erkende, at de frigjorte lande i Øst- og Centraleuropa naturligvis må have deres frihed til selv at vælge allierede.

Selvfølger skal vi have et godt og tæt forhold til Rusland, og med Jeltsins genvalg til præsident bekræftede den russiske befolkning, at demokratiet er kommet for at blive. Derfor var det vigtigt, at NATO og Rusland underskrev sikkerhedsaftalen i Paris i går. Aftalen er forløber for, at NATO senere på sommeren kan byde de første østeuropæiske lande velkommen som medlemmer af alliancen.

Vejen er nu banet for, at EU's regeringskonference kan afsluttes, så vi kan gøre plads til de 10 ansøgerlande fra Øst. Opgaven er stor. Afgørende ændringer af det politiske og internationale samarbejde skal gennemføres, før EU i praksis kan fungere med 10-12 nye medlemslande, og opgaven bliver ikke mindre af, at de lande, der nu skal ind, på en stribe områder har langt større problemer end dem, vi er vant til at håndtere i EU-kredsen.

De østeuropæiske lande har først for nylig indført demokrati og markedsøkonomi. Det tager tid, og det giver store vanskeligheder at gennemføre de omfattende ændringer, der er en konsekvens af nyorienteringen. Landene gene-

res af en omfattende kriminalitet. Narkotika- og våbenhandel, økonomisk kriminalitet, mafia-virksomhed og menneskesmugling er hverdag, fordi landene endnu ikke har skabt effektive værn mod denne kriminalitet.

Det er langt flere ansøgere, end EU tidligere har skullet optage på én gang. Landene har relativt store kriminalitetsproblemer. De nuværende EU-lande vil derfor i højere grad end ved tidligere udvidelser være opmærksomme på at sikre, at medlemskabet af EU ikke fører til, at de problemer, Østeuropa har, overføres og forstærkes i det gamle EU. Visse forudsætninger skal være på plads, før den praktiske udvidelse skal finde sted.

For det første skal EU's institutioner og procedurer tilpasses det øgede antal medlemslande. Der er f.eks. ingen vej uden om, at beslutninger, der træffes med kvalificeret flertal, må strammes op. I dag kan blot 30 pct. af medlemslandenes stemmer forhindre, at EU beslutter noget som helst. Tænk, hvis vi havde denne tærskel her i Folketinget, så ville vi aldrig kunne vedtage noget politisk andet end implementering af EU-direktiver, som der jo normalt er et stort flertal for.

Det er oplagt, at alene antallet af nye lande betyder, at der vil komme så mange forskellige blokeringsmuligheder i den praktiske politik, at der er stor risiko for, at hele beslutningsprocessen går i stå. Og hvad skal vi med EU, hvis det hele er gået i stå?

I EU's Østudvidelsesproces er der også problemer med de store lande. EU drejer sig for en stor del om, at de mindre lande skal have indflydelse på, hvad de store lande ellers egenhændigt vil beslutte. Bliver det sådan, at de store lande føler, at de små til stadighed blokerer for væsentlige politiske initiativer, er det nærliggende at forestille sig, at de store lande så blot vælger at løse problemerne selv.

Det er helt afgørende for Danmark og for andre mindre lande, at de store ikke vender os ryggen og går deres egne veje. Det er bedre, at en EU-kommissær tager til Washington og forhandler på et mandat, som alle EU-lande har haft indflydelse på, end at Helmut Kohl efter en telefonsamtale med Chirac og Blair bliver enig med Clinton om en sag, der har alle europæeres interesse.

Statsministeren handler ikke i dansk interesse, når han kategorisk afviser at ændre på stemmevægtene. Statsministeren handler imod bedre vidende, når han påstår, at Østudvidelsen kan

finde sted, uden at der sker en væsentlig reform af afstemningsreglerne. Desværre hænger den danske position på dette område ikke sammen med det erklærede mål om, at Danmark ønsker Øst- og Centraleuropa med så hurtigt som muligt.

Et andet vigtigt punkt i forhold til Østudvidelsen er spørgsmålet om, hvorvidt en gruppe lande skal kunne gå videre end det, alle kan blive enige om. Diskussionen om EU i flere hastigheder har været central især på regeringskonferencens sidste del.

Det er ikke så mærkeligt, at en række lande i EU er blevet trætte af at vente på Storbritannien og Danmark. På centrale områder som bekæmpelse af kriminalitet, fælles mønt og forsvarspolitik har vi blokeret for, at de øvrige lande har kunnet gennemføre et mere effektivt samarbejde, Danmark på grund af vores forbehold og en svag ledelse, UK på grund af den velkendte økonserverisme, der vel klarest kan beskrives med Margaret Thatchers ord »No, no, no« på et EU-møde år tilbage.

Når der har været så mange problemer med lande, der har været medlemmer af EU i 25 år, hvad kan der så ikke forventes af alle de nye ansøgerlande og vel at mærke lande, der er meget langt fra de øvrige EU-lande både økonomisk og politisk?

Der er for Venstre ingen tvivl om, at en positiv indstilling til et EU i flere hastigheder er en nødvendig forudsætning for, at de 10-12 nye ansøgerlande kan blive medlemmer inden for de nærmeste år. Statsministeren er desværre også i dette spørgsmål ulidelig fodslæbende. Vi skal kun acceptere flere hastigheder, hvis der i EU-kredsen er enighed. Men hr. statsminister, det er jo netop det, der ikke er. Som udgangspunkt er det jo netop sådan, at der kun er behov for, at en mindre gruppe lande går videre, hvis alle lande ikke kan blive enige om i fællesskab at gå fremad, og derfor er det absurd og bagstræverisk at kræve, at der skal være total enighed, før nogen får lov at videreudvikle deres samarbejde inden for EU's rammer. Det er i øvrigt dobbeltmoralisk, at vi vil have vores forbehold, der skal præciseres og sikres, mens vi kun tillader, at andre lande på tilsvarende vis får mulighed for særordninger, med enstemmighed.

På det retlige område med politi- og flygtningesamarbejdet har det, der burde være et rent dansk forbehold, udviklet sig til at blive et forbehold mod Østudvidelsen. De østeuropæiske lande har et omfattende problem med grænse-

overskridende kriminalitet. Derfor er det af særlig betydning, at EU inden optagelsen af de nye lande – hvis jeg kunne få ro – får effektiveret det retlige samarbejde og Schengensamarbejdet.

Der er ingen tvivl om, at flere af de nuværende EU-medlemslande vil afvise de nye lande, hvis der ikke forinden er skabt sikkerhed for, at EU i praksis kan hamle op med den omfattende internationale kriminalitet. Det fremgår faktisk ligefrem af det seneste traktatudkast fra det hollandske formandskab, at Schengensamarbejdet skal ind i det forpligtende EU-samarbejde af hensyn til de øst- og centraleuropæiske lande. Det slås ganske enkelt fast, at et forpligtende samarbejde for at beskytte EU's ydre grænser er en forudsætning for EU-medlemskab, uanset at UK, Irland og måske Danmark står udenfor.

Også her forsøger den danske statsminister at blokere. Ifølge aviserne var statsministerens hovedbudskab efter fredagens møde i Holland, at Danmark må kæmpe alene. Denne udtalelse er på kant med de danske undtagelser i Edinburgh. De danske undtagelser består som bekendt af to dele, dels en opremsning af de fire forbehold og dels en fastslåen af, at Danmark ikke vil forhindre, at de andre lande går videre. Statsministeren har tilsyneladende meget svært ved at leve op til anden del af de danske forbehold. Det er uklogt, fordi Danmark mere end nogen har en interesse i, at alle EU-landene fortsat respekterer de danske forbehold.

Ud over at den danske holdning til flygtninge- og politisamarbejdet giver problemer i forhold til de østeuropæiske lande, giver det altså også problemer for os selv. Justitsministeriet har for nylig udarbejdet et notat herom. Det er for Venstre at se klart i strid med dansk interesse at opretholde forbeholdet. Statsministeren spiller hasard med det danske medlemskab, når han forsømmer en åben og ærlig debat. Statsministeren har ret i, at det handler om at turde vise lederskab, som det lige er blevet sagt. Det er lige præcis det, Danmark savner.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne spørge fru Charlotte Antonsen, hvori sammenhængen består mellem den tale, vi netop har hørt fra Venstres ordfører, og så det dagsordensforslag, som jeg kan forstå at Venstre er medforslagsstiller til i dag. Som jeg forstår det, så ønsker Venstre ikke at bakke den linje op, som regeringen har lagt, og forfølge den videre, og det er jo det, som dagsordensforslaget går ud

på. Så jeg vil gerne spørge, hvori sammenhængen er mellem den tale, der er holdt, og så det dagsordensforslag. Og hvor i dagsordensforslaget er alle de ønsker, som Venstres ordfører finder er helt nødvendige for, at man kan komme til en vellykket afslutning på regeringskonferencen?

Mit andet spørgsmål til Venstres ordfører er: Når man slår meget på behovet for institutionelle reformer som en nødvendig baggrund for udvidelse og man samtidig siger, at udvidelsen er det vigtigste emne, så vil jeg spørge Venstres ordfører: Vil der så kunne være reformer, der er så beskedne, at Venstre på nogen måde kunne tænkes at anbefale et nej til den traktat, der kommer efter den 16.-17. juni?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det var en interessant tale, vi hørte her fra Venstres ordfører, som altså også er medforslagsstiller til den motiverede dagsorden, vi har hørt tidligere.

Det er ikke så meget det, jeg vil spørge om, men jeg vil spørge fru Charlotte Antonsen, som lægger sådan en enorm vægt på Østudvidelsen, og som samtidig taler om, at Schengenaftalen jo endelig skal føres ind, så den bliver overnational, og det vil gøre det meget nemmere for de øst- og centraleuropæiske lande: Er det ikke en hel del selvmodsigende?

Hvis den er, som den er på nuværende tidspunkt, mellemstatslig, så er der faktisk mulighed for, at disse lande kan blive fuldt medlemmer af Schengen, længe inden de kan blive fuldt medlemmer af EU. Hvis den går over til at blive overnational, ja, så kan de først blive medlemmer af Schengen, når de er blevet medlemmer af EU.

Jeg tror ikke, at selv fru Charlotte Antonsen i sin allermost optimistiske stund vil tro, at de kan blive medlemmer af EU inden for de næste par år. Men de kunne faktisk godt, hvis de overholdt det, blive medlem af Schengenaftalen. Derfor er det da en hel del selvmodsigende, og jeg vil gerne have en forklaring på det.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Egentlig ville jeg gerne i den her debat have spurgt hr. Ellemann-Jensen, som jo er ekspert i at male sig selv op i et hjørne og Danmark med, om det udsagn, som hr. Ellemann-Jensen afgav

om, at Danmark malede sig op i et hjørne, fordi vi fastholdt forbeholdene.

Men nu er fru Charlotte Antonsen så kommet med beskrivelsen i dag: Vi spiller hasard med Danmarks placering i EU ved at fastholde forbeholdene.

Så var det, jeg tænkte, at så kunne det være, at jeg, punkt 1, kunne få at vide, hvordan det er, at Danmark ved at fastholde forbeholdene er ved at male sig op i et hjørne. Jeg spørger jo en ekspert, for det var hr. Ellemann-Jensen, der malede sig selv op i et hjørne engang.

Og derudover vil jeg spørge fru Charlotte Antonsen, om det her betyder, at Venstre trækker sig som medforslagsstiller til den dagsorden, som jo for første gang – og det skal der være ros til forslagsstillerne for – nævner, at forbeholdene skal fastholdes på den her regeringskonference?

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Fru Charlotte Antonsen sagde, at regeringen forhindrer Østudvidelsen ved ikke at ville effektivisere beslutningsprocessen. Så har fru Charlotte Antonsen ikke hørt efter, hvad der blev sagt.

I Socialdemokratiet – og jeg har også indtryk af, at det er regeringens holdning – ønsker vi, at man skal bruge kvalificeret flertal på flere områder. Vi ønsker en kraftig effektivisering af samarbejdet på det udenrigspolitiske område og har anvist midler hertil.

Vi har tilsluttet os anvendelsen af konventioner på det retlige område, vel at mærke konventioner, der kan træde i kraft, når et vist antal lande har ratificeret dem.

Alle disse effektiviseringer går vi jo med til, netop fordi vi gerne vil have udvidelsen. Så jeg forstår simpelt hen ikke udsagnet.

Næh, det, der vel er karakteristisk, er, at Venstre mener, at man skal smide sig fladt ned og sige: De store skal bestemme.

Og derfor er det også lidt rørende at tænke på, at fru Charlotte Antonsen faktisk sagde i starten af sin tale, at det karakteristiske ved EU var, at også de små lande kunne komme til orde og have medbestemmelse. Det ønsker Venstre åbenbart at opgive.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Først til hr. Thulesen Dahl: Der står intet i dagsordenen om, at vi bakker regeringen op; så havde vi ikke stemt for den.

Og så vil vi ikke sige nej, hr. Thulesen Dahl, men vi vil sige ja.

Fru Annette Just spørger: Hvad sker der, hvis Schengen overflyttes til søjle 1?

Nu er det jo sådan, at både Norge og Island ikke er medlemmer af EU, men de har alligevel en tilknytning til Schengen. Den ser vi gerne opretholdt, og vi ser også gerne, at de østeuropæiske lande får en lignende mulighed, så vi mener ikke, der er noget problem ved at flytte det over til søjle 1.

Men der er den fordel, at vi får et effektivt middel mod den internationale kriminalitet, og dér fatter jeg faktisk ikke Fremskridtspartiets holdning, for man plejer da at være optaget af, at det gælder om at fange forbryderne, og de er vel værre, hvis de ligefrem er grænseoverskridende og det er narko og alt det hårde.

Hr. Steen Gade taler om forskellige ting med at male sig op i et hjørne. Det mener jeg faktisk hr. Uffe Ellemann-Jensen har ret i. Problemet er, at statsministeren jo, da han kom hjem fra Noordwijk her for et par dage siden, erklærede, at Danmark står ene, og altså at man vil tage kampen op. Man vil insistere på – det er også det, vi har hørt her i dag – at det retlige samarbejde skal være mellemstatsligt. Og dermed bringer vi os altså ud af takt med alle de andre lande. Selv ikke Tony Blair fra Storbritannien vil løfte en finger for Danmark. Så vi har malet os op i et hjørne.

Venstre er enig i, og det har vi sagt ved tidligere lejligheder, at forbeholdene skal fastholdes på regeringskonferencen og også præciseres, fordi det, vi er interesseret i, er i første omgang at få en folkeafstemning om regeringskonferencens resultat, hvor man altså ikke blander de danske forbehold ind.

Men derefter ønsker vi hurtigst muligt at komme af med det retlige forbehold, og dér kan jeg så kort til hr. Ove Fich sige: Det, vi kritiserer regeringen for, er ikke for at tage en åben debat med det danske folk, men for, at man starter hele debatten med at sige: Det her har intet med forbeholdene at gøre. Det har det jo, og det ved regeringen godt.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Efter at have hørt fru Charlotte Antonsen må jeg sige, at så er jeg ved at være derhenne, hvor jeg takker min skaber for, at det ikke er hr. Uffe Ellemann-Jensen, der sidder som udenrigsminister eller – endnu værre – statsminister ved forhandlingsbordet. Jeg forstår, at man intet skal gøre for at varetage danske synspunkter.

Jeg havde egentlig håbet, at jeg kunne have stillet det her spørgsmål til hr. Uffe Ellemann-Jensen selv, men jeg forstår, at han ikke mener, at det her er en så afgørende debat, at han bør være til stede under den her. Derfor må jeg så stille det til Venstres ordfører.

Jeg lyttede meget intenst efter, om der kom en ros, en undskyldning, eller hvad man nu skulle kunne sige til statsministeren. Jeg står her med hr. Uffe Ellemann-Jensens ugebrev fra den 25. marts 1996, hvori han skrev:

»Her har statsministeren lanceret sin helt private dagsorden for EU's regeringskonference. Han taler meget om, at der skal skabes fremskridt for beskæftigelse og miljø i Europa, men det handler regeringskonferencen slet ikke om, og hvis man begynder at kaste uvedkommende emner på banen, risikerer man, at det store projekt skrider.«

Havde det ikke været en god anledning til at rose statsministeren og regeringen for, at deres helt private dagsorden ser ud til at nyde fremme i det samlede EU?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Der kan unægtelig være grund til at lykønske regeringen med, at den har valgt sig nogle samarbejdspartnere til at føre den her politik sammen med, som klart og åbenlyst fra Folketingets talerstol giver udtryk for, at de ikke støtter regeringens linje. Tillykke med det. Jeg håber da, regeringen vil fortsætte på den måde.

Jeg vil godt spørge Venstres ordfører: Når Venstre nu alligevel stemmer for den her dagsorden, er det så, fordi Venstre godt er klar over, at når sandhedens time kommer på regeringskonferencen i Amsterdam, så vil den danske regering selvfølgelig opgive sin modstand mod det mellemstatslige og sige ja til det overstatslige?

Det er jo det, der ligger i kortene. Og dernæst så vil det blive umuligt at konstruere en dansk undtagelse, og dernæst så vil Venstre jo få sin vilje, for så har man sat sig på unionsglide-

banen, og så vil det være umuligt at bremse det nærmest frie fald, som man har sat sig i bevægelse for.

Se, det kan forklare, hvorfor Venstre stemmer for den dagsorden, selv om man ikke bakker op om regeringens linje, for man er godt klar over, at regeringens linje ikke hører hjemme i den virkelige verden.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg lyttede med interesse til fru Charlotte Antonsens tale, som i lange passager var nærmest saglig, men ellers ret kedelig indtil til sidst, hvor fru Charlotte Antonsen ikke kunne dy sig for igen at provokere med de danske forbehold. Som fru Charlotte Antonsen sagde: de var ukloge, og de var ikke i Danmarks interesse.

Jeg synes, man endnu en gang må minde om – det skal dog siges så ofte, som det er muligt her fra Folketingets talerstol – at disse forbehold var nødvendige at tage, efter at Venstres udenrigsminister havde tabt en folkeafstemning. Så enkelt er det. Danmark har ikke brug for flere tabte folkeafstemninger, fru Charlotte Antonsen.

Fru Charlotte Antonsen behøver slet ikke svare på det her indlæg, overhovedet ikke. Jeg vil bare sige, at vi er trætte af at høre Venstre springe op som løver og falde ned som lam, hver gang vi taler om de forbehold.

Det er ikke mere end et par dage siden, hr. Uffe Ellemann-Jensen også sagde, at det var urimeligt, at man blev ved med at have de her forbehold, og to dage efter var der alligevel ikke nogen grund til at holde nogen som helst afstemning om de forbehold foreløbig.

Lad være med det dér show. Det gælder ikke alligevel. I springer op som løver og falder ned som lam.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først blot lige denne kommentar til hr. Ole Stavad, at det vel kan være, at hr. Uffe Ellemann-Jensen ikke finder debatten så vigtig, at han skal være til stede i salen, men det gør statsministeren jo åbenbart heller ikke. Så det kan være, hr. Ole Stavad har noget at skulle forklare statsministeren omkring, hvad hr. Ole Stavad finder er vigtige debatter her i Folketingssalen.

Men mit spørgsmål er selvfølgelig til fru Charlotte Antonsen i ordførerrækken. Jeg vil nemlig gerne spørge – stadig væk i forhold til denne her dagsorden – hvordan i alverden man

kan holde det ordførerindlæg, som fru Charlotte Antonsen gjorde, og så være medforlagsstiller til det dagsordensforslag, som jo i den grad siger, at regeringens linje på regeringskonferencen er rigtig og skal fortsættes, og i den grad, som hr. Steen Gade også har været inde på, taler om de forbehold, som Venstres ordfører siger er en skandale og skal ophæves hurtigst muligt.

Jeg vil gerne høre, hvordan der kan være sammenhæng i det. Det eneste, vi har fået at vide indtil nu fra fru Charlotte Antonsen, er, at der jo ikke står, at man bakker regeringen op, og derfor kan man godt være med på den.

Så vil jeg spørge fru Charlotte Antonsen, hvad Venstre så egentlig tror denne her debat skulle bruges til. Hvis den ikke skulle bruges til det, der er blevet bedt om: at få nogle råd fra partierne om, hvordan resten af regeringskonferencen skulle køres fra dansk side, hvad skal debatten i dag så bruges til?

Det er i hvert fald det, Dansk Folkeparti har taget debatten for. Det er også derfor, vi er kommet med et dagsordensforslag, som rådgiver regeringen om, hvad man skal gøre i resten af regeringskonferencens forløb.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil slet ikke stille onde spørgsmål. Jeg vil såmænd bare stille et lille opklarende spørgsmål til partiet Venstre, som i hvert fald har givet udtryk for, at Østudvidelsen af EU er væsentlig.

Jeg vil spørge, hvordan Venstre ser på, at de nye øst- og centraleuropæiske lande eventuelt bliver fulde medlemmer af Schengen i det mellemstatslige samarbejde, som det er nu. Hvordan skal de øst- og centraleuropæiske lande have en fair chance, hvis ikke vi får lavet vores landbrugsreform i EU? Hvordan vil I gøre det uden at få lavet kæmpe ændringer i struktur-fondene, således at EU er forberedt på at modtage de øst- og centraleuropæiske lande? Det synes jeg faktisk er ret relevant at høre Venstres mening om.

Og så vil jeg gerne selvfølgelig spørge fru Charlotte Antonsen, om hun synes, at regeringskonferencen overhovedet har bevæget sig på disse meget, meget væsentlige områder.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Steen Gade og derefter fru Charlotte Antonsen, og så går jeg videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det bemærkelsesværdige ved fru Charlotte Antonsens indlæg her i aften er jo sådan set, at det lykkedes hende i ét og samme indlæg at gøre det, som Venstres formand da normalt skal have et døgn til: at give udtryk for to diametralt modsatte synspunkter. Nu siger Venstre i det samme indlæg, at man skal fastholde forbeholdene, og de skal også afskaffes, og i øvrigt er det at fastholde forbeholdene at spille hasard med Danmarks fremtid.

Det er da for tåbeligt, at et parti, der beskriver sig selv og anser sig selv for at kunne noget i politik, tror, at man kan slippe godt af sted med det.

Jeg vil godt sige, og det er i forlængelse af det, fru Elisabeth Arnold sagde, at de to kluddermikler, vi havde til at forhandle sidste gang – heraf var den ene Venstres formand – bl.a. blev sendt ned til EU for at forhandle, at vi ikke skulle gå med til nogen forsvarsdimension; men hvad kom de hjem med? De kom hjem med en forsvarsdimension.

Jeg er da utrolig glad for, at vi ikke har sådan nogle kluddermikler nu – og det var ikke for at rose regeringen utidigt, det var for at sige noget om Venstre.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Først til hr. Ole Stavad: Nu er det jo desværre ikke hr. Uffe Elleman-Jensen, der i øjeblikket er ved at forhandle en regeringskonference. Når hr. Stavad klandrer hr. Uffe Ellemann-Jensen for ikke at deltage i Folketingets debat om regeringskonferencen, så mener jeg, at det havde været en god idé, at hr. Ole Stavad først havde bemærket sig, hvor landets statsminister befinder sig. Han har været ude, og han er ude nu. Udenrigsministeren er ude nu, og statsministeren gik ud ad døren i det sekund, han var færdig med at oplæse sin tale.

Jeg synes, at det er noget ejendommeligt at klandre en ikkertilstedeværende i denne sal, når man i øvrigt har planlagt Folketingets arbejde så tåbeligt, at vi nu står her sent om aftenen. Og der er altså nogle, der er interesserede i at høre, hvad hr. Uffe Ellemann-Jensen mener bl.a. om EU. Det kan da godt være, at hr. Ole Stavad er mindre efterspurgt, og hvis det er den debatfacon, han har, så forstår jeg det også godt.

Det er rigtigt, hr. Ole Stavad, og det er rigtigt, hvad statsministeren sagde, at der står noget om

beskæftigelse, og der står noget om miljø i det nye traktatudkast. Venstre har ikke haft noget imod disse småting. Det, vi har sagt hele tiden, er, at det ikke er centrale punkter, hvis vores hovedformål er en Østudvidelse. Det, at vi har stabledt forslag om forbrugerpolitik, og jeg ved ikke hvad, på banen, har været med til at fjerne fokus fra det centrale. Det har vi sagt hele tiden. Det er der ikke noget nyt i.

Og når man nu stiller sig op og siger, at vi har fået alle vores sager igennem – ja, det har vi, fordi vi har en regering, der ikke tør, vi har en regering, som statsministeren var inde på, der ikke tør lede, der ikke tør forsøge at tage nogle væsentlige skridt på denne regeringskonference.

Hr. Keld Albrechtsen siger, at vi ikke kan fastholde forbeholdet, hvis det retlige samarbejde bliver forpligtende. Det mener jeg ikke er rigtigt. Det mener jeg, at vi skal. I forvejen vil UK og Irland stå udenfor, og selvfølgelig kan Danmark også få et forbehold på det område, indtil vi, som vi selvfølgelig fortsat ønsker i Venstre, hurtigst muligt får en folkeafstemning om det danske forbehold på den anden side af folkeafstemningen om regeringskonferencen.

Hr. Thulesen Dahl spørger: Hvad laver Venstre i dag? Ja, Venstre gør ligesom hr. Thulesen Dahl, vi rådgiver regeringen. Desværre lytter regeringen ikke til alt, hvad Venstre siger, men vi har da lov at forsøge ligesom de øvrige partier, hvis der i øvrigt er nogen ministre, der ønsker at lytte til denne her debat frem for at rende ud hele tiden, på trods af at det jo altså er regeringen, der for halvandet år siden fastlagde, at vi skulle have dette møde.

Til fru Annette Just vil jeg kort sige, at jeg har ikke i dag talt om landbrugsreform og strukturfondsreform, men vi er fuldstændig enige i, at der skal reformeres, før vi kan udvide EU.

Til sidst vil jeg prøve en gang til til hr. Steen Gade: Venstre ønsker at fastholde forbeholdet på regeringskonferencen, om nødvendigt med en præcisering; det har vi sagt længe. Når vi så har haft en folkeafstemning om regeringskonferencens resultat og dermed har givet vores bidrag til Østudvidelsen, så mener vi, at det retlige forbehold hurtigst muligt derefter skal afskaffes.

Og det, vi lægger op til i dag, ligesom vi har gjort ved andre lejligheder, er, at vi starter den åbne debat om den umulige situation, Danmark har bragt sig i ved at holde fast på, klamre sig til, dette forbehold.

Kent Kirk (KF):

Jeg vil først til den her forespørgsel til statsministeren, som jo desværre ikke er til stede, erklære mig enig med statsministeren i det, statsministeren sagde om, at det er lidt træls, at vi hele tiden blander indenrigspolitik sammen med det europæiske spørgsmål. Det vil jeg så modsat statsministeren undlade at gøre.

Fred og sikkerhed og stabilitet er ingen selvfølge i Europa. Det viser den europæiske historie med al tydelighed: To verdenskrige er begyndt i Europa, og millioner af mennesker har betalt prisen for ustabiliteten og ufreden med det dyrebareste, de ejede, nemlig deres liv.

I 70 år, fra 1920'erne til 1990'erne, rasede kampen mellem det totalitære styre kommunismen og de repræsentative demokratier. Den sovjetiske kommunistleder Vladimir Lenin gjorde allerede i 1919 på en grammofonplade verden opmærksom på, at kommunismen snart vil se sejre overalt i verden. Som han sagde: Vi skal se etableringen af verdens føderale sovjetrepublikker.

Mellemkrigsårene i Europa var ikke præget af de demokratiske kræfter, tværtimod. Totalitære styrer i Tyskland, Italien, Spanien tog magten, til dels som et svar på den kommunistiske trussel, og resultatet var ulykkeligt for de europæiske folk: En ny verdenskrig med nye millioner af tragiske menneskeskæbner.

Efter Anden Verdenskrig håbede alle, at de allierede, som kæmpede sammen i krigen, ville finde en form for fredelig sameksistens, der ville bringe fred og stabilitet i Europa. Men allerede den 5. marts 1946 advarede Winston Churchill imod udviklingen i Europa, da han i sin berømte tale på Westminster College i Fulton, USA, konstaterede, at fra Stettin ved Østersøen til Triest ved Adriaterhavet var der gået et Jerntæppe ned gennem det europæiske kontinent.

Den 19. september samme år holdt Churchill en ny tale på Zürich Universitet, hvor han så stærkt som muligt appellerede til, at den europæiske familie skulle blive til et partnerskab, hvor især Frankrig og Tyskland skulle deltage. Spaak, Jean Monnet, Robert Schuman, de Gasperi og Adenauer tog initiativet og gik i gang med at udvikle det europæiske fællesskab, som har ført os dertil, hvor vi er i dag: 15 europæiske lande med vidt forskellige historiske baggrunde, forskellige sprog og kulturer i et tæt, forpligtende samarbejde.

Vi, der nu er aktive deltagere, kan indimellem forledes til at tro, at det var nemt for de første

seks at bygge fundamentet til det europæiske hus, og til at tro, at de vanskeligheder, vi har med at overbevise interessegrupper og befolkningen om det gode i samarbejdet, hører nutiden til. Men det er jo slet ikke tilfældet. Ved forhandlingerne om Kul- og Stålunionen var der jo også en voldsom modstand, specielt i Vesttyskland. Dengang var det stålbaronerne, der kastede grus i maskineriet, og i dag er det stålbaronerne arvtagere, de gamle kommunister og den yderste højrefløj, som ønsker at fremme nationalismen. Når de baltiske og de øst- og central-europæiske lande søger optagelse i EU, skyldes det ønsket om at cementere deres nye demokratier og en klar frygt for, at de russiske nationalister og kommunister skal få opfyldt deres ønske om, at de gode, gamle dage vender tilbage.

Netop nu afgøres det, om Europa skal have nye brudflader i stedet for de gamle, som faldt for blot 7-8 år siden, eller om Europa skal gro sammen; om vi skal gå styrket frem eller ende i fælles tilbagegang. Det er derfor, regeringskonferencen er af afgørende betydning for freden, sikkerheden og stabiliteten i Europa, og det er ikke så meget vores egen som vores børns fremtid, vi skal sikre. Et nyt EU med 25 lande skal være beslutningsdygtigt, ellers vil utilfredsheden og usikkerheden igen brede sig i Europa.

Holland har givet et godt bud på, hvordan EU kan tilpasse sig de nye udfordringer. Med nye medlemslande og åbne grænser er det nødvendigt at effektivisere samarbejdet inden for kriminalitetsbekæmpelse, opholdsrettigheder for tredjelandsborgere, asylbehandling og byrdefordeling af flygtninge. Selv om Danmark er i en meget vanskelig forhandlingssituation på dette område grundet vore forbehold, er det i Danmarks interesse, at der på europæisk plan udformes en traktat, som gør det muligt at etablere fælles regler.

Det er naturligt, at regeringen er optaget af hele søjlespringsdiskussionen; men kernen i denne debat er spørgsmålet om beslutningsmetode. Skal det være med enstemmighed eller med kvalificeret flertal, der skal træffes beslutning? Al erfaring viser, at skal vi opnå resultater, skal medlemslandene ikke have mulighed for at blokere et resultat, og dette vil være endnu mere vigtigt, når EU kommer til at omfatte 25 lande.

Holland har foreslået en 3-årig periode, hvor enstemmighed opretholdes og derefter overgang til kvalificeret flertal i søjle 1. Det Konservative Folkeparti støtter dette, men vi kan også

godt støtte en løsning, hvor det forbliver i søjle 3 som mellemstatsligt samarbejde i 3 til 4 år og derefter overgår til søjle 1 med kvalificerede flertalsafgørelser. Det vil sikre, at vi efter udvælgelsen har en traktat, der imødekommer kravet om beslutningsdygtighed, og vi advarer regeringen imod at forsøge at få Storbritannien til at blokere for forhandlingerne på dette område, for det er ikke i Danmarks interesse.

Forslaget om at indføre en fleksibilitet i EU, der vil tillade et videregående samarbejde for et mindre antal lande, kan vi også støtte. Tiden har vist, at det er nødvendigt med denne mulighed. To hensyn skal iagttages: Det må ikke ødelægge de resultater, der er opnået i fællesskab, og det skal være en drivkraft til videreudvikling af det europæiske samarbejde.

Det udenrigspolitiske og sikkerhedspolitiske samarbejde har en relativt kort historie i EU-sammenhæng. Vi skal ikke længere tilbage end til 1986, hvor det blev placeret som en selvstændig traktat med skotter til det normale EF-samarbejde. Det var for resten en løsning, som den nuværende radikale udenrigsminister var varm tilhænger af, men i løbet af de 10 år har alle indset – også De Radikale – at det er en vigtig del af hele EU-samarbejdet.

Europa skal optræde troværdigt i internationale sammenhænge. Derfor er det vigtigt, at vi på det udenrigspolitiske område ikke mangler beslutningskraft, men at vi i tide kan udtrykke en fælles udenrigspolitisk holdning og handle, så der kan skabes stabilitet. Holland har her fremlagt et fornuftigt forslag, som på den ene side giver mulighed for en konstruktiv afståelse i udenrigspolitikken og på den anden side tillægger Det Europæiske Råd ansvaret for at fastlægge de overordnede strategier.

Det er fornuftigt, at enstemmigheden i princippet bevares, men at der også kræves en god begrundelse af det land, der blokerer en fælles holdning. Det er også fornuftigt, at et kvalificeret flertal kan bringe en blokeret beslutning op til afgørelser hos regeringscheferne i Det Europæiske Råd, for det sikrer, at der skal være virkelig tungtvejende grunde til for at blokere den fælles udenrigspolitik. Det Konservative Folkeparti kan støtte dette princip, fordi vi nu får chancen for, at stort set hele Europa kan samles om en fælles optræden på den udenrigspolitiske arena i det næste århundrede.

NATO, EU og WEU er alle vigtige brikker i den nye europæiske sikkerhedsstruktur. Det drejer sig om at få alle europæiske lande knyttet

sammen i en fælles sikkerhedsstruktur, der sikrer samarbejde og koordinering på det forsvarspolitiske område i Europa. Med så forskellige historiske placeringer, som de europæiske lande har haft siden Anden Verdenskrig på det forsvarspolitiske område, er det vigtigt, at NATO-samarbejdet fortsættes, at EU påtager sig opgaven i fredsbevarende, fredsskabende og humanitære aktioner, og at Den Vesteuropæiske Union udvikles som en selvstændig organisation i tæt samarbejde med EU og uden at svække NATO.

For os i Det Konservative Folkeparti er det vigtigt, at Den Vesteuropæiske Union kan knytte de europæiske lande til sig, som ikke er medlem af EU, men som ønsker et samspil med EU-landene i deres bestræbelser på at blive en del af den europæiske sikkerhedsstruktur. Derfor skal WEU efter konservativ opfattelse ikke fuldstændig integreres i EU som foreslået af Holland. Den franske diplomat og forretningsmand Jean Monnet udtalte i forbindelse med etableringen af Kul- og Stålfællesskabet, at det ikke drejer sig om at forene de europæiske lande, men det drejer sig om at forene de europæiske folk. Denne formulering dækker udmærket den konservative opfattelse af EU-samarbejdet. Vi ønsker ikke en sammensmeltning af de europæiske lande, men et tæt samarbejde, der kan sikre respekten for det enkelte menneske på hele det europæiske kontinent, uanset hvor vi opholder os. Derfor er Hollands forslag til at sikre, at menneskerettighederne respekteres i alle medlemslandene, et godt forslag, og derfor er cementering af forbudet mod diskrimination grundet i nationalitet vigtigt.

Netop for at sikre, at EU ikke tiltager sig kompetence på områder, hvor medlemslandene selv kan klare problemerne, er en præcisering af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet betydningsfuld. Vi ønsker et europæisk samarbejde, hvor vi samarbejder om de grænseoverskridende spørgsmål, som vi bedst kan løse i fællesskab, og hvor vi nationalt løser de spørgsmål, som kun vedrører os selv. Kun EU giver os mulighed for det, og hvis vi ikke havde EU, så måtte vi opfinde det.

Netop de små lande i Europa har en klar interesse i et sådant samarbejde, og derfor har så mange mindre lande søgt om medlemskab af EU. Vi må ikke forpasse muligheden. Vi, der arbejder med den politiske smeltedigel, har nu en historisk chance for at samle Europa. Europa står på et højt punkt, og det skal nu afgøres, om

vi står på højdepunktet og dermed foran vores nedstigning, eller om vi kan nå højere op.

Jeg vil gerne slutte med et lidt omskrevet citat af Winston Churchill: Regeringskonferencen er ikke enden; den er ikke engang begyndelsen på enden, men den er måske enden på begyndelsen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu er der jo stor forskel på retorikken hos hr. Kent Kirk og fru Charlotte Antonsen, og det, jeg er lidt ude efter, er, om der også er forskel i substansen. Jeg vil gerne spørge hr. Kent Kirk: Er Det Konservative Folkeparti enig med fru Charlotte Antonsen i, at regeringens nuværende kurs er udtryk for ren hasard, og vil man derfor som fru Charlotte Antonsen tage skarp afstand fra den linje, regeringen har lagt på regeringskonferencen?

Det andet spørgsmål, jeg har, er: Hvor står De Konservative i spørgsmålet om folkeafstemning om en ny traktat? Er De Konservative principielt tilhængere eller modstandere af, at der kommer en dansk folkeafstemning om resultatet af regeringskonferencen? Og hvis Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig, at der skal komme en folkeafstemning, eller må konstatere, at der uden om Det Konservative Folkeparti er et flertal, som ønsker en folkeafstemning, mener hr. Kent Kirk så, at en sådan folkeafstemning kan afholdes, før grundlovssagen er færdig? Eller mener hr. Kent Kirk, at man bør afvente grundlovssagens afslutning, før der kan afholdes en sådan afstemning?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg lyttede med interesse til hr. Kent Kirks historieskrivning, for det var det meste af talen jo, og det er jo altid rart at få genopfrisket historien og EU's udvikling osv.

Men når hr. Kent Kirk siger, at det for Det Konservative Folkeparti er meget vigtigt, at de europæiske lande ikke skal integreres, men skal lære at samarbejde, må jeg sige, at det hænger utrolig dårligt sammen med, at hr. Kent Kirk samtidig siger, at De Konservative godt kan gå med til søjlespring på næsten alle områder, bare man venter 3-4 år. Hvordan skulle det egentlig hjælpe de nye lande, og hvor ligger respekten for de nye demokratier, hvis man siger, at de bestemte ikke er modne til, at man skal være enig, hver gang man foretager sig noget nyt –

altså når der skal være enstemmighed, som vi har det i søjle 3?

Jeg kan forstå, hr. Kent Kirk er så god til historie, at han mener, at alle har glemt, hvad der skete for 10 år siden, da den daværende konservative statsminister sagde: Med denne traktat om det indre marked er unionen stendød! Om 10 år har De Konservative nok igen en ny mening.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne sige til hr. Kent Kirk, at generelt er jeg meget godt tilfreds med, at hr. Kent Kirk er medforlagsstiller til den dagsorden, der er fremsat. Men der var en enkelt ting, som jeg synes var lidt problematisk ved den tale, hr. Kent Kirk holdt, og det var udpenslingen af en løsningsmodel på det fælles flygtningepolitik-område, hvor hr. Kent Kirk skitserede et søjlespring efter 3 år fra søjle 3 til søjle 1, som hr. Kent Kirk mente, han kunne få den danske befolkning til at acceptere. Det vil jeg meget stærkt advare imod.

Jeg vil advare imod, at man prøver at føre en politik, der undervurderer den danske befolknings dømmekraft. Risikoen for et nej vil være overhængende, hvis vi siger: Sig ja nu, så kommer næste trin automatisk efter 3 år. Tror hr. Kent Kirk virkelig ikke, den danske befolkning kan gennemskue det? Jeg tror, det vil være meget farligt. Lad os holde tingene adskilt. Søjlespring for sig, traktat for sig.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg vil gerne starte med at svare fru Elisabeth Arnold, for hendes spørgsmål var der mest substans i.

Vi ser hele problemet om det retlige samarbejde ud fra to synsvinkler. Den ene synsvinkel er, at Danmark har nogle interesser, fordi vi har et forbehold, og den andet er det, vi kalder den europæiske synsvinkel. Vi er overbevist om i Det Konservative Folkeparti, at efter udvidelsen til 25 lande så vil det være meget vanskeligt at vedtage noget på det retlige område, hvis det skal ske med enstemmighed. Derfor siger vi, da udvidelsen ikke ligger foran os lige her og nu, fordi vi først skal i gang med forhandlingerne: Hvorfor ikke finde en løsning her og nu, så vi beholder det retlige samarbejde i søjle 3 i 3-4 år og derefter accepterer i den nye traktat, at det kan flyttes over i søjle 1? På den måde sikrer vi,

at vi også får tid til at forholde os til, hvordan og hvorledes vi kan komme med i samarbejdet i søjle 1, men det kræver selvfølgelig, at den danske befolkning skal have mulighed for at tage stilling til det. Så er der ikke noget pres på os her og nu, og så får vi et forhandlingsresultat, hvor vi får tid og ro til at tilrettelægge tingene. Det er den tankegang, vi har, og det er til dels også et svar på fru Annette Justs spørgsmål.

Så må jeg sige, at med hensyn til, at Unionen er stendød, er den stendød i forhold til den diskussion, der var i 1980'erne. Jeg husker, da jeg selv sad som medlem af Europa-Parlamentet – hr. Ove Fich kan bekræfte det – at de italienske kommunister og Spinelli, og hvem ved jeg, talte om den føderale udvikling. Der er ingen, der taler om den føderale udvikling i dag. Vi taler om et samarbejde mellem medlemsstaterne, og vi diskuterer, hvilke beslutningsmetoder vi skal have inden for bl.a. det retlige område.

Skal det være kvalificerede flertalsafgørelser, eller skal det være enstemmighed? Alle erfaringer viser, at med enstemmighed er det svært at opnå resultater. Det er også derfor, at hovedhjørnestenen i det indre marked egentlig ikke var, at der blev opfundet så meget nyt, men at man sagde, at på alle områder, der har noget at gøre med det indre marked, skulle man bevæge sig fra enstemmighed til kvalificeret flertal. Før den tid var det stort set kun i landbrugs- og fiskerisager, man kunne træffe beslutninger med kvalificeret flertal, men hvis man skal samarbejde som selvstændige lande og nå resultater, er det et spørgsmål om afstemningsmetoder.

Og lad mig så sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, at vi tager stilling til spørgsmålet om folkeafstemning, når vi kender resultatet. Vi ønsker ikke på nogen måde at snyde befolkningen med al den der spekulation om hvis og hvis og hvis, for det er ikke noget, der gavner den europæiske debat. Lad os forholde os til det, der er på dagsordenen, og det er ikke på dagsordenen lige i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det begynder at blive svært at forstå, hvad der er forskellen mellem regeringens og Det Konservative Folkepartis holdning til søjlespring.

Fru Elisabeth Arnold mente ikke, man skulle acceptere søjlespring, og jeg er meget glad for, at hun sagde det. Men jeg må oplyse, at regeringen

desværre har en anden opfattelse. Regeringen mener, at på grund af Edinburgh-Afgørelsen er man fra de nationale kompromispartiers side tvunget til at acceptere søjlespring allerede nu.

Hr. Kent Kirk siger, at han først accepterer søjlespring om 3 år. Det er vanskeligt at forstå, og derfor vil jeg gerne forklare, hvad det egentlig er, der foregår. Der hersker tilsyneladende en total forvirring om holdningen til søjlespring, både internt i regeringspartierne og mellem regeringen og Det Konservative Folkeparti, som har lavet en dagsorden. Det står overhovedet ikke klart, hvad hverken Det Konservative Folkeparti, fru Elisabeth Arnold eller regeringen i virkeligheden mener om søjlespring.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

I sin argumentation for, at Unionen er død, bruger hr. Kent Kirk argumenter som: Jamen der er ingen, der taler om en føderal union mere. Ikke desto mindre står hr. Kent Kirk samtidig som sit partis ordfører og siger, at retslige og udenrigspolitiske beslutninger i løbet af 3-4 år kan få lov til at blive vedtaget med kvalificeret flertal og altså gå over til at blive noget overnationalt. Rent ud sagt: Man får en føderal union, hvis man flytter hele det retslige og udenrigspolitikken over til at blive overnational politik, for så er det ikke national politik længere. Men det kan jo være, hr. Kent Kirk slet ikke kan tænke og reagere så langt så sent på aftenen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først med hensyn til spørgsmålet om folkeafstemning: Må jeg tage hr. Kent Kirks svar eller manglende svar som udtryk for, at Det Konservative Folkeparti ikke har nogen politik på det område, altså som parti ikke har nogen mening? Det er jo sjældent, vi oplever, når vi debatterer noget her i Folketingssalen, at et politisk parti simpelt hen melder fra og siger: Vi har ikke nogen mening om det. Er man principielt tilhænger af folkeafstemninger om EU-traktatændringer, eller er man principielt modstander af det, hvis der kan findes flertal her i Folketinget for at ratificere traktaten? Det må da være muligt også for hr. Kent Kirk at svare på et så enkelt spørgsmål.

Det andet, jeg spurgte om, var med hensyn til fru Charlotte Antonsens udsagn om, at Venstre finder, at regeringens kurs er udtryk for ren hasard. Jeg konstaterer foreløbig, at det spørgs-

mål har hr. Kent Kirk overhovedet ikke forholdt sig til.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Nej, for jeg har efterhånden fundet ud af, hvilken metode hr. Kristian Thulesen Dahl bruger. Hvis han ikke kan finde noget i min tale, går han ind i fru Charlotte Antonsens tale og prøver at se, hvordan vi forholder os til den, og det game ønsker jeg altså ikke at gå ind i.

Angående folkeafstemninger har vi selvfølgelig en helt, helt klar mening; men vi afventer og ser, hvordan resultatet bliver på regeringskonferencen, og så skal vi nok meddele helt konkret, hvordan og hvorledes vi mener vi skal angribe de ting.

Til fru Annette Just: Jeg tror ikke, det kan lade sig gøre at forklare forskellen på føderalisme og forskellen på, om man har flertalsafgørelser eller enstemmighed i Ministerrådet.

Må jeg så sige til hr. Keld Albrechtsen, at når vi taler om det retlige område, er vi nødt til at holde os klart, at Danmark har sagt med Edinburgh-Afgørelsen, at de andre lande kan gå videre. Vi skal forholde os til, hvis de andre ønsker at gå videre, og vi kan fra konservativ side sådan set godt støtte det hollandske formandskabs forslag og tage en folkeafstemning om det. Men vi kan også godt støtte ideen om at lade det blive ovre i søjle 3 i 3-4 år og træffe beslutning om, at vi flytter det over og laver kvalificerede flertalsafgørelser efter den periode, for så er tingene faldet på plads; så er udyldelsen kommet på plads.

Vi synes faktisk, det er en meget pragmatisk måde at løse problemet på. Det danske dilemma er jo, at vi risikerer, hvis de andre holder fast i det hollandske forslag, at de går videre og går over i søjle 1 allerede her og nu, og så står vi alene tilbage i søjle 3. Det er det, der er dilemmaet, og det er det, der er problemet. Med den anden model får vi tid til at løse det særlige danske problem, og det kan kun løses ved, at vi går ud og siger til befolkningen: Hvad synes I om det her? Kan I støtte det her?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kan forstå, at hr. Kent Kirk ikke er meget for at forholde sig til, hvad andre ordførere har sagt, og det tager jeg bare til efterretning.

Med hensyn til spørgsmålet om folkeafstemning hørte jeg hr. Kent Kirk sige for et øjeblik

sidan, at Det Konservative Folkeparti har en klar holdning til spørgsmålet om folkeafstemning, og umiddelbart bagefter sagde hr. Kent Kirk, at man ikke vil sige noget om den holdning, før en traktat er på plads. Jeg må spørge hr. Kent Kirk: Når man åbenbart har en holdning, som man ønsker at hemmeligholde for Folketinget og for befolkningen – skyldes det så, at man vil afvente og se, om man får en traktat, der sandsynligvis vil falde, hvis den kommer til en folkeafstemning? Er det afgørende for, om Det Konservative Folkeparti vil være tilhænger af en folkeafstemning eller ej? Eller sagt med andre ord: Vil Det Konservative Folkeparti kun være tilhænger af en folkeafstemning om en ny EU-traktat, hvis man på forhånd føler sig så godt som sikker på, at befolkningen vil stemme ja?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu kan jeg forstå på hr. Kent Kirk, hvor uenigheden i virkeligheden ligger mellem regeringen og Det Konservative Folkeparti. Begge parter er enige om at acceptere, at der etableres en overnational retlig politik, f.eks. flygtningepolitik, for her føler både regeringen og Det Konservative Folkeparti, at Edinburgh-Afgørelsen forpligter dem til at støtte, at de andre lande kan etablere det. Men regeringen accepterer, at søjlespringet kan ske nu, mens Det Konservative Folkeparti ønsker at vente i 3 år, men til gengæld på en sådan måde, at Danmark deltager direkte i den overnationale del.

Grunden til, at jeg stillede spørgsmålet, er, at jeg synes, det er interessant at få præciseret, hvad partierne helt præcist mener, og det har der ikke været mange bidrag til indtil nu her i debatten. Det er derfor, det interesserer mig, når hr. Kent Kirk kommer med præcise meldinger.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg skal jo ikke svare på regeringens vegne, men jeg har ikke opfattet regeringens holdning og politik på samme måde som hr. Keld Albrechtsen. Jeg har opfattet regeringens politik på den måde, at man stadig håber, at man kan holde det ovre i søjle 3. Men kendsgerningen er jo, at hvis de andre ønsker at gå videre, kan vi ikke forhindre dem i det, og det har regeringen også sagt. Men regeringens forhandlingsposition er, at den stadig håber, at den kan holde det derovre hele tiden, og så er det, vi siger, at det tror vi ikke på er klogt på lang sigt. Når udvidelsen

skal på plads, er det altså nødvendigt, at vi har mulighed for at træffe beslutninger på de områder med kvalificerede flertalsafgørelser, og derfor vil vi sikre os en traktat, der også tager højde for udvidelsen. Nu tror jeg, hr. Keld Albrechtsen har forstået det, og tak for det.

Steen Gade (SF):

Må jeg starte med at sige til statsministeren, at jeg skal undlade at blande udvidelsen af NATO sammen med denne debat, men bare for god ordens skyld markere, at i SF mener vi ikke, at udvidelsen af EU og udvidelsen af NATO på mange måder er udtryk for samme tankegang, tværtimod. Dette her er derimod en debat om regeringskonferencen, og inden jeg vil kigge frem på de næste 3 uger, har jeg nogle få bemærkninger om det forløb, vi har været igennem.

Det er min opfattelse, at der har været al for megen slingren, når det gælder fastholdelsen af de danske forbehold, og det har svækket tilliden i den danske befolkning til forløbet og vel især skabt forvirring. Oftest har den forvirring været iscenesat af partiet Venstre og, som det er illustreret i debatten i dag, i endnu højere grad, end jeg troede, da jeg skrev mit manuskript her. Er der nogen, der har prøvet at gøre hele forløbet til en billig efterligning af en sæbeopera, er det Venstres formand med den evindelige melodi om, at forbeholdene skal ophæves, og hvis jeg skal være ærlig, må jeg sige, at indimellem fortryder jeg, at vi ikke tog Venstre på ordet og tog en folkeafstemning om forbeholdene. Så havde vi da fået dem sikret fuldstændig eftertrykkeligt og fået sikret, at de blev opretholdt.

I dag er Venstre og De Konservative medforlagsstillere til en dagsorden, som mere tydeligt siger, at forbeholdene skal fastholdes, og som støtter en redegørelse fra regeringen, som siger, at forbeholdene skal fastholdes; men alligevel leger man med ilden ved at fortsætte diskussionen om forbeholdene. Jeg vil godt sige, at det advarer vi Venstre og De Konservative imod; men hvis de vil lege med i det spil, må vi i hvert fald sige til dem, at dermed er de med til at skabe mistillid i den danske befolkning til forhandlingsforløbet. Dermed også en advarsel til regeringen mod at lægge alt for meget vægt på, hvad V og K siger – ja, for at skære det helt ud i pap: Lad være med at lytte til, hvad Venstre og De Konservative siger i denne sag!

For SF er det afgørende, at forbeholdene fastholdes både på papiret og i praksis, og det skal

fremgå af det samlede traktatkompleks. Det vil sige, at det skal skrives, så almindelige mennesker forstår det, det skal præciseres i almindeligt folkeligt sprog i traktaten de steder, hvor det bliver nødvendigt at præcisere.

Jeg behøver vel ikke minde hverken statsministeren eller udenrigsministeren om, at sikring af forbeholdene er noget, regeringen kan levere. De øvrige lande har jo accepteret det som udgangspunkt, så det er statsministeren og udenrigsministeren, der har ansvaret for, at man kommer hjem efter Amsterdammødet med et resultat, der er sikkert og let forståeligt. I øvrigt kender regeringen rådet fra SF, nemlig at man bliver siddende ved forhandlingsbordet, til resultatet er tilfredsstillende.

Så til nogle af de andre diskussioner på regeringskonferencen. Man kan indkassere en række forbedringer, når det gælder arbejdsløshedsbekæmpelse, forbrugerbeskyttelse, åbenhed og miljø.

Forslaget om at inddrage de nationale parlamenter bl.a. via COSAC-samarbejdet er på det punkt mere vidtgående og mere i SF's retning end regeringens udspil, og vi opfordrer regeringen til bare at støtte den del. Og så vil jeg i øvrigt opfordre regeringen til at arbejde videre og også gøre meget for at få fremskridt med hensyn til de nationale parlamenter i forhold til søjle 3-samarbejdet. Det synes jeg er en vigtig sag, hvor der må være mulighed for at alliere os med Frankrig.

Når det gælder fleksibilitet, ser det også ud til, at der ligger modeller på bordet, som vil kunne bruges set fra SF's synspunkt, og jeg vil benytte lejligheden til at spørge regeringen, om de nu foreslåede formuleringer f.eks. vil kunne bruges til, at en klub af EU-lande kan iværksætte fælles CO₂-afgifter.

Når det gælder formuleringerne om juridisk person og forslaget om, at Kommissionen skal have eneforhandlingskompetence i internationale forhandlinger, er SF helt klart imod formuleringerne, og jeg vil spørge, om regeringen arbejder for, at disse formuleringer ikke bliver gennemført.

Et af de afgørende områder for SF er miljøområdet. Det har høj prioritet, og derfor skal regeringen bruge masser af kræfter på synlige fremskridt her. Og for øvrigt – i en parentes til Venstre og De Konservative – lige den lille bemærkning, at havde regeringen fulgt Venstres og De Konservatives råd, da regeringen spillede ud på miljøområdet, havde vi jo slet ikke fået

det i kassen, som vi har fået i kassen, så der er kun én lære af det: Lyt ikke til Venstres og De Konservatives råd under regeringskonferencen, så går det med sikkerhed galt.

Det, vi lægger vægt på, er, at forsigtighedsprincippet styrkes. Der skal sikres en forbedret miljøgaranti med ret til også at bruge den, når der kommer ny viden, flertalsafgørelser ved miljøafgifter og integrering af miljøhensyn i landbrugspolitik, transportpolitik og trans-europæiske netværk.

I øvrigt tror jeg, at tiden efter sejren til Tony Blair i England og efter nederlaget til den borgerlige regering ved første valgrunde i Frankrig er moden til at tage en ny runde om beskæftigelsen og arbejdsløshedsproblemerne i den europæiske diskussion, og hvad ville være mere naturligt end at rejse diskussionen om kapitel 10 i Delors' hvidbog, hvor man netop prøver at koble løsningen af miljøproblemer sammen med skabelsen af nye arbejdspladser.

Min opfordring til regeringen er, at man tager det tema op på topmødet i Amsterdam. Ideelt set ville vi så få en forpligtelse, der svarede til den, vi fik i 1986, da der blev lavet en hvidbog med forpligtende, konkrete forslag om, hvad der skulle gennemføres for både at løse miljøproblemer og skabe beskæftigelse. Det ville være helt ideelt. Jeg vil opfordre regeringen til det, og jeg vil gerne have en kommentar fra regeringen til den tanke.

Det burde selvfølgelig sikres i regeringskonferenceresultatet ligesom beslutningen i 1986 om det indre marked, men det kunne selvfølgelig også sikres ved en topmødebeslutning. Jeg mener, at der her ligger en chance politisk, fordi situationen har udviklet sig, som den har i England og Frankrig, og det siger jeg, uanset om socialisterne vinder eller ikke vinder på søndag. Situationen er sådan, at Frankrig må forlade meget af den politik, de har haft indtil nu.

I den sammenhæng vil jeg gerne sige, at den kritik, som også lyder fra Frankrig, og som er, kan man sige, medskyldig i, at de borgerlige tabte – det var jeg glad for – er bl.a., at der er grund til større kritik over for ØMU-projektet, end vi normalt har hørt fra dansk side. Vi har været meget glade for at læse, at vismændene på tryk har skrevet, at SF er noget af det kloge-ste, man har – hvis jeg må fremføre mit sammendrag af vismandsrapporten sådan i kort form.

På forsvarsområdet mener vi, at det hollandske forslag er alt for præget af det fransk-tyske udspil, og det mener vi, man skal ændre på.

I forhold til det retfळे er udspillet rodet, og vi mener, at forbeholdet skal sikres. Det er vigtigt, at Danmark formulerer, hvordan forbeholdet kan sikres, samtidig med at den nordiske pasfrihed kan sikres.

Institutionernes rolle bliver vigtig i de sidste tre uger. Alle lande skal have en kommissær, og det er vigtigt, at de små lande fastholder en overrepræsentation i deres stemmевægte. SF har ikke villet støtte regeringens forslag om dobbelt flertal.

Jeg vil til sidst sige, at jeg synes, regeringen skulle melde ud og sige, at der bliver en folkeafstemning, ikke om at ophæve forbeholdene, den diskussion er slut, og det er ikke det, vi vil have en folkeafstemning om, men en folkeafstemning om forhandlingsresultatet. Så var vi mere på det rene i den nuværende situation.

For at fastholde det perspektiv, som SF har i denne sag, vil jeg fremsætte et forslag om motiveret dagsorden på vegne af SF, og kun på vegne af SF; det gør jeg nu en dyd af. Det dagsordensforslag har jeg stillet tre gange, nemlig hver gang vi har haft debat om regeringskonferencen, og det bliver også på det grundlag, SF vil tage stilling, når regeringen kommer hjem med sit forhandlingsresultat. Dagsordenen lyder således:

Forslag om motiveret dagsorden

»Folketinget opfordrer regeringen til på EU's regeringskonference at arbejde for,

- at Central- og Østeuropa hurtigst muligt får mulighed for at blive medlemmer af EU,
- at miljø, forbrugerbeskyttelse og lønmodtagerrettigheder styrkes afgørende over det indre marked,
- at EU udvikler en økonomisk og økologisk sikkerhedspolitik,
- at EU udvikler sig fleksibelt både indadtil og i forbindelse med optagelsen af de central- og østeuropæiske lande, samt
- at sikre de danske undtagelser i Edinburgh-Afgørelsen som en forudsætning for dansk accept af det endelige forhandlingsresultat. Dette forhandlingsresultat sendes til folkeafstemning.

Herefter går Folketinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 117).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår herefter i forhandlingene.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne stille hr. Steen Gade to spørgsmål.

Er SF enig med regeringen i det synspunkt, at Edinburgh-Afgørelsen og det nationale kompromis tvinger Danmark til at sige ja til, at de andre går videre og laver en overnational flygtningepolitik?

Er SF enig i, at Edinburgh-Afgørelsen og det nationale kompromis betyder, at Danmark bliver nødt til at kapitulere på regeringskonferencen?

Hr. Steen Gade er jo interesseret i, hvordan regeringen vil konstruere en dansk undtagelse. Det bliver lige så svært som at løse ligningen om cirkelns kvadratur, men jeg håber sandelig, at SF har gjort sig nogle tanker i den anledning, for de har sådan set ansvaret for det hele, så jeg vil godt spørge hr. Steen Gade: Hvordan vil SF konstruere en dansk undtagelse, når der nu etableres en overnational flygtningepolitik?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Hr. Steen Gade brystede sig meget af SF's indflydelse på alt, hvad der er foregået, men jeg må altså rette en misforståelse om miljøpolitikken og det, der nu ligger på bordet. Det har vi jo også støttet. Det, vi har sagt nej til fra konservativ side, var, at der skulle indføres miljøafgifter med kvalificeret flertal. Det ligger heller ikke i det hollandske formandskabs forslag, så vi er meget tilfredse med det, der ligger på miljøområdet. Det er fuldstændig i overensstemmelse med det, vi har ønsket fra konservativ side.

Så er jeg også nødt til at rette en anden misforståelse. Når man kigger på den dagsorden, som vi er medforlagsstiller til, er der en klar henvisning til Edinburgh-Afgørelsen, og det er meget, meget bevidst. Det er netop det spørgsmål, som hr. Keld Albrechtsen lige har stillet: om SF ikke er enig i, at Edinburgh-Afgørelsen tillader de andre lande at gå videre bl.a. på det retlige område.

Hr. Steen Gade skal også være opmærksom på sidste afsnit i Edinburgh-Afgørelsen, hvor der helt klart står, at Danmark kan ophæve forbeholdene, når vi ønsker at ophæve dem i henhold til vores forfatning. Derfor er det vigtigt for

Det Konservative Folkeparti, at der er en klar henvisning til Edinburgh-Afgørelsen.

Jeg vil lytte med stor interesse til svaret på det spørgsmål, som hr. Keld Albrechtsen her har stillet til SF, for jeg har indtryk af, at SF forsøger at skjule sig bag forbeholdene og ikke forholder sig til det, der reelt er dagsordenen i øjeblikket. Det er en falsk fremstilling i forhold til den danske befolkning, og det kommer man ikke langt med, heller ikke når man skal ud i en folkeafstemning.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu ved jeg jo, at det var af omsorg og venlighed, at hr. Steen Gade ikke nævnte CD sammen med Venstre og De Konservative i sit indlæg. Jeg vil bare for god ordens skyld gøre opmærksom på, at da man lavede det nationale kompromis, forsøgte SF at sige, at man derefter ikke havde lov til at diskutere forbeholdene.

Jeg vil godt sige til hr. Steen Gade, at der intet er i denne dagsorden, der stopper den diskussion. Det, CD har sagt, er, at vi gerne vil af med forbeholdene, men det har intet med regeringskonferencen at gøre, og det er vores opfattelse, at regeringskonferencens resultat inklusive danske særforanstaltninger skal til én folkeafstemning, og så må det danske Folketing efterhånden afgøre, hvornår man mener, at verden kræver og verden gør det nødvendigt at hæve de danske forbehold.

Så hr. Steen Gade skal lade være med at tro, at diskussionen om de danske forbehold hermed er afsluttet. Det er den ikke. Tak for omsorgen og venligheden, men vi er altså i samme båd som Venstre og De Konservative i den sag.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg ved ikke, om det skyldtes mangel på tid. Hr. Steen Gade brugte faktisk halvdelen af sin tid på de danske forbehold, men jeg ville egentlig gerne have haft, at hr. Steen Gade havde uddybet sin holdning til to områder meget mere, nemlig spørgsmålet om det retlige samarbejde og spørgsmålet om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Det lød nærmest, som om SF ikke mener, der skal laves noget som helst om på disse to felter, og hvis det er holdningen, forstår jeg den ikke helt, for det må så betyde, at man mener, at samarbejdet på disse to felter fungerer optimalt, og det tror jeg ikke er SF's holdning.

Så jeg vil gerne have en uddybning af, hvorledes SF stiller sig til forslagene på det retlige område og på den fælles sikkerheds- og udenrigspolitikks område set i lyset af det hollandske formandskabs forslag.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der var én ting i hr. Steen Gades indlæg, som jeg gerne vil takke for, og det var den klare opfordring til statsministeren og regeringen om allerede nu at garantere, at der skal være en folkeafstemning om den nye traktat efter regeringskonferencen.

Det, jeg gerne vil spørge om, er, hvor langt man kan regne med SF i den sag. Hvis regeringen laver et stykke papir, når den nye traktat er en realitet, hvor regeringen finder, at der ikke er tale om suverænitetsafgivelse, kan vi så regne med, at SF stadig væk vil stå sammen med os andre i kravet om, at en sådan traktat kun kan godkendes i Danmark gennem en folkeafstemning? Vil SF modsætte sig en gennemførelse af en sådan traktat under alle former alene her i Folketinget og kræve, at den kun bliver godkendt, hvis den bliver godkendt ved en dansk folkeafstemning?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Til hr. Thulesen Dahl: Det er et klart ja til, at SF vil have en folkeafstemning under alle omstændigheder, § 20 eller ikke § 20. Et klart svar.

Så er det til hr. Peter Duetoft. Jeg er så ked af, at jeg ikke kan skælde hr. Peter Duetoft lige så meget ud som fru Charlotte Antonsen, men jeg synes faktisk, at både det, hr. Peter Duetoft har sagt tidligere, og det, han sagde i dag, er langt klogere, og jeg synes, at Danmark havde været langt bedre stillet, hvis alle, der inderst inde er imod forbeholdene – det er jo fair nok at være imod forbeholdene; det er hr. Peter Duetoft, det er jeg med på – havde opført sig i overensstemmelse med det, som hr. Peter Duetoft sagde før. Så havde vi været i en langt bedre situation til at forsvare forbeholdene, og vi havde haft chance for langt større tillid i den danske befolkning til forløbet.

Må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen og hr. Kent Kirk, at det er sådan, at forbeholdene er noget, som vi vil fastholde. Det betyder, at vi i Edinburgh har accepteret, at andre kan gå videre, men det hindrer ikke os i at være imod nogle spring, der foretages. Det er jo, hvad vi siger

med hensyn til forsvarspolitikken. For øvrigt hørte jeg, at udenrigsministeren sagde det samme om forsvarspolitikken. Jeg mener også, regeringen skal have ros for, at man dér sætter hælen i.

Vi accepterer aldrig, at forbeholdene handler om at kapitulere. Forbeholdene er en chance, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, og jeg synes rent faktisk, at Enhedslisten det sidste halve år under debatter her i huset har stået og sagt, at nu skal forbeholdene fastholdes. Jeg troede også, at Enhedslisten mente, det var en chance, som vi skulle udnytte.

Så vil jeg sige til hr. Kent Kirk om miljøet, at jeg hørte altså både Venstre og De Konservative advare mod et alt for offensivt miljøudspil, også med hensyn til miljøgarantien. I hvert fald var det Venstres formand, der sagde det; det kan være, at jeg er lidt uretfærdig i forhold til De Konservative.

Må jeg så sige til hr. Ove Fich, som vil have, at jeg på få sekunder skal uddybe, hvad SF mener om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Vi mener, som det stod i vores dagsorden, at der er brug for, at EU har en stærkere udenrigspolitik. Vi er positive over for en analyseenhed. Vi mener ikke, at man skal gå over til flertalsafgørelser. Vi mener konsensus minus en eller to er en fornuftig model til overvejelse, men vi mener, at det hollandske formandskab går alt for vidt, og det vil vi ikke være med til.

På det retlige område mener vi, at det afgørende er at forbedre samarbejdet på dette område inden for en mellemstatslig model. Men forbedre betyder først og fremmest, at landene forpligtes til at gøre noget mere. Flygtningefordelingen i forbindelse med krigen i det tidligere Jugoslavien er en skamstøtte over, hvordan europæiske lande håndterede den situation. Nogle lande tog ingen flygtninge, andre tog dem alle sammen.

Men det, vi ikke tror på, er, at vi kan løse det bare ved at lave nogle traktatparagraffer om. Det handler dybest set om, at landene skal være mere solidariske, når den slags situationer opstår. Her er vi faktisk en lille smule bekymrede over tendensen i Europa for tiden, for det er, som om den via Schengen handler mere om at opbygge nye grænser.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Tak til hr. Steen Gade for svaret. Jeg kan nu forstå, at SF har den opfattelse, at det nationale

kompromis ikke forhindrer, at Danmark siger nej til, at de andre kan gå videre. Vi kan efter SF's opfattelse godt tage ned på regeringskonferencen og nedlægge veto mod en overnational flygtningepolitik.

Det er også et synspunkt, som jeg i Folketingets Europaudvalg har forsøgt at få regeringen til at dele, men det beklagelige i situationen er, at regeringen har samme holdning som hr. Kent Kirk, nemlig at Danmark med det nationale kompromis har bundet sig til at acceptere, at der laves en overnational flygtningepolitik med eller uden dansk undtagelse.

Så vil jeg godt spørge hr. Steen Gade: Er det ikke en overordentlig graverende fejltagelse, at man, dengang man lavede det nationale kompromis, ikke sikrede sig denne fortolkning og ikke sikrede sig vetoretten over for sådanne ting, som nu er ved at ske? Er det ikke en katastrofal fejltagelse, at det nationale kompromis indeholdt denne ladeport til unionsudvikling, som her har afsløret sig?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Igen for at rette hr. Steen Gade på miljøområdet. Det, der ligger fra det hollandske formandskabs side, er meget, meget fornuftigt, nemlig en præcisering af miljøgarantien. Det, vi hele tiden frygtede, var, at man skulle ændre miljøgarantien på en sådan måde, at den kunne gå hen og ødelægge det indre marked, men nu får vi en periode, hvor man skal vurdere det i 6 måneder. Det er meget, meget fint, og vi er også tilhængere af det, som regeringen nu arbejder på, men ikke har fået igennem: at man kan lade ny viden virke inden for miljøgarantien, bare det ikke forstyrrer det indre marked.

Og må jeg så sige til hr. Steen Gade om forbeholdene, at hvis det er sådan, som vi også mener det er, og sådan forstod jeg rent faktisk hr. Steen Gade, at de andre lande kan gå videre i henhold til Edinburgh-Afgørelsen, er vores forbehold jo kun én ting værd, og det er, at vi kan få lov til at stå alene uden for, hvis de andre vælger at gå videre. Hvad sker der så? Så sker der det, at de andre kan vedtage en masse regler, og så er vi stort set nødt til efterfølgende at gennemføre de regler, men vi får bare ingen indflydelse på dem.

Er SF ikke nødt til at forholde sig til det, der er den realpolitiske situation? Man kan da ikke bare lukke øjnene for det. Vi får rent faktisk mindre indflydelse på det område end lande

som Norge og Island. Det vil sige, at Folketinget bare skal sidde her og vente på, at de andre vedtager reglerne, og så kan vi gennemføre dem via national lovgivning i det danske Folketing.

Det er resultatet af det danske forbehold, men det er da ikke en ønskværdig situation for et suverænt land. Vi burde komme ind og få indflydelse på det, der også skal være gældende regler i Danmark. Vi skal da ikke bare være et ekspeditionskontor, men det forstår jeg er SF's politik. Det er dybt ulykkeligt og dybt godnat.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil godt sige til hr. Kent Kirk, at en fremtid som ekspeditionssekretær er ikke én, jeg ønsker mig. Sagen er, at vi forholder os til den realpolitiske situation, og så lever vi op til et løfte, vi har givet den danske befolkning, og som vi ikke pjatter med.

Den realpolitiske situation er, at fem lande i EU ikke er medlem af Vestunionen. Derfor kan de ikke gå ind på de forslag, som ligger fra Holland på det punkt. Det er da ikke at være isoleret. To lande, England og Irland, er ikke medlem af Schengen og kan derfor på samme måde ikke få tilknytning til det retlige samarbejde, og vi kender ikke Frankrigs endelige position.

Men selvfølgelig kan det, hvis andre lande på det punkt går videre, betyde, at Danmark kommer til at stå alene i sin situation, og at England og Irland kommer til at stå to sammen i en anden situation. Men det bliver aldrig en situation, hvor vi har mindre indflydelse end Norge; sådan et forbehold accepterer SF ikke.

Det bliver altid en situation, hvor vi har større indflydelse end Norge, for Norge har nemlig kontraktligt forpligtet sig til pr. automatik at gennemføre det, de andre har. Den automatik accepterer SF ikke, og det er en klar melding, der er givet, først og fremmest til hr. Kent Kirk, men sådan set også til regeringen. Jeg har sat mig ind i den norske situation, og det er vrøvl og sludder, selv om det har stået i mange aviser, at vi skal i en situation, der ligner den norske. Nej, det skal vi ikke.

Så til hr. Keld Albrechtsen, som ikke har forstået, hvad jeg sagde. Edinburgh er en melding om, at Danmark kan fastholde sit forbehold, og at de andre lande kan gå videre, men det betyder jo ikke, at man så holder op med at have synspunkter og med at kæmpe for de synspunkter ved siden af. Det er jo det, der er hele pointen, og det er det, som hr. Keld Albrechtsen ikke vil forstå. Sådan er realiteten.

At det nationale kompromis skulle være en kapitulation, underer jeg mig over, at hr. Keld Albrechtsen kan få over sin mund, for det er altså ikke mange uger siden, vi stod her, og hr. Keld Albrechtsen stillede et dagsordensforslag om, at vi skulle forsvare forbeholdene.

Når vi andre siger, at nu er det ved at være alvor, nu nærmer vi os målstregen, nu skal forbeholdene hjem, nu skal de være en realitet, siger hr. Keld Albrechtsen: Jamen forbeholdene var en kapitulation. Altså, det er ikke bare at tale med uld i mund eller at tale med mel i mund. Det er simpelt hen noget, der nærmer sig politisk svindel, for enten vil man kæmpe for forbeholdene, eller også har man hele tiden ment, at forbeholdene var noget svindel. Den dobbeltmelding, som hr. Keld Albrechtsen prøver på at lave i dag, er lige så slem som fru Charlotte Antonsens for lidt siden.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Selv om der er en særlig situation på det forsvarspolitiske område, synes jeg alligevel, man snakker lidt udenom, når man prøver på at lægge hovedvægten dér. Dé, hvor det danske hovedproblem ligger og kommer til at ligge i fremtiden, er på det retlige område. Det forsvarspolitiske område adskiller sig på den måde, at det er meget sjældent, at man laver regelsæt og lovgivning inden for forsvarspolitikken. Det, det hele går ud på inden for det retlige område, er at prøve at lave nogle fælles regler, og det er derfor, der her opstår et særligt problem for et land, der står uden for.

Så må hr. Steen Gade vel også give mig ret i én ting, nemlig at der er meget, meget stor forskel på Irlands og Storbritanniens situation og Danmarks situation, når man kigger på den praktiske verden. De to andre lande er øer, der aldrig vil stå over for de samme problemer, som Danmark vil komme til at stå med, når man laver et fælleseuropæisk regelsæt mellem alle de andre lande. Det er en kendsgerning, og derfor må SF også begynde at forholde sig til kendsgerningerne.

Men jeg er glad for de svar, der er kommet. De har afklaret lidt af SF's holdning, men endnu ikke tilstrækkeligt. Jeg håber, vi kommer længe- re, inden vi når den 16.-17. juni.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det, som jeg har sagt er en kapitulation – i første omgang fra regeringens side og nu fra hr. Steen Gades side – er, at man har accepteret, at Danmark ikke må bruge sin veto over for en ny traktat, som flytter flygtninge- og asylpolitikken over i det overnationale område.

Hr. Steen Gade bekræfter nu også, at sådan er Edinburgh-Afgørelsen, sådan er det nationale kompromis. Hr. Steen Gade siger så: Vi må godt have en anden opfattelse. Vi må godt sidde uden for døren og græde, når det sker, men vi må ikke gå ind og nedlægge veto. Det er da en katastrofal fejltagelse, da man lavede det nationale kompromis, at man afskar Danmarks veto over for sådanne unionsskridt af monumental rækkevidde, som der her er tale om.

Så mente hr. Steen Gade, at jeg havde en dobbeltholdning til undtagelserne eller sådan noget. Det, jeg har sagt, er, at når man først opgiver modstanden på regeringskonferencen imod det overnationale og tillader de andre at gå videre, står SF og regeringen i den situation, at det bliver umuligt at konstruere en dansk undtagelse. Så er man fanget i en blindgyde, hvor man ikke kan komme tilbage. Så står man i en situation, hvor den danske undtagelse krakelerer og ikke kan rekonstrueres, og hverken SF eller regeringen har kunnet forklare, hvordan den danske undtagelse i praksis skal sikres i en sådan situation. Jeg stillede hr. Steen Gade spørgsmålet for lidt siden. Han har stadig ikke besvaret det.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det er så rørende at høre alle de partiordførere, der står og taler om disse undtagelser, som blev besluttet i efteråret 1992 og endeligt vedtaget af den danske befolkning i 1993.

Maastricht-Traktaten havde, da den blev behandlet i Folketinget, et ændringsforslag, der faktisk går langt ud over den tilfældige aftale, man lavede i Edinburgh, et ændringsforslag, som sagde, at Traktaten af 7. februar 1992 om Den Europæiske Union med tilhørende protokoller og erklæringer med undtagelse af – og så kommer de steder, hvor der står noget om den tredje fase i Den Økonomiske og Monetære Union og afsnit 6, artikel K 9, som taler om hele det retlige område. Allerede på det tidspunkt, altså inden den første folkeafstemning om Maastricht-Traktaten, havde vi et ændringsfor-

slag, en ændringsvedtagelse af Maastricht-Traktaten, og Danmark sagde, at det ville man ikke gå med på, før der havde været en ekstra folkeafstemning. Det er hele det retlige område.

Jeg vil gerne høre, om SF i virkeligheden ønsker at sige: Det mente vi ikke, og vi mener ikke det, som vi beslutter her i Folketinget, og derfor vil det ikke være gældende. Jamen det er i virkeligheden det, hvis man kun taler om undtagelserne i stedet for at tale om det, der er det reelle, nemlig ændringsforslaget til Maastricht-Traktaten i foråret 1992.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det kan godt være, det er lidt sent, men det, som hr. Steen Gade giver udtryk for, er altså lidt dobbeltydigt.

Danmark har accepteret Edinburgh-Afgørelsen, og det er jo en af svaghederne ved Edinburgh-Afgørelsen, at de andre lande uhindret kan gå videre. Det betyder jo også, at vi selvfølgelig godt kan deltage i diskussion på en regeringskonference og opfordre de andre til at lade være, men når hr. Steen Gade udlægger teksten på denne måde, er realiteterne jo, at Danmark bare må kapitulere og se på, at de andre laver det, som de ønsker på det retlige område. Men når jeg tager ordet nu, så er det, fordi jeg har lyttet lidt til den her meningsudveksling, der har været også mellem hr. Kent Kirk og hr. Steen Gade, og jeg synes egentlig, at begge ordførere taler om det retlige forbehold som noget utrolig negativt, hr. Kent Kirk som noget direkte negativt, og hr. Steen Gade omtalte det alene som noget, der er blevet lovet befolkningen, og derfor skal man opretholde det.

Jeg vil gerne spørge hr. Steen Gade: Er der ikke noget utrolig positivt ved det danske forbehold? Jeg synes, man savner, at SF taler om, der faktisk er noget positivt ved det her forbehold, nemlig at man sikrer den nationale, den danske selvbestemmelsesret på det her område i stedet for at lade kompetencen overgå til et overstatsligt EU-samarbejde. Det er jo det, der er hele kernen – det er det, der gerne skulle være positivt ved, at Danmark afstår fra det overstatslige samarbejde på forskellige og helst flere områder i EU-samarbejdet.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nu synes jeg egentlig, at SF er blevet skældt ud i 1½ år, fordi vi var så positive over for forbeholdet

det og kunne se så mange perspektiver i det. Så derfor vil jeg bare sige til hr. Thulesen Dahl: Det er jo det, vi kan, og vi kan også se perspektiver i, at Danmark om nødvendigt har det alene, men det er da klart, at vi ville foretrække, at alle lande var i den position.

Så må jeg sige til fru Annette Just: Fru Annettes Justs indlæg handler vel egentlig om, at fru Annette Just ikke mener, at det nationale kompromis er noget værd, og at Edinburgh er noget svindel. Det er jeg ikke enig med fru Annette Just i, men det var vel det, indlægget dybest set skulle illustrere. Og jeg mener, at fru Annette Just tager fundamentalt fejl.

Så til hr. Keld Albrechtsen, punkt 1: Det her handler ikke om, at Danmark skulle kunne sidde uden for døren. Danmark sidder jo lige præcis ikke uden for døren. Danmark sidder inden for døren. Der er ingen kapitulation, Danmark kan da altid sige nej til en traktat. Jamen herre gud, det er jo det, jeg har sagt til statsministeren og udenrigsministeren. Det er jo dem, der sagde ja i sin tid nede i forhandlingerne, og de skal komme hjem med et resultat, hvis SF skal sige ja, som er tilfredsstillende på en lang, lang række punkter.

Det betyder jo det modsatte af det, som Enhedslisten prøver at bilde folk ind i den her debat: at vi ikke kan sige nej. Jamen det kan vi jo da, selvfølgelig kan vi sige nej, men vi er forpligtet via Edinburgh derved, at vi også har sagt, at nogle lande kan gå videre. Det er jo i smuk tråd med, at SF også har sine tanker om fleksibilitet.

Hr. Kent Kirk påpeger, at Danmark har en anden situation end Irland og England. Ja, det er rigtigt. Det er ikke SF, der skal fremlægge en model for, hvordan undtagelsen skal formuleres. Det er SF, der skal stille et krav til statsministeren og udenrigsministeren om – hvis der bliver tale om, at det er nødvendigt med et forbehold – at det så skal være sådan, at det forbehold sikrer Danmark både reel og juridisk ret til at lave sin egen politik, og at den nordiske pasunion ikke bliver anfægtet.

Det er vores krav. Det er forholdsvis simpelt, og det sagde jeg også i mit indlæg.

Formanden:

Så er det fru Elisabeth Arnold som ordfører. De 3 gange til hr. Steen Gade er forbi.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil lige allerførst benytte lejligheden til at sige til hr. Steen Gade, at sådan som jeg hørte hr. Steen Gades forskellige indlæg, så gik det ud på, at det, regeringen skulle præsentere, var et tilbud, som SF ikke kunne sige nej til, og det synes jeg da er værd at skrive sig bag øret, at det er det, opgaven går ud på.

Nå, men på det her sene tidspunkt skal jeg jo så også holde ordførertalen for Det Radikale Venstre, og jeg vil godt sige, at det, det går ud på, er selvfølgelig at sige til regeringen: Hvad skal de danske forhandlere stille mod i den sidste fase af regeringskonferencen, og hvad skal de have med hjem?

Statsministeren nævnte i sin besvarelse, at regeringskonferencen vil gå over i historien, fordi den vil lægge grunden til et nyt og større EU. Men statsministeren sagde også, at den ville gå over i historien, hvis den mislykkedes. Jeg vil godt dvæle lidt ved dette scenario.

Hvis ikke det lykkes at blive enige om en traktat, der gør det muligt at optage de mange ansøgerlande fra de nye demokratier i Europa, er de nuværende medlemslandes skyld og skam total. Eftertiden vil dømme os hårdt, vore efterkommere vil stille spørgsmålene: Hvorfor måtte de andre lande ikke være med, var det virkelig nødvendigt for jer at lukke jer inde i jeres velhaverreservat? Var det virkelig nødvendigt at give de nye demokratier en kold skulder, efter at de under store afsavn med mange menneskelige omkostninger har frigjort sig fra årtiers diktatur?

Derfor vil jeg gerne sige til regeringen, at uanset hvilke fremskridt den nye traktat vil kunne fremvise på de traditionelle områder som åbenhed, miljøforhold, forbrugerbeskyttelse, bekæmpelse af svig osv. osv., hjælper det efter radikal opfattelse ikke meget, hvis traktaten ikke bliver konstrueret sådan, at en udvidelse med et betragteligt antal nye medlemslande er mulig.

Vi må ikke sende det signal til ansøgerlandene, at vi såmænd godt kan optage 2-3 nye medlemmer, men så må vi desværre sige stop, for så bliver det for u håndterligt, og så må vi have en ny regeringskonference, der tager flere år, hvor intet kan ske.

Traktaten skal med andre ord være sådan, at den bliver til at vokse i, og det mener jeg skal tages bogstaveligt: en traktat til at vokse i. Det er de nuværende medlemslandes og herunder også Danmarks ansvar, at dette sker. Derfor er

det fremsatte dagsordensforslag formuleret, som det er med stor vægt på udvidelsesplanerne, og dette bør derfor være mål nr. 1 for den danske regering.

Noget af det vigtigste, for at dette mål kan opfyldes, er, at EU's institutioner kan fungere med et øget antal medlemslande. Kommissionen skal – selv om den skal have én kommissær pr. medlemsland – muligvis have øgede beføjelser til formanden og muligvis kunne håndtere beslutninger på en lettere måde. Men Rådet skal også kunne fungere med et større antal medlemslande, og dér mener vi, at den dobbelte flertalsbeslutningsmetode vil være en velegnet metode, og så kan man så beholde de stemmewægte, man har nu, med stemmewægt afhængig af landenes størrelse, dog med øget stemmewægt til de mindre lande.

Vi er glade for, at der er lagt op til, at beslutningsprocedurerne forenkles i antal, og vi er også glade for, at beslutningsproceduren især i søjle 2 med konstruktiv udeladelse også lægger op til en mere fleksibel beslutningsproces, hvilket alt sammen vil gøre det lettere at fungere med flere lande.

Reglerne for fleksibelt samarbejde, som vi foretrækker at kalde det frem for forstærket samarbejde, og betingelserne er endnu ikke endeligt udformet. Men vi vil fra radikal side gerne opfordre til, at man fastholder, at der skal være enstemmighed for at godkende et fleksibelt samarbejde blandt medlemslande i øvrigt.

Vi vil gerne opfordre til, at regeringen prøver at fremskaffe nogle eksempler på, hvad det forstærkede samarbejde kan bruges til. Det er lettere at forestille sig, hvordan reglerne skal fungere, hvis man har nogle konkrete eksempler at hænge det op på, og det har indtil nu været fuldstændig umuligt at fremskaffe eksempler, som har haft nogen rigtig vægt i debatten, så derfor er opfordringen her: Find nogle eksempler på, hvad det forstærkede samarbejde kan bruges til, ellers er det ikke nemt at gå ud og forklare det for offentligheden.

Endvidere skal vi også have sat regler for parlamentets maksimale størrelse og andre mere praktiske forhold. Vi vil opfordre regeringen til, at der kommer fremadrettede løsninger på alle disse udestående problemer.

De øvrige emner, der er til behandling på regeringskonferencen, er selvfølgelig ikke uvæsentlige. Fremskridt er velkomne, og fra radikal side vil vi især lægge vægt på større åbenhed i EU; der er allerede nu tegn på store fremskridt

på dette område med et generelt princip om åbenhed, med et princip om aktindsigt, med offentliggørelse af rådsmødebeslutninger osv., og man kunne godt sådan her i stiltfærdighed sige, at Danmark sandelig efterhånden kunne lære noget af EU på åbenhedsområdet.

For miljøpolitikken må vi sige, at de principper, der nu også bliver inkorporeret i andre politikker, er vi meget tilfredse med fra radikal side. Der bliver lagt vægt på forsigtighedsprincippet, på højt beskyttelsesniveau, og endelig en præcisering af miljøgarantien. Men den må gerne blive endnu bedre, og den må gerne blive sådan, at det bliver muligt at bruge den ved fremkomst af ny viden. Vi ved, at vi har allierede inden for medlemskredsen, og det skal vi selvfølgelig spille på.

Forbrugerbeskyttelse er der også sket fremskridt med. Og så er der også kommet god gang i afsnittet om beskæftigelse. Det er vigtigt at slå fast, at EU ikke må spille medlemslandene ud mod hinanden i kampen for bedre beskæftigelse. Der har været kedelige eksempler på, at statsstøttede virksomheder har kunnet bruge disse virksomheder i kampen mod hinanden og har flyttet arbejdsløsheden fra det ene land til det andet.

Det er noget, der lægger samarbejdet for had, og det skal vi i hvert fald for enhver pris undgå, så det er vigtigt at fastslå, at EU ikke må spille medlemslandene ud mod hinanden, men det er også vigtigt at fastslå, at ledighedsbekæmpelse også er et nationalt ansvar. EU's tilstedeværelse må ikke blive nogen sovepude for de nationale bestræbelser for at nedbringe arbejdsløsheden.

Bekæmpelse af svig er også et vigtigt punkt, hvor der skal ske fremskridt, og vi har da også fra radikal side med glæde konstateret, at vi er i gang med at udarbejde en konvention mod bestikkelse. Det er også noget, der kan hjælpe til med at få rette linjer i den måde, vi handler med hinanden på.

Og endelig er inddragelse af de nationale parlamenter i arbejdet også et fremskridt, som vi fra radikal side kun kan være tilfredse med.

Men så er der jo de områder, hvor der er kontroversielle forhold for Danmark – dem, der er forbundet med vores forbehold, og hvor vi skal være opmærksomme på, at vi ikke kommer til at krænke forbeholdene.

På det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område ser det nu ud til, at Vestunionen ikke bliver inkorporeret; at det ikke vil lykkes at få forslaget godkendt om at inkorporere Vestunio-

nen i EU. Det er vi fra radikal side godt tilfredse med, det vil være i lodret modstrid med et af de 4 danske forbehold og derfor uantageligt for Danmark. Som tingene tegner sig nu, ser det ud til, at der ikke vil komme denne inkorporering, og det er et resultat, vi kan være tilfredse med.

Til gengæld er der ønsker om at indskrive de såkaldte Petersbergopgaver i søjle 2, hvilket vi må være tilfredse med, fordi det er af betydning, at vi fra dansk side kan deltage i humanitære, fredsbevarende aktioner, når vi nu selv er så heldige at have fred og ro i vores egne lande, og det mener vi faktisk er en vigtig opgave, og det er noget, som De Radikale jo i de senere år har givet fuld tilslutning til alle de gange, det har været på tapetet, og det er en indsats, vi er glade for at have været medansvarlige for.

På det andet område vedrørende de retlige og indre anliggender tegner udviklingen sig noget mere broget, og det har jo været debatteret intenst også i denne debat her i aften. Der er en ting, som jeg synes, jeg godt vil dvæle lidt ved, og det er, at der i store dele af befolkningen synes at være meget usikkerhed om, hvad dette forbehold egentlig drejer sig om. Så sent som i går så jeg et læserbrev i Det Fri Aktuelt, hvor en person skrev, at det dog var utroligt med alt dette politisamarbejde på tværs af grænserne, som blev værre og værre, og det havde vi jo sagt nej til. Det ville vi ikke have.

Jeg har også i en ledende artikel i politiets eget blad – det, der hedder Dansk Politi – set, at det grænseoverskridende politisamarbejde er noget, vi ikke skal have, for det har vi jo sagt nej til. Og jeg synes, det er sørgeligt, at vi har et så dårligt oplyst politikorps, at de ikke engang selv ved, hvad det er for et samarbejde, vi har sagt nej til i to afstemninger i 1992 og 1993.

Og derfor vil jeg godt sige det – selv om det ikke er nogen nyhed for denne forsamling her – at det, der er sagt nej til, er et overstatsligt politisamarbejde, altså et selvstændigt politikorps med egne uniformer, egne kasketter og egne knapper, der går og siger: Vi er EU-politiet, og vi kan tilsidesætte det nationale politis beslutninger. Det er det, der er sagt nej til. Der er ikke sagt nej til det grænseoverskridende politisamarbejde. Tværtimod. Vi skal have et stærkt internationalt politisamarbejde for at bekæmpe international kriminalitet.

Og der ligger altså en stor pædagogisk opgave for alle os, der beskæftiger os med EU-politik, om at gå ud og sige til befolkningen, at det altså ikke er internationalt politisamarbej-

de, vi har noget imod. Det har vi aldrig haft, og det er meget nødvendigt, at vi har et stærkt politisamarbejde.

Men der er altså nogle, der ønsker, at der skal overføres kompetence til de overstatslige elementer i EU på dette område, og dér er vi altså nødt til at sige, at dér har vi vort forbehold, og der må ikke krænses nogen dele af dette forbehold. Hvis det ikke lader sig gøre, må vi jo så appellere til regeringen og dens kloge jurister om at finde ud af, hvordan vi får et arrangement, så Danmark stadig væk kan fortsætte med det internationale politisamarbejde, men uden den overstatslige overbygning.

Det blev sagt tidligere, at det blev noget rod – jeg ved ikke, hvem det var af ordførerne – i tredje søjle. Jamen det er ikke vores skyld, at det er noget rod. Det kan godt være, at det er kompliceret, men det er dog trods alt forskellige lande, som har valgt forskellige arrangementer.

Storbritannien og Irland er ikke med i Schengenaftalen, men er med i det mellemstatslige samarbejde om retlige og indre anliggender. Norge og Island er ikke med i EU, men er med i Schengenaftalen. Flere EU-lande ønsker at være med i Schengenaftalen eller er medlemmer af Schengenaftalen og vil gerne have det retlige samarbejde overført til søjle 1. Det ønsker Danmark ikke.

Der bliver altså et valg mellem 3 eller 4 forskellige ordninger. Det er ikke Danmarks skyld, at det bliver specielt kompliceret. Der er i forvejen rigeligt med komplikationer på dette område, og det er jeg temmelig sikker på vil kunne holde mange jurister beskæftigede temmelig længe om, hvordan vi udreder disse tråde, men det skal ordnes. Det er simpelt hen vores forpligtelse.

Til sidst vil jeg blot opsummere: Jeg synes, der er sket gode fremskridt i konferencen. Det ser ikke så ringe ud. Mange af de fremskridt, der er sket, er i den retning, som Danmark har påpeget lige fra starten, og det, der mangler, er jeg overbevist om, kan blive løst.

De to vigtigste punkter er først og sidst, at de danske forbehold skal respekteres. Det er den eneste chance, vi har, for at få et ja hjem ved en kommende folkeafstemning. Og så vil vi gerne have, at forhandlerne kommer hjem med en traktat, der tillader udvidelsen med de nye ansøgerlande.

Det fremsatte dagsordensforslag fra de 5 partier støtter Det Radikale Venstre.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg var langt hen ad vejen enig med fru Elisabeth Arnold i den tale, der blev holdt her, men jeg har altså brug for nogle præciseringer, for jeg bemærkede udtrykket, at vi nu må skabe en traktat, der er til at vokse i, og det er jeg fuldstændig enig i, for det er jo det, det drejer sig om, hvis vi skal have udvidelsen på plads. Men hvis vi bliver 25 eller 27 lande, rejser det jo spørgsmålet, om man så virkelig tror på, at en sag som fri bevægelighed for tredjelandsborgere vil kunne vedtages i enstemmighed mellem 25 eller 27 lande. Det tvivler vi altså på i Det Konservative Folkeparti, og det tvivler man vel også på i andre lande, for det er jo derfor, vi har diskussionen om, hvorvidt det efter udvidelsen så ikke er nødvendigt at have kvalificerede flertalsafgørelser i sådanne spørgsmål, og det synes vi det er indlysende at det er.

Og jeg opfatter da radikal politik sådan, at det i hvert fald indimellem er en human politik, og at ønsket om fri bevægelighed også for tredjelandsborgere, der har ret til at være i EU-landene, derfor også er et ønske, man vil forfølge. Men hvis det skal være en traktat til at vokse i, er det så ikke nødvendigt, at man også tager stilling til det spørgsmål, om man ikke nu mere eller mindre fastholder princippet om enstemmighed i al fremtid.

Det andet spørgsmål, jeg vil stille, vedrører forsvarspolitikken:

Fru Arnold sagde, at De Radikale er tilhængere af det fredsbevarende arbejde osv., og så vil jeg spørge: Er man også tilhænger af alt det, som det hollandske formandskab foreslår vedrørende humanitære opgaver, redningsindsatser, fredsbevarende opgaver og kampindsatser i forbindelse med krisestyring, herunder fredsskabelse? For jeg synes, det er vigtigt lige at få præciseret, om det også er radikal politik, for hvis det er det, hilser vi det velkomment.

Elisabeth Arnold (RV):

Først om enstemmigheden:

Jeg tror, man skal se i øjnene, at uanset hvor mange medlemslande der bliver i EU, vil der altid være visse vedtagelser, som skal foretages i enstemmighed, og det vil ofte være inden for det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Det er der ikke nogen vej uden om, og jeg tror ikke, det kan lade sig gøre, hvis der ikke er det princip.

Desuden har jeg den betragtning med hensyn til de nye lande, der kommer ind, at hvert nyt land, der kommer ind, jo skal acceptere de regler, som de andre lande tidligere har vedtaget, og som er gældende. Og så skal der jo forhandles med hvert enkelt land, og dér skal de så tiltræde de vedtagelser, som allerede er besluttet af de øvrige lande.

Det er dog en lettelse, at det sker, inden EU kommer op på 27 lande, men det er da klart, at det bliver mere besværligt, når det er 27 lande, der skal beslutte noget i enstemmighed. Men der vil altså stadig være områder, som der skal være enstemmighed om. Det kan vi ikke undgå, og så må vi tage det bøv! og de besværligheder, der følger med.

Om det hollandske formandskabs liste vil jeg blot sige, at jeg har også undret mig over nogle af oversættelserne, men at jeg har konstateret, at det lyder værre på dansk, end det gør på engelsk, og derfor vil jeg forbeholde mig svaret til senere.

Annette Just (FP):

Man skal nu høre meget, før ørerne falder af: For Det Radikale Venstre lyder ændringsforslagene til Traktaten værre på dansk, end de gør på engelsk! Men jeg håber altså, at Det Radikale Venstre finder ud af, hvad der reelt ligger i det om udenrigspolitikken, for der er faktisk nogle, der ønsker, at forsvars- og sikkerhedspolitikken skal ind i EU, og derfor håber jeg, at De Radikale – som de dog plejer og har gjort indtil nu – vil stå fast ved den politik, at sådan skal det ikke være.

Men jeg skal gerne starte med at takke regeringen for dens besvarelse af forespørgslen og sige, at jeg glæder mig til, at statsministeren vil overholde dét, som han jo lovede, nemlig at indkalde partilederne til en samtale om, hvordan vi kommer det sidste stykke i regeringskonferencen. For jeg har jo med undren konstateret, at 48 pct. af Danmarks befolkning ved den sidste folkeafstemning ikke var repræsenteret blandt de partiledere, som statsministeren indkaldte i mandags, og jeg går ud fra, at det vil sige, at vi, altså de tre partier, som rent faktisk repræsenterede de 48 pct. ved den sidste folkeafstemning, vil blive inviteret her i weekenden, eller noget i den retning.

Derudover sagde statsministeren en frygtelig masse om udviklingen i Europa og om NATO-udvidelsen og om, at nu gælder det om at turde. Og statsministeren tør – derom ingen

tvivl – men han sagde godt nok ikke, hvad det var han turde, og derfor må jeg sige, at den eneste, der rent faktisk sagde noget om, hvad der reelt er skete under regeringskonferencen, var udenrigsministeren, og det skal han have tak for.

Han skal have tak for, at han sagde klart og tydeligt, at det retlige og indre område skal blive i søjle 3, og at regeringen ikke vil acceptere et søjlespring på det område. Og lige så tydeligt sagde udenrigsministeren – i hvert fald sådan som jeg hørte det – at Schengensamarbejdet også skal forblive i søjle 3, og at regeringen heller ikke vil acceptere et søjlespring her. Og det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område skal også forblive i søjle 2, så vidt jeg kunne forstå udenrigsministeren, og man vil heller ikke her acceptere et søjlespring, og man vil slet ikke lade sig tryne af det fransk-tyske ønske om at få det hele over i søjle 1 med kvalificeret flertal.

Og jeg er jublende lykkelig over, at udenrigsministeren sagde det så klart og tydeligt, for det må jo betyde, at regeringen også kan stemme for det af Fremskridtspartiet fremsatte dagsordensforslag; så kan der ikke være store problemer i det.

Hvad jeg også vil takke for, er, at regeringen vil holde fast ved, at EU som juridisk person kun kan bruges ved køb af en bil eller eventuelt et lille hus, men ikke kan bruges til at binde fremtidige regeringer, for det synes jeg også er fornuftigt.

Men om al den snak, vi har haft om EU-forbeholdene, som det nationale kompromis så fint har lagt op til i Edinburgh, må jeg sige – og jeg ved godt, at jeg allerede har sagt det i Europaudvalget i fredags, og at jeg også kort har været inde på det i dag – at jeg faktisk har et problem med hensyn til, hvorfor i alverdens riger og lande vi bliver ved med at tale om nogle forbehold, som jeg vil vove den påstand at vi ikke har en disse tillid til, og dér havde hr. Kent Kirk ganske ret, i særdeleshed fordi der i foråret 1992, da vi diskuterede Maastricht-Traktaten og den blev vedtaget med et stort flertal her i Folketingssalen, blev accepteret et ændringsforslag stillet af alle de daværende partier i Folketinget undtagen SF og Fremskridtspartiet.

Fremskridtspartiet og SF stemte godt nok imod den på det tidspunkt, men det var jo inden den første folkeafstemning, og det var jo de to partier, der var imod Maastricht-Traktaten, men alle de andre partier sagde altså: Vi ønsker et ændringsforslag om, at Danmark ikke vil tilslut-

te sig ØMU'ens tredje fase og man i vedtagelser om indre og retlige anliggender går over til kvalificeret flertal, medmindre der først er en folkeafstemning på hvert af områderne.

Det er det, der reelt står i ændringsforslaget til Maastricht-Traktaten, og jeg tror ikke, jeg behøver at læse det hele højt.

Men så er det, jeg vil spørge: Hvorfor i alverdens riger og lande kan vi ikke holde fast ved det ændringsforslag, som var grundlaget, anden gang vi diskuterede Maastricht-Traktaten, efter at den var faldet ved folkeafstemningen? For vi diskuterede ikke et sekund at ændre noget som helst ved det. Partierne i det nationale kompromis bad bare om at få nogle ekstra sikringer; de bad ikke om flere ændringer i Maastricht-Traktaten. Og deraf må jeg udlede, at den første afstemning er den gældende og den, som vi arbejder videre efter, og at Danmark på dette punkt har tilmeldt sig Maastricht-Traktaten.

Ergo kan intet af det retlige flyttes over i søjle 1, medmindre det separat har været godkendt i Folketinget og har været ude til folkeafstemning. Og dermed – men det har måske mindre betydning – kan vi på grund af ændringsforslaget til Maastricht-Traktaten i foråret 1992 heller ikke tilslutte os ØMU'ens tredje fase.

Og når jeg siger det på den måde, er det, fordi det med ØMU'en sådan set er ligegyldigt, for den bliver nok ikke til noget. Hverken Tyskland eller Frankrig har jo en jordisk chance for at kunne klare kravene, medmindre der laves om på hele den politiske konstellation og alle betingelserne. Så det er ligegyldigt, men det retlige er altså ikke ligegyldigt.

Og jeg kan godt forstå, at udenrigsministeren i dag så klart og tydeligt siger, at regeringen vil arbejde for, at det retlige ikke bliver flyttet, for regeringen har jo et problem, som ordførerne for de samme partier stadig prøver at bortforklare, nemlig at både Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Venstre og Det Radikale Venstre var med til at fremsætte dette ændringsforslag i foråret 1992, og at det blev støttet af alle partier inklusive SF og Fremskridtspartiet. Derfor burde ingen være et sekund i tvivl om, at Danmark ikke kan tilslutte sig overflyttelsen af det retlige.

Men regeringskonferencen handler jo også om mere. Den handler også om udvidelsen med de øst- og centraleuropæiske lande, og den handler om at vise respekt for de nye demokratier og give dem mulighed for at blive medlemmer. Men medmindre jeg sparker ordførerne

herop og stiller hundrede spørgsmål til dem, er der ikke én af dem, der drømmer om at sige noget om det, der virkelig er det væsentlige, nemlig hvordan vi får gjort økonomien i EU parat til det. For EU er jo trods alt primært et økonomisk samarbejde.

Men landbrugsreformen, strukturreformen, er ikke nævnt med ét ord, og når jeg endelig får presset statsministeren op på talerstolen, siger han, at det er noget, vi kan tage op senere, om et år eller to, men altså lang tid efter, at vi har haft en folkeafstemning, lang tid efter, at vi har sluttet alle diskussionerne, og lang tid efter, at de nye lande skulle have en chance for at sige, hvad det er, de gerne vil, for de aner ikke, hvad det er.

Vi sælger altså katten i sækken, og statsministeren er faktisk den, der går forrest i denne sælgen ud af det hele.

Der er dog én ting, der er helt sikker: Ingen ændringer af Traktaten kan vedtages, medmindre alle nationer er enige. Men det er, som om statsministeren har glemt, at ændringer af Traktaten kun kan ske med enstemmighed.

Ikke desto mindre står det i en af de første paragraffer i Maastricht-Traktaten – ligesom det gjorde det i Romtraktaten – at hvis ikke alle er enige, kan intet ændres. Og det er vel nok det vigtigste, og måske bliver det sidste gang, vi har en chance for at få foretaget de ændringer, der er væsentlige.

Derfor skal Danmark tage og mande sig op – Danmark skal turde turde! Og Danmark kan forhåbentlig få presset sin statsminister til at turde tale Danmarks sag og ikke kun tale statsmandssager med Boris Jeltsin i Paris.

Og derfor håber jeg, at statsministeren har lyttet til bare lidt af det, jeg har sagt, og så tør sige, at der skal være enstemmighed om det. For vi ved, hvad vi vil, og vi ved også, hvilke betingelser der stilles, nemlig at det skal kunne sendes til folkeafstemning. Og det skal til folkeafstemning, og derfor håber jeg, at statsministeren vil svare positivt på spørgsmålet, om han vil sikre, at det bliver sendt til folkeafstemning, og i øvrigt sikre, at Danmarks meninger kommer igennem.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er ikke sikker på, at jeg i den tid, hvor jeg har siddet i Folketinget, har haft det privilegium at starte min ordførertale kl. 24 sharp, men det er i hvert fald en oplevelse også at få det med.

Men med hensyn til det udspil til debatten i dag, som regeringen har forelagt, vil jeg begyn-

de med det, som regeringen har betegnet som fremskridtene:

Efter Enhedslistens opfattelse er fremskridtene små. De er først og fremmest en lille smule kosmetiske forbedringer på enkelte punkter, men dér, hvor man virkelig havde behov for nogle forbedringer – det var på sådan et område som miljøgarantien – kan vi med de forslag, der ligger fra det hollandske formandskab, konstatere, at der ikke er opnået resultater, der på nogen måde indfrier de løfter, som befolkningen fik forud for folkeafstemningen i 1986, hvor man jo fra den daværende regerings side bildte vælgerne ind, at vi havde en effektiv miljøgaranti i EU, hvilket jo senere hen viste sig ikke at være tilfældet.

Beskæftigelsen bliver nævnt med brede, pæne ord og tilsvarende gælder for åbenhed, men jo ikke noget af substans. Så desværre er den del af det, som regeringen har ført frem, som skulle have været de særlige danske fingeraftryk på traktaten, ikke rigtig blevet til noget.

Derimod er der sket store ting på de områder, som omhandler alle de negative ting, alle de forhold, hvor det drejer sig om udvidelse af unionsmagten, hvor vi nu klart ser konturerne, konstruktionen i en kommende føderation. Det ser ud til, at man desværre får etableret den fælles mønt. Man får nu – hvis denne traktat, en Maastricht II, skulle gå hen og blive vedtaget – udenrigspolitisk handleevne som en stat i forhold til USA og Japan, for omverdenen vil opfatte Unionen som en stat, og man får en stat, som kan handle indadtil på dette såkaldte område for fred, retfærdighed og sikkerhed, eller hvad man nu kalder det.

Altså alle elementerne i en statsdannelse, fælles politi, fælles mønt, fælles militærpolitik osv., lægges nu frem, således at det hele kan skrues sammen til en føderation.

Der kommer flertalsafgørelser på en lang række nye områder. Jeg tror, at hvis man tæller, hvor mange områder der i øjeblikket er under forhandling, hvor man vil indføre flertalsafgørelser, hvor der i dag er enstemmighed, er det nok op mod omkring 25 steder. Udenrigsministeren kan oplyse det helt præcise tal, men det er virkelig mange steder, hvor Unionen skal have overstatslige beføjelser.

Vi har allerede i dag været meget inde på det retlige område, men jeg vil yderligere gøre et par enkelte bemærkninger om dette.

Det er jo klart, at hvis man nu, hvilket desværre ser ud til at blive resultatet, accepterer, at

der etableres en overnational asylpolitik, flytningepolitik og andre ting, som altså flyttes over i det, der kaldes søjle 1, hvor det er Europa-Kommissionen med flertalsafgørelser, EU-Domstolen og sågar dette såkaldte Parlament, der træffer beslutningerne, ja, så har man altså etableret en situation, hvor den danske undtagelse vil blive sat under angreb. Især fra Venstre, men også sekunderet af De Konservative og muligvis også af hr. Duetoft, som jeg skylder at nævne i den sammenhæng. Der vil blive indledt et frontalangreb på den danske undtagelse, og vi vil komme i den situation, hvor man vil komme og sige: Jamen nu bliver Danmark jo så stillet over for alle de beslutninger, som man sidder og træffer i denne overnationale sammenhæng, og hvordan skal det så kunne lade sig gøre at konstruere en dansk undtagelse?

Derfor er den eneste løsning på det spørgsmål selvfølgelig, at Danmark nedlægger veto imod, at man etablerer en overnational konstruktion på et område, hvor Danmark har været helt og fuldt med – det er jo det, der står i Edinburgh-Afgørelsen – i et mellemstatsligt samarbejde. Nu er man altså på vej til at acceptere, at Danmark bliver smidt ud af dette mellemstatslige samarbejde, som i stedet for bliver erstattet med et overnationalt, hvor Danmark skal sidde uden for døren, mens hr. Uffe Ellemann-Jensen, hr. Kent Kirk, fru Charlotte Antonsen og hr. Peter Duetoft iværksætter en massiv kampagne for, at vi skal gå ind igen, nemlig ind i det overnationale.

Man har altså bragt sig i en ganske håbløs forhandlingsposition, medmindre man her i elvte time indser, at det er nødvendigt at nedlægge veto mod disse planer.

Det samme gælder med hensyn til Schengen-aftalen, hvor man i morgen – ja, det bliver vel i morgen, når vi tager klokkeslættet i betragtning – vil vedtage, at Danmark skal indgå i en Schengenaftale, som bliver lavet om på regeringskonferencen på den måde, at store dele bliver flyttet over i EU og over i den overnationale del.

Man gør det endda på den måde, at man samtidig bryder grundloven. Man har altså i det hele taget bevæget sig ud på et skråplan, hvor kun en øjeblikkelig opbremsning, jeg vil næsten sige en faldskærm, kan forhindre det frie fald ned i et meget ubehageligt sted.

Når det gælder udenrigs- og militærpolitikken, er det nok et spørgsmål, som trænger sig på og kræver en meget mere omfattende debat, end der hidtil har været ført, fordi

det retlige aspekt har fået lov til at overskygge det, fordi der har været så mange forhandlinger og diskussioner om det retlige, og fordi det vitteligt går så dårligt, som det gør på det område.

Rent faktisk ligger der på udenrigspolitikken et kæmpeskridt i retning af en føderation. Man etablerer nu forløberer for et egentligt udenrigsministerium, nemlig en enhed, som skal komme med forslag på udenrigspolitikken. Man udnævner en udenrigsminister, som ganske vist ikke i første omgang skal kaldes udenrigsminister, men man udnævner en person, som repræsenterer Unionen udadtil, ligesom en udenrigsminister gør. Og man indfører flertalsafgørelser i Ministerrådet. Så siger man ganske vist, at landene skal have en vetoet, men det er en vetoet af samme art som den, der eksisterer i det såkaldte Luxembourgforlig.

Jeg vil i den forbindelse godt bede udenrigsministeren oplyse om, hvor mange gange Danmark indtil nu har benyttet sig af den ret. Hvor mange gange har man benyttet Luxembourgforliget? Det tror jeg nemlig kan være et pejlemærke for, hvor mange gange man kunne forestille sig, at man ville bruge den vetoet, som man nu vil blive udstyret med i forhold til flertalsafgørelser på det udenrigspolitiske område.

Nej, realiteten vil blive, at der kommer flertalsafgørelser. De skal så ligge inden for noget, man kalder fælles strategier, som er så luftigt et begreb, at EU kan vedtage store planer for udenrigspolitiske aktioner i fjerne egne af verden – i forhold til USA, i Mellemøsten, alle mulige andre steder – og hvor man så bagefter kan gå ind og sige: Nu har vi en strategi, så kan vi med flertalsafgørelser begynde at træffe udenrigspolitiske beslutninger. Samtidig skal Unionen være en juridisk person og kunne gå ud og forhandle som en stat med andre stater.

Det samlede resultat af alle disse foranstaltninger, og jeg har ikke hørt, at regeringen har gået imod noget af det, jeg har nævnt her, er, at man får en føderation, som vil optræde som stat i forhold til andre stater på verdensplan.

På baggrund af alle disse ting kan Enhedslisten ikke stærkt nok opfordre regeringen til dog at komme til besindelse, inden det er for sent.

Jeg har desværre konstateret, at regeringen har lagt vægt på, at regeringskonferencen skal afsluttes i Amsterdam, den skal forceres frem, og man skal nå et resultat. Det er næsten det samme som på forhånd at sige, at man har kapitulert, for når man står i den elendigst tænkel-

ge situation, er det dog i hvert fald klogere at se at få sparket bolden ud til hjørnespark end ligefrem insistere på, at kampen skal afgøres på et tidspunkt, hvor man er bagud med en masse mål i forhold til modparten. Så var det dog klogere i hvert fald at bede om tid og ikke selv insistere på, at afgørelsen skal træffes, mens man står i den situation.

Vi må altså virkelig appellere til regeringen om at lade være med at rejse ned og begå den fejltagelse. Sig dog i det mindste til de andre, at man må vente, indtil vi sommeren over her i Danmark har fået en ordentlig offentlig debat om alle disse ting, som jo er nye. For eksempel en debat om udenrigspolitikken, som jo er ny for den danske befolkning, og som har vidtgående konsekvenser. Man rejser bare ned og siger: Vi må skynde os at få truffet en beslutning. Det er vitterlig overordentlig uklogt.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Det er jo meget symbolsk, at hr. Keld Albrechtsen uafbrudt har stået på talerstolen både den 28. og den 29. maj, men med de debatter, vi har haft her, så skulle det jo blive hr. Keld Albrechtsen, der fik den ære.

Jeg kan ikke, når jeg hører hr. Keld Albrechtsen, lade være med at tænke på, at han kritiserer alle fodboldspillerne, kritiserer dem sønder og sammen, men han fortæller dem ikke et øjeblik, hvordan de skal spille – for nu at blive i fodboldsproget. Der er ikke et eneste budskab om, hvordan vi skal indrette Europa efter hr. Keld Albrechtsens opfattelse. Skal det hele bare flyde? Skal vi samarbejde? Og hvordan skal vi samarbejde? Der er i virkeligheden ikke noget som helst i hr. Keld Albrechtsens verdensbillede, som forholder sig til de europæiske spørgsmål.

Jeg tror, at hr. Keld Albrechtsen fuldstændig tager fejl i hans politiske verdensbillede. Det tror jeg også han har gjort tidligere. Det her minder mig meget om de diskussioner, man før i tiden havde omkring Danmarks medlemskab af NATO, hvor mange partier var imod, kæmpede imod Danmarks medlemskab og sagde, at det var noget skidt, men hvor alle i dag stort set – måske lige på nær hr. Keld Albrechtsen – anerkender, at NATO har været med til at sikre freden i Europa og er et godt redskab til også fremover at sikre freden.

Jeg tror, at hr. Keld Albrechtsen en dag kommer til at erkende, at det samme er tilfældet med

EU-samarbejdet. Men spørgsmålet er, hvordan i alverdens riger og lande vi i hr. Keld Albrechtsens verdensbillede skal samarbejde i Europa, for alt det, vi gør, er jo forkert.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må jo sige til hr. Kent Kirk, at det, der foregår på regeringskonferencen, jo ikke har noget at gøre med de spørgsmål, som hr. Kent Kirk nu rejser, og som jeg meget gerne på et andet tidspunkt vil tage en debat med hr. Kent Kirk om, altså en debat om NATO, den europæiske udvikling, om det kunne være muligt at skabe et samlet Europa helt til Ural osv. Nu forstår jeg ikke lige, hvorfor det skulle stoppe ved Ural; det var statsministeren nemlig inde på.

Men alle disse spørgsmål er jo ikke temaer på regeringskonferencen. Det eneste, der drøftes på regeringskonferencen, er, hvordan EU kan tilrane sig mere magt på Folketingets og de andre parlamenters bekostning, og det er det, jeg forholder mig til, for vi har denne debat her i dag for at kunne give regeringen råd med hensyn til den linje, som den danske regering bør føre på regeringskonferencen. Der står vi desværre i den beklagelige situation, at det handler om alle disse forskellige magtforhold, det retlige, udenrigspolitikken og alt muligt andet.

Det er det, vi har debatteret, og det er det, vi bliver nødt til at forholde os til og give regeringen råd om, men jeg ville ønske, at det handlede om alle de store spørgsmål, som hr. Kirk var inde på.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Af hensyn til den næste taler vil jeg blot konstatere, at jeg må rette en misforståelse. Hr. Keld Albrechtsen kommer nok aldrig til at erkende, hvor vigtigt det europæiske samarbejde er. Det retter jeg gerne her fra Folketingets talerstol.

Peter Duetoft (CD):

Jeg kunne i virkeligheden spare Folketingets tid ganske meget nu, for jeg kunne jo bare tage de to sidste ordførere, og så kunne jeg sige, at alt det, de er for, er jeg imod, og alt det, de er imod, er jeg for, og dermed gå ned igen, for det er jo sandheden i det. Det er jo helt fantastisk at høre de to ordførere, og hvor meget spræl de har her. Men så let skal Tinget alligevel ikke slippe her denne midnatstid.

Jeg vil gerne sige tak til både statsministeren og udenrigsministeren for nogle ganske udmærkede oplæg til debatten her i dag. Det er jo rigtigt, som statsministeren slog fast, at vi er tæt på et af de vigtigste skridt for Europa, nemlig muligheden for optagelsen af øst- og centraleuropæiske lande i Det Europæiske Fællesskab.

Og derfor er det i al fald vigtigt at slå fast fra starten, at man skal blive færdig i Amsterdam, for hvis det her trækker for længe ud, så breder skuffelsen sig i de øst- og centraleuropæiske lande, og så risikerer vi nogle politiske bevægelser i de lande, som begynder at spille lidt på tankegangen, om Europa nu har brug for os, vil de have os med, og alle de dér ting. Derfor tror jeg, det er vigtigt, og jeg forstår også, at den danske regering lægger meget vægt på, at man får afsluttet den proces, når vi når frem til Amsterdams.

I den forbindelse kan jeg ikke lade være med at sige et par ord til hr. Steen Gade, som jeg ikke nåede at sige noget til i en kort bemærkning. Jeg hørte hr. Steen Gade sige, at Danmark bare kan sige nej, hvis Traktaten ikke er god nok. Nu ved jeg, at hr. Steen Gade er enig med mig i, at øst-udvidelsen er utrolig central for hele stabiliteten i Europa. Og det er noget, som hr. Steen Gade og jeg er enige om og har diskuteret mange gange, herunder at man måske skulle lade Østlandene blive politiske medlemmer meget hurtigt osv.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Steen Gade om, hvordan i alverden det synspunkt om, at Danmark så bare kunne sige nej til en traktat, hvis den ikke er god nok, hænger sammen med det andet synspunkt. Hvis Danmark nu sagde nej til den traktat, så ville man jo komme i den situation, at man ikke kunne udvide med Østlandene, fordi det nuværende traktatgrundlag ikke er godt nok, og et nej fra dansk side til en ny traktat ville jo betyde, at den ikke blev til noget. Så jeg kan ikke se, at der er logik i argumentationen om traktatudarbejdsen og så vores fælles interesse i at få de øst- og centraleuropæiske lande med.

Jeg synes, hvor megen respekt jeg ellers har for hr. Steen Gades logik, at der her er to linjer, der i hvert fald ikke helt passer sammen.

I CD er vi meget tilfredse med de resultater, som regeringen indtil nu har opnået i forhandlingerne, og til lykke med det. Derfor kan vi bestemt også godt skrive under på den dagsorden, hvor vi opfordrer regeringen til at forsøge at fastholde resultaterne. Jeg synes ikke, at man,

sådan som nogle ordførere har gjort i dag, skal undervurdere de emner, der er talt om her.

Man skal heller ikke undervurdere, at det i virkeligheden er en række af emner, der kan skabe den folkelige forståelse for EU, fordi det jo i høj grad er de emner – beskæftigelse osv. – der ligger tæt på menneskers hverdag. Det er det, man diskuterer, når man diskuterer EU, og måske ikke så meget de store strømlinede ting. I virkelighedens verden er det nemlig mange af de andre ting, der vil afgøre, om man synes, at EU kan bruges til noget eller ej. Så jeg tror bestemt, at regeringen har prioriteret rigtigt, når man har lagt vægt på, at der kom en række af disse afsnit ind.

Så noget om det, der er i udspillene. Her vil jeg da godt sige, at vi i CD nok synes, at man kunne have gjort reglerne omkring nærhedsprincippet lidt klarere, end de er i udspillet. Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi stadig væk er og altid har været tilhængere af egentlige lister, altså ansvarsfordelinger, som vi kender det fra vores nationale område. Det ved jeg godt man ikke kunne komme igennem med, men for mig lyder dette med, at organerne selv skal til at diskutere, om det nu er det ene eller det andet eller det syvende, stadig væk en smule indviklet, men det er da bedre end ingenting.

Vi savner også ærligt og redeligt en styrkelse af Europa-Parlamentet. O.k., det er vores holdning; det er måske ikke den danske holdning, men derfor kan vi jo alligevel godt synes, at det mangler.

Så er der søjlespringet, Schengen og alt det her, og jeg vil godt være med i det kor, der understreger, at de andre lande kan gå videre og lave det, de finder er nødvendigt. Og jeg vil godt gentage, hvad jeg sagde i en kort bemærkning: Efter CD's opfattelse må det være en traktat inklusive danske forbehold, som går til en folkeafstemning, og så må vi derefter tage stilling til, hvilke praktiske skridt vi herhjemme må tage stilling til for at klare den situation.

Men netop derfor vil vi også fastholde, at hvis de andre lande er af den opfattelse, at f.eks. asylsamarbejdet osv. fungerer bedre ved et søjlespring, så skal vi acceptere det. Det er nok det eneste punkt, hvor jeg er uenig med regeringen i regeringens meget hårdnakkede modstand mod at flytte ansvaret. Dér er det for os vigtigere, at det bliver en effektiv indsats od et europæisk problem, end at Danmark får løst sit eget egoistiske problem. Og dér er det vigtigt, at vi, hvilket vi også hører organisationer sige i Danmark,

ikke i dag har instrumenter, der er effektive og gode nok til at klare en række af kriminalitetsproblemerne og asylproblemerne. Derfor vil vi gerne opfordre regeringen til ikke at kæmpe alt for hårdt imod en række lande, som eventuelt vil lave et søjlespring, og så må vi jo derefter finde ud af, hvordan Danmark klarer den situation.

Udenrigs- og sikkerhedspolitikken? Jamen det er da udmærket. Vi kan godt støtte det hollandske udspil. Det er udmærket med sekretariat, mr. eller mrs. Europe og disse afstemningsregler, men jeg vil godt benytte lejligheden til at sige, at den fælles europæiske udenrigs- og sikkerhedspolitik jo ikke løses ved nogle strukturændringer.

Nu var jeg lidt overrasket over, at hr. Keld Albrechtsen, som jo ellers sætter sig meget ind i disse ting, åbenbart ikke kan sin historie, for det er ikke noget nyt med en fælles europæisk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det var faktisk noget, de danske vælgere tog stilling til, da vi stemte om EF-pakken i sin tid, for det var rent faktisk dér, det kom ind første gang. Men det er så en anden diskussion, og det kan man vel ikke forlange at hr. Keld Albrechtsen skal kunne huske, for det var før, han kom i Folketinget.

Men igen: Det er ikke nok med strukturændringer, for det, der i virkeligheden skal vise, om der er en fælles europæisk udenrigs- og sikkerhedspolitik, er, om der kommer nogle resultater ud af det, om der egentlig er en vilje til at føre den, og det er jo en helt anden diskussion. Jeg vil gerne sige, at det er mine erfaringer, fra dengang jeg var formand for Det Udenrigspolitiske Nævn, og vi dér mødte nævnsformændene og tilsvarende i EU-landene hvert halve år, at de alle sammen holdt de store flotte forkromede taler om en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, men det kneb altså lidt mere, når vi kom til nogle af de praktiske ting.

Og derfor er det nok vigtigt, at det ikke bliver en sovepude, at man laver nogle ændringer, men at det rent faktisk også bliver understreget – og det kan man jo også gøre i forhandlingerne – at det også kræver, at der faktisk kommer handling bag nogle af ordene.

Med hensyn til de udestående ting er det vores opfattelse – som flere andre ordførere også har ført frem – at alle lande skal have en kommissær. Det skal vi, fordi Kommissionen desværre stadig væk kommer til at sidde på forslagsretten. Det skal vi, fordi de er Traktatens vogtere, og der er det jo rart, at alle landene sid-

der og er med til at vogte. Og endelig er det vores opfattelse, at kommer der 20 eller 25 kommissærer, ja, hvad så? Vi har såmænd også haft danske regeringer, der har haft 22-23 medlemmer, og de har da, så vidt jeg ved, fungeret ganske udmærket, og der er jo emner nok at tage fat på, så man kan sagtens finde noget, de forskellige kan at lave.

Når det gælder afstemningsreglerne, glæder det mig mere og mere, at der er mange, der snakker om det dobbelte flertal. Jeg kan huske, at vi mange gange i diskussionerne har oplevet, at jeg stort set var den eneste, som syntes, det var en god idé. På et tidspunkt blev man enig om, at selv tyskerne var faldet fra, men nu ser det ud, som om det godt kunne være en løsning. Tænk engang, hvor er det dog dejligt.

Omkring Vestunionen er CD ikke og har heller ikke på noget tidspunkt været tilhænger af at integrere WEU i EU. Vi mener, der skal laves procedureregler, og at der skal være et samarbejdsmonster, men vi er ikke tilhængere af at integrere de to ting, og jeg mener, at det kan være med til at spolere den danske debat, hvis det ender dér.

Og så vil jeg godt til sidst slå fast, at det, der skal bringe EU videre, det, der skal gøres, så EU også bliver folkeligt accepteret, er et godt dagligt arbejde, stabilitet og en forståelse af og en tro på EU, der bygger på, at man i sin dagligdag har brug for EU.

Derfor vil jeg godt som det sidste opfordre regeringen til at være med til at sørge for, at den nye traktat holder et stykke tid, så det nu ikke igen – sådan som det er med Maastricht – er noget med, at man om 2, 3 eller 4 år skal til at lave den om.

Jeg tror på, at vi har brug for en stabilitetsperiode, hvor vi er fri for at diskutere paragraffer og artikler, søjlespring og kompetencer, og hvad ved jeg. Lad os dog få en EU-periode, hvor vi kan diskutere politik, diskutere, hvad EU skal bruges til, hvilken politik der skal føres, og hvad indholdet skal være i stedet for alt det juridiske plidderpladder. Er der noget, der kan jage mennesker væk fra en EU-tilslutning, så er det da at tro, at man skal være professor i jura for overhovedet at kunne gå ind i en EU-debat. Så lad os få en længere stabil periode.

Med de ord vil jeg gerne ønske regeringen rigtig meget held og lykke i arbejdet med regeringskonferencen. Jeg tror, det går godt. Og som slutbemærkning skal jeg selvfølgelig til ikke særlig megen overraskelse for de fleste sige, at

den dagsorden, hvor vi er medforslagsstillere, stemmer vi også for.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal blot gøre hr. Duetoft opmærksom på, at dengang man vedtog EF-pakken, sad jeg faktisk i Folketinget og var med til at kæmpe imod den, bl.a. fordi man tog dette afsnit ud og udenrigspolitik ind.

Men det, som ikke lå i den dengang og stadig væk ikke ligger i den nuværende traktat, er flertalsafgørelser om udenrigspolitik. Det er, at man udstyrer EU med kompetence som juridisk person til at gå ud og forhandle med andre stater som en stat. Det er, at man sætter en person til reelt at være udenrigsminister. Det er, at man kan vedtage militære aktioner i EU's Ministerråd. Det er, at man opbygger en egentlig fælles udenrigspolitik som en stat, som en føderation. Det er forskellen.

Det var da slemt nok, som det var allerede i 1986; det vil jeg gerne medgive hr. Duetoft, men nu går det altså fra ondt til værre.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg må sige til statsministeren, at Dansk Folkeparti finder, at den danske regerings og unionsflertallets håndtering af regeringskonferencen er katastrofal for Danmark både set i lyset af den konkrete håndtering på selve konferencen, set i lyset af regeringens håndtering af konferencen i forhold til Folketinget og endelig set i lyset af håndteringen i forhold til befolkningen.

Jeg vil gerne starte med det sidste først. Der er i befolkningen en markant og dyb skepsis over for Unionen. Det er naturligt i forhold til den måde, EU fungerer på, og den mangel på demokrati, som kommer til udtryk gennem Unionen. Flertallet i befolkningen har markeret denne modstand imod Unionen i 1992 og 1993, og det er Dansk Folkepartis overbevisning og håb, at befolkningen igen i 1998 gennem en folkeafstemning vil få mulighed for at forkaste den politiske sammensmeltning og ensretning, som Unionen er udtryk for.

Befolkningen er endnu ikke taget med på råd om den igangværende regeringskonference og det på trods af, at Dansk Folkeparti allerede i efteråret 1995 foreslog, at regeringens oplæg til konferencen skulle til folkeafstemning. I betragtning af det dybe skel, som eksisterer mellem det politiske flertal og befolkningen på det her område, burde det naturligvis have været en selvfølge.

Men som bekendt blev forslaget pure afvist af det store flertal i Folketinget. Flertallet ønskede ikke, at befolkningen på denne måde uden pres og uden at skulle stå med ryggen mod muren skulle kunne tage stilling til EU's udvikling. Unionsflertallet vil først modstræbende spørge befolkningen om EU-spørgsmål, når flertallet ved, at der er en situation, hvor man kan lægge maksimalt pres på befolkningen.

Derfor har vi heller ikke i dag og heller ikke under Folketingets spørgetid tidligere i dag kunnet få en garanti fra regeringen om en folkeafstemning om den nye EU-traktat. For unionsflertallet er der alt for stor risiko ved at inddrage befolkningen. For unionsflertallet er befolkningens flertal nemlig – ja, som CD's leder, fru Mimi Jakobsen, i øvrigt kom for skade at sige efter folkeafstemningen i 1992 – dumme. Alt for dumme til at få indflydelse på så vigtige spørgsmål som Danmarks fremtidige placering i Den Europæiske Union.

Det giver sig selv, at unionsflertallet med den arrogante attitude over for befolkningen, som hermed kommer til udtryk, skaber et større og større modsætningsforhold mellem befolkningen og unionsflertallet. Man har åbenbart ikke lært noget som helst af 1992-afstemningen. Derfor står det allerede nu klart, at et nyt nej til den kommende traktat er nødvendigt for at få genskabt en egentlig debat om, hvor folkestyret er blevet af i EU-spørgsmålet.

Regeringen har ofte fremhævet, at de prioriteringer, som regeringen har valgt på konferencen, og som er skitseret i regeringens oprindelige oplæg til regeringskonferencen, har stor opbakning i befolkningen, da det er emner, som traditionelt er emner, danskerne er meget optaget af. Men for Dansk Folkeparti er der ikke den store logik i de her synspunkter.

For det første er det jo slet ikke sandsynligt, at fordi man ønsker en politik på et område i Danmark, eksempelvis på arbejdsmarkedsområdet, så ønsker man også den tilsvarende politik ført på EU-området som EU-lovgivning. Jeg er tværtimod overbevist om, at de fleste danskere ønsker en mere skarp afgrænsning af, hvad EU kan beskæftige sig med i forhold til, hvad Danmark kan beskæftige sig med.

Herudover mener vi, at der er en indholdsmæssig brist i regeringens argumentation. På spørgsmålet om eksempelvis åbenhed er den særlig slem. Man påstår, at man også i forbindelse med regeringskonferencen kæmper for markant større åbenhed i EU, alt imens man

hermetisk gør den danske EU-proces mere og mere lukket. Det vil sige, at dér hvor regeringen selv, Folketingets flertal selv, kunne skabe større åbenhed, lukkes der reelt mere og mere. Det viser efter vores opfattelse mangelen på konsekvens og mangelen på oprigtighed i regeringens politik.

Og når vi taler om en lukket dansk proces, så taler vi naturligvis også om det andet punkt på den dagsorden, jeg har foreslået før mit ordførerindlæg her i dag, nemlig regeringens og unionsflertallets håndtering af konferencen i forhold til Folketinget. Det er jo efterhånden et helt kapitel for sig selv, et kapitel i arrogance, ligegyldighed med demokratiske principper og fuldstændig mangel på forståelse for det legitime i, at der er grundlæggende forskellige opfattelser af, hvad der er den rigtige placering for Danmark i Den Europæiske Union.

Det danske folkestyre er nået så langt ud mod afgrunden, at unionsflertallet ikke mere finder, at mindretallet her i Folketinget har krav på at få svar på sine spørgsmål endsige blive orienteret om forløbet af regeringskonferencen.

Regeringen vælger nu kun at orientere unionstilhængerne. Forud for debatten i dag har Folketinget som institution, Folketingets Europaudvalg og dermed alle Folketingets partier ikke modtaget det mundtlige referat af det senest afholdte topmøde om regeringskonferencen, som ellers var lovet. Regeringen har valgt alene forud for den her debat at orientere Venstre, De Konservative, CD og SF. Hvis regeringen i dag agtede at tage en seriøs debat om konferencens forløb og ikke en skindebat, så havde man naturligvis informeret alle Folketingets partier om udviklingen og status på konferencen.

I forhold til Folketingets arbejde med konferencen har det i øvrigt været beskæmmende at se, at et flertal har ønsket at fraskrive sig den tidligere procedure med, at regeringen skulle søge mandat i Folketingets Europaudvalg forud for fremlæggelsen af væsentlige forslag på regeringskonferencen.

Det har været helt tydeligt for os i Dansk Folkeparti at se, at Venstres og De Konservatives formål med dette har været på den ene side at sikre regeringen handlefrihed til at komme med forslag, som indenrigspolitisk skal tale til de skeptiske socialdemokratiske vælgere, men som på den anden side samtidig skal sikre, at Venstre og De Konservative frit og uden nogen form for omkostninger har kunnet kritisere regerin-

gens forslag og prioriteringer. På denne måde tror unionsflertallet givet, at de kan snyde vælgerne. Dansk Folkeparti tror og håber, at det vil mislykkes.

I forhold til det sidste punkt, regeringens håndtering af selve regeringskonferencen, må jeg sige, at den har medvirket til at skabe et grundlag, som Dansk Folkeparti kun kan tage afstand fra. Grundlaget er milevidt fra det, som vi mener vil være nødvendigt for at skabe et europæisk samarbejde, som vil kunne få folkelig opbakning.

Regeringen har lanceret det foreløbige resultat som en succes for Danmark. Dette har regeringen naturligvis gjort, fordi regeringen mener, at en stor del af regeringens ønsker til Traktaten er kommet med. Dette kan der være delte meninger om. Jeg tror ikke, at regeringen under nogen omstændigheder – uanset indholdet – vil karakterisere et forslag til en ny EU-traktat som en fiasko for Danmark, simpelt hen fordi man ikke kan forestille sig en EU-traktat uanset indhold, som regeringspartierne, CD, Venstre og De Konservative ikke vil tilslutte sig.

Derfor er det naturligvis ren øregas, når regeringen på den måde tiljuble sig selv. Men uanset om regeringen får mange af sine punkter igennem, er det jo ikke ensbetydende med succes for Danmark. Det afhænger jo helt af, om befolkningen er enig i de prioriteringer, regeringen har valgt.

Må jeg i den sammenhæng minde om, at en stor del af den daværende regerings prioriteringer forud for den regeringskonference, som startede i december 1990, faktisk kom med i den traktat, som den danske befolkning nedstemte i juni 1992.

Så succes skal ikke måles ud fra regeringens prioriteringer. Succes skal måles ud fra, om en ny EU-traktat matcher borgernes ønsker. Og dette kriterium for succes tror jeg ikke opfyldes med det, som ligger på bordet for øjeblikket.

I de sidste uger af regeringskonferencen er der lagt op til, at spørgsmålet om institutionelle ændringer skal vedtages. Dansk Folkeparti vil naturligvis følge disse forhandlinger meget opmærksomt og med stor bekymring for, at regeringen i sidste ende sælger ud af danske interesser.

Det samme gør sig gældende vedrørende det retlige område. Danmark har et forbehold imod et overstatsligt retligt samarbejde i EU, men via tilslutningen til Schengenkonventionen, som efter planen skal vedtages fredag her i Folketin-

get, er regeringen efter vores opfattelse i fuld gang med at søge Danmark skubbet hen i et hjørne, hvorefter det i praksis ikke vil være muligt at opretholde forbeholdet. Resultatet vil være, at regeringspartierne vil tilslutte sig V's og K's holdning om, at Danmark bliver nødt til at opgive forbeholdet. Vi skal jo huske, at regeringspartierne lige så lidt som både Venstre og De Konservative, ja, for den sags skyld også Centrum-Demokraterne, har ønsket forbehold overhovedet. Det var af nød, absolut ikke af lyst, de blev indført som et løfte til befolkningen, et løfte, som unionstilhængerne efter vores opfattelse nu er i fuldt firspring væk fra.

Afslutningsvis vil jeg sige til statsministeren, at jeg meget gerne, inden debatten slutter helt her ved midnatstid, får et svar på, hvordan regeringen har tænkt sig, at ratifikationsproceduren skal forløbe. Har regeringen planlagt et møde i Folketinget i løbet af sommeren, et ekstraordinært møde, hvor regeringen vil forelægge resultatet af regeringskonferencen for Folketinget, eller agter regeringen at vente til oktober med at forelægge Folketinget et lovforslag omkring en ratifikation af en ny traktat? Det må da være noget, man her så få uger før regeringskonferencens afslutning har diskuteret blandt regeringens ministre, og det må da være noget, statsministeren så også her i dag kan give os et svar på.

Med hensyn til de dagsordener, der er foreslået, skal jeg sige, at vi naturligvis ikke kan støtte den, som unionstilhængerne har foreslået, ej heller SF's vil kunne finde vores nåde, men de øvrige dagsordener, herunder naturligvis den, vi selv har foreslået, støtter vi fuldt ud.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Da det jo skal være et spørgsmål til den tidligere taler, så vil jeg spørge hr. Kristian Thulesen Dahl om, hvad hans vurdering af regeringens information af Europaudvalget egentlig talt er.

Jeg er helt med på, at statsministeren sagde, at nu tør regeringen sats på åbenhed, og man vil holde meget tæt kontakt med Europaudvalget. Ikke desto mindre er der nu blevet indkaldt – jeg har lige hentet posten her i den lille pause, jeg havde – til afrapportering for det europæiske rådsmøde i Noordwijk den 23. maj til den 4. juni kl. 9, altså ca. en uge efter at vi har haft denne debat, som omhandler hele området.

Hvad synes hr. Kristian Thulesen Dahl om regeringens måde at tackle 48 pct. af Danmarks

befolkning på, for det er rent faktisk dem, der ikke har fået nogen orientering endnu?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg synes, der må være grænser for, hvor mange myter man kan tillade sig at strø om sig med i aften. Nu kom myten så om, at regeringen skal kritiseres, fordi den ikke søger mandat i Europaudvalget, men gør det i en folketingsdebat i stedet for.

Man må altså i stilfærdighed sige, at det er vel både mere åbent og mere debatskabende at fastsætte retningslinjerne for de sidste uger omkring regeringskonferencen i en folketingsdebat i stedet for at gøre det i Europaudvalget. Og jeg synes simpelt hen, at det er ekstremt uforskammet af hr. Thulesen Dahl at stille sig op her og påstå, at det skulle være en fejl og kritiserbart og nærmest udemokratisk, at regeringen tillader sig at inddrage Folketinget i den debat. Der må være grænser for, hvor plat man kan køre den her debat.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu må jeg med det samme rette den misforståelse, som hr. Duetoft gør sig skyldig i, hvis hr. Duetoft har tid til at høre efter. Det er godt nok sent, men jeg har ikke på nogen måde forholdt mig kritisk til, at regeringen søger opbakning til forhandlingslinjen i de sidste uger på regeringskonferencen her i dag. Det, jeg forholdt mig til i mit ordførerindlæg, var det faktum, at man meget tidligt i forløbet på regeringskonferencen blandt flertalspartierne blev enig om, at regeringen, når den ønskede at komme med et udspil på regeringskonferencen, ikke skulle forelægge det til mandatgivning i Folketingets Europaudvalg først.

I den gamle procedure stod rent faktisk nedskrevet, at regeringen skulle gå i Europaudvalget og få mandat forud for fremlæggelsen af nye væsentlige forslag på regeringskonferencen, og den praksis, som stod nedskrevet, gik man blandt et flertal væk fra. Fra Dansk Folkepartis side kritiserede vi, da man gjorde det, og den kritik har jeg holdt fast i i dag. Så det er altså noget andet end det, hr. Peter Duetoft forholdt sig til. Vi er naturligvis meget godt tilfredse med, at man søger mandat her i Folketingssalen. Det er da det mest optimale. Det vil jeg sige til hr. Duetoft.

Må jeg sige til fru Annette Just, at naturligvis er den måde, regeringen har håndteret det her på, dybt kritisabel. Regeringen burde inden dagens debat have orienteret samtlige Folketingets partier om status på regeringskonferencen og afviklingen af det seneste topmøde. Det andet er simpelt hen noget pjat, og det er efter Dansk Folkepartis opfattelse at forsøge at gøre grin med Folketingets Europaudvalg som institution.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg skal bare sige til hr. Thulesen Dahl, at jeg i 8 år har været medlem af Europaudvalget og ved, at hvis en regering søger mandat om et spørgsmål, og den derefter forhandler videre inden for mandatet, så kommer regeringen altså ikke tilbage til Europaudvalget og søger et nyt mandat, så længe det er inden for mandatet.

Derfor er der intet atypisk i den procedure med, at der blev fastlagt et forhandlingsmandat, hvor en række partier bakkede op om det mandat, hvorefter regeringen har forhandlet på det grundlag, og så længe regeringen forhandler inden for det mandats grundlag, skal man ikke tilbage til Europaudvalget. Sådan er det, hvad enten det handler om fiskeripolitik eller landbrugspolitik eller industripolitik, eller hvad det måtte være, og sådan er det også omkring en regeringskonference.

Jeg synes, at det er glimrende, at regeringen i dag har taget en åben debat om de sidste uger, men det andet er altså ikke muligt at kritisere, hvis man kender lidt til, hvordan Europaudvalget plejer at arbejde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg bliver nødt til at gøre opmærksom på, at hr. Kristian Thulesen Dahl har fuldstændig ret i, at man forud for Maastrichtforhandlingerne havde den ordning, at væsentlige udspil skulle forelægges i Folketingets Europaudvalg med henblik på mandat. Det betød, at der var en mere præcis parlamentarisk kontrol med, hvad der foregik i forhandlingerne.

Denne gang har regeringen valgt at fremlægge et bredt mandat i form af et dagsordensforslag fra 11. december 1995, tror jeg det var. Dagsordenen angiver ikke nogle særlig præcise rammer for, hvad regeringen kan forhandle inden for. Så har man suppleret med en dagsorden i den her debat, som man heller ikke kan udlede noget videre af.

Derfor må man sige, at det er et tilbageskridt i forhold til den parlamentariske kontrol, der var frem til Maastricht.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg skal gøre hr. Keld Albrechtsen opmærksom på, at det er til den foregående ordfører, man stiller spørgsmålene, men det er jo sent på aftenen, og derfor lod jeg det passere.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kunne egentlig godt tænke mig, hvis Folketingets Europaudvalgs formand ville gå op og fortælle om den ændring af beretningen, der skete forud for den igangværende regeringskonference, den beretning, som regulerer, hvornår regeringen skal søge mandat i Folketingets Europaudvalg til forslag fra regeringen på regeringskonferencer forud for fremlæggelsen af disse.

Der skete nemlig en praksisændring, som havde en vis betydning i hvert fald efter nogle opfattelse, og det kunne Europaudvalgets formand måske redegøre klart for. Det er faktisk således – det er til hr. Peter Duetoft – at tidligere stod der klart og tydeligt, at når regeringen ønskede at fremlægge et forslag på en regeringskonference, så skulle den forud for det indhente mandat i Folketingets Europaudvalg.

Det gik et flertal væk fra at kræve forud for den igangværende regeringskonference, og det er der nogle af os der synes var en ret væsentlig ændring. Det kan hr. Peter Duetoft synes var helt udmærket – der er jo så den forskel i vurderingen – men jeg synes bare, at det er et faktum, og det synes jeg også hr. Peter Duetoft skal tage til sig. Ellers har vi i hvert fald de dokumenter, der klart viser det.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for deres sædvanlige engagerede indsats i diskussionen. Debatten i dag følger sig jo til de mange, som har været ført i dette folketingsår. Jeg har ikke gjort nogen statistik op i aftenens anledning, men den er jo nem at gøre op.

Vi debattanter har jo i spalte op og spalte ned i Folketingstidende i dette år diskuteret med hinanden. Jeg vil tro, at både hr. Albrechtsen og hr. Thulesen Dahl vil score højt, når vi måler spalteplassen ud. Det er ikke åben debat om EU-anliggender, vi har savnet i årets løb. Tværtimod mindes jeg ikke noget tidspunkt,

hvor vi så ofte, så indgående, så intenst har diskuteret med hinanden som i det forløbne folketingsår.

Jeg synes også, den debat, vi har haft i dag, har været nyttig. Men jeg må nok sige, at den har nok ikke bragt så forfærdelig meget nyt, men det er jo også svært, når man tænker på, hvor mange gange vi har diskuteret disse anliggender med hinanden.

Tidspunktet for debatten er et spændende tidspunkt, også her hen på natten. Jeg glæder mig over – jeg kan jo ikke være sikker – men i denne stund tyder alt nu på, at det vil være muligt for mig i hvert fald at afslutte debatten, før jeg skal fange et fly kl. 6 i morgen tidlig. Men jeg kan jo ikke være sikker, debatten er jo ikke slut endnu.

Der er stillet to konkrete spørgsmål, som jeg gerne vil svare på. Det ene er fra hr. Steen Gade, der spørger: Ville et samarbejde om CO₂-afgift kunne iværksættes inden for rammerne af det såkaldt forstærkede samarbejde?

Mit svar vil være: Ja, det må jeg mene, at et sådant samarbejde ville opfylde betingelserne, sådan som reglerne for forstærket samarbejde i dag i dette øjeblik tegner sig.

Hr. Keld Albrechtsen spurgte, hvor mange gange Danmark har aktiveret Luxembourgforliget. Ja, så vidt jeg kan få oplyst sådan her på en studs, som det vist hedder, så har Danmark brugt Luxembourgforliget en enkelt gang i forbindelse med den fælles fiskeriaftale i 1983.

Den tidligere fiskeriminister tillader sig at sige 1982 – det skal nok passe – det skal i hvert fald ikke skille os. Og jeg må jo ikke diskutere med formanden.

Men det er jo slet ikke det, det handler om. Det er jo overhovedet ikke det, der er afgørende. Det afgørende ved det såkaldte Luxembourgforlig består jo i, at man kan blokere for vedtagelser, selv om de i øvrigt kan træffes med kvalificeret flertal.

Det er jo netop, at det virker i kraft af selve sin eksistens. Det tvinger medlemslandene til at forhandle, indtil man når enighed, og den virkning af Luxembourgforliget er jo slet ikke til at måle. Den viser sig i hele EU's funktionsmåde i en bestræbelse for at nå til enighed. Medlemslandene påtager sig en forpligtelse til at søge – det er besværligt, tit bøvllet – at nå til enighed om vanskelige spørgsmål.

Sådan virker Luxembourgforliget. Og i den forstand har Luxembourgforliget jo eminent betydning for hele den, jeg vil sige demokrati-

ske måde, arbejdet fungerer på som en bestræbelse for at nå til enighed om vanskelige sager.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg har ikke meget at tilføje efter udenrigsministerens udmærkede besvarelse.

Jeg synes, at den dagsorden, som tegner til at blive vedtaget, på fortræffelig vis dokumenterer, at Danmark på ingen måde er malet op i en krog, tværtimod. Danmark står stærkt. Danmark er i fremgang, både økonomisk, politisk og internationalt, ikke mindst europæisk.

Danmark står med en dagsorden nu, som, hvis den bliver vedtaget, vil blive den danske regering et godt, effektivt og dynamisk mandat. Det er oven i købet også sådan, at dagsordenen her konstaterer, at regeringens, flertallets, Danmarks mærkesager, beskæftigelse, miljø, åbenhed, nærhed, har god fremgang. Der tegner sig gode, positive resultater. Vi konstaterer også i dagsordenen, at de fire forbehold vil stå både før, under og efter regeringskonferencen. Og endelig vil vi færdiggøre resultatet af forhandlingerne i tæt samspil med Folketingets partier og Europaudvalget.

Jeg synes, det er et godt og et vigtigt grundlag for, at vi kan varetage interesserne i Danmark, når det gælder de europæiske forhandlinger, effektivt og som sagt ansvarligt.

Jeg har kun at tilføje ud over det, udenrigsministeren sagde, et enkelt svar til et blandt flere andre særlig vigtigt spørgsmål, som, så vidt jeg erindrer, hr. Peter Duetoft stillede. Hr. Peter Duetoft sagde: Husk nu, at traktaten holder længere. Husk nu, at vi virkelig anstrenger os for, at vi slutter med en traktat, som kan holde ganske mange år.

Jeg vil huske det. Vi vil huske det. Vi skal nok kæmpe for det. Vi håber, det bliver resultatet, for jeg deler principielt den opfattelse om, at denne traktat kan bære en stor udvidelse, og jeg tror egentlig også, den kan det. Fru Elisabeth Arnold påpegede så rigtigt, at den nye Europa-traktat er så klogt indrettet, at man kan, jeg tror, der blev brugt udtrykket vokse i den. Jeg tager det ikke spor personligt. Jeg synes selv, jeg er vokset fysisk lige i overkanten, men jeg forstår helt, hvad fru Elisabeth Arnold tænker på. Jeg synes, det er rigtigt også at understrege den vinke.

Der er flere af talerne, der har spurgt om folkeafstemninger, og må jeg endnu en gang bekræfte, at det er rigtigst og sagligst og ansvarligst det eneste holdbare, at den endelige stil-

lingtagen til spørgsmålet om folkeafstemninger sker, når vi har en endelig tekst, og det har vi forhåbentlig, når vi er færdige med regeringskonferencen i Amsterdam.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Kun to korte ting:

Den ene er, at jeg har ikke fået meddelt, hvordan SF vil stille sig til den dagsorden, der bliver sat til afstemning først. Jeg skal meddele, at til den dagsorden, som bl.a. regeringspartierne foreslår, vil SF undlade at stemme, og dermed vil vi jo også give det signal, at SF tager stilling til forhandlingsresultatet, når det foreligger, og dermed lægger vi jo så også så stærkt et pres på regeringen, som vi kan, i forhold til resultatet.

Og så til hr. Peter Duetoft, som jeg ikke fik svaret tidligere: SF arbejder på og ønsker, at resultatet, som regeringen kommer hjem med, er af en sådan karakter, at SF kan anbefale et ja. Derfor var bemærkningen om, at man kan sige nej, en meddelelse til regeringen om, at man ikke skal give sig på væsentlige områder for Danmark, og så var det en påpegnings af, at Danmark har to måder at forhandle på.

Forbeholdene kan man sige er vores egne, men det er også sådan, at de andre lande har givet os dem, og den måde, de udformes på, foregår ved en type forhandlinger, hvor Danmark selv kan bestemme det. Det er statsministeren og udenrigsministeren, der bestemmer det, og vi forventer, at de leverer varen.

Og på de andre områder skal vi kæmpe, hvad vi kan for at indgå et kompromis, som bliver så godt som muligt på miljø, arbejdsløshed m.v.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg skal også gøre det kort.

Statsministeren var i et meget malende sprog inde på, at Danmark ikke er malet op i en krog, og det kan man selvfølgelig godt sige. Men lad os så sige, og det er i hvert fald det, De Konservative mener, at Danmark har et problem, et særligt dansk problem, som vi jo skal finde en løsning på på regeringskonferencen. Det har vi jo også diskuteret her i dag, og det er specielt inden for det retlige og indre samarbejde.

Der er det vigtigt for De Konservative at understrege over for statsministeren, at vi mener, at der på længere sigt skal være afgørelser med kvalificeret flertal for de retlige og indre anliggender. Det mener vi er afgørende, ellers

bliver det umuligt med 25 eller 27 medlemslande at træffe beslutninger her.

Vi er også meget opmærksom på den særlige danske situation, og derfor har vi så foreslået at prøve på at finde en løsning på regeringskonferencen, hvor vi i hvert fald i nogle år endnu kan arbejde videre med enstemmighed. Det har det hollandske formandskab selv foreslået, selv om de flytter det over i søjle 1.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi her ser to forhold. Det ene er det danske problem, og det andet er: Hvad er den fælles europæiske interesse? Og den fælles europæiske interesse er på længere sigt at sikre afgørelser med kvalificeret flertal, og vi mener, at det synspunkt er dækket ind på den måde, som dagsordenen er skruet sammen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg lyttede til statsministerens svar til hr. Peter Duetoft. Det var jo sådan, at i Maastricht blev der indbygget en bestemmelse om, at der skal indkaldes til en ny regeringskonference, hvor man så skal lave Maastricht II. Det er det, der foregår i øjeblikket. Det var jo en meget kedelig ting, at der stod den bestemmelse i Maastricht-Traktaten.

Nu forstår jeg det sådan – det vil jeg så gerne have statsministeren til at bekræfte – at den danske regering ikke vil acceptere, at der i Maastricht II-Traktaten bliver indføjet en bestemmelse om, at der skal indkaldes til en ny regeringskonference for at lave en Maastricht III-Traktat eller for at tage nogle yderligere spørgsmål op, f.eks. fjernelse af kommissærer fra de enkelte lande eller ændringer af stemmewægte efter optagelse af to eller tre lande og lignende ting.

Jeg synes, det var en spændende tilkendegivelse, statsministeren kom med.

Så skal jeg blot til sidst meddele, at Enhedslisten vil stemme for Fremskridtspartiets og Dansk Folkepartis dagsordener og imod den af hr. Ove Fich foreslåede dagsorden.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil sige til statsministeren, at jeg efter dagens debat og også af den mundtlige spørgetid har forstået, at jeg ikke får svar på, om vi får en folkeafstemning, og derfor vil jeg ikke spørge om det igen. Vær helt rolig.

Nej, det, jeg vil spørge om, er, om regeringen på nogen måde har haft nogen diskussion om, hvad man gør i perioden efter den eventuelle færdiggørelse af en ny traktat den 16.-17. juni. Er regeringen inde i overvejelser om at indkalde Folketinget ekstraordinært til et møde, hvor man kan diskutere resultatet, og hvor man eventuelt også kan forberede ratifikationsarbejdet, herunder eventuelt en folkeafstemning?

Er man overhovedet inde i sådan nogle overvejelser, eller regner man med at ville afvente starten af det nye folketingsår i oktober?

Når jeg spørger nu, selv om det er på det her sene tidspunkt, så er det, fordi det er sidste gang, at jeg kan regne med at være i mundtlig kontakt med statsministeren fra nu af, og frem til det næste folketingsår starter. Statsministeren har jo ikke for vane at tale med samtlige partier her i Folketinget om de her spørgsmål, og derfor bliver jeg jo nødt til at udnytte min chance her til at spørge statsministeren.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg har desværre ikke fået sagt, hvad vi mener om de motiverede dagsordener. I det af Socialdemokratiet, Venstre, De Konservative, De Radikale og CD fremsatte forslag står jo fem fine pinde om, hvad Folketinget kan konstatere, at der er sket. Det er der jo heller ikke nogen, der kan gøre så frygtelig meget ved. Og den eneste aktivitet er, at Folketinget opfordrer regeringen til at arbejde for, at der opnås et forhandlingsresultat, hvor det fastholdes og udbygges, og det gælder især på miljøområdet. Det tror jeg alle og enhver kan sige ja til.

Så står der endvidere:

»At holde tæt kontakt med Folketingets parti-er og Folketingets Europaudvalg i perioden frem til Det Europæiske Råds møde den 16.-17. juni 1997.«

Det er der jo ikke mere end godt og vel 14 dage til, og her må mit spørgsmål til statsministeren være:

Mener regeringen og disse partier bag, at det er en fortsættelse af den måde, som regeringen indtil nu har holdt tæt kontakt med partierne på – og det betyder altså, at der er tre partier, der er sat udenfor, og vi er dog stadig væk i Europaudvalget – eller betyder det, at der rent faktisk er nogle partier, der nu som det eneste reelle i den motiverede dagsorden vil meddele, at nu skal regeringen rent faktisk også til at informere resten af udvalget?

Det ville være dejligt at få et svar på det.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg fik ikke svar fra hr. Steen Gade. Tingene hænger altså ikke sammen.

Lad os lege den ulykkelige situation, at der nu kommer et forhandlingsresultat, som hr. Steen Gade må sige nej til. Hr. Steen Gade går derefter ud til vælgerne og forsøger at lokke dem til at stemme nej, og et flertal i Danmark stemmer så nej. Dermed kan Danmark ikke ratificere den nye traktat. Dermed virker den gamle traktat, som hr. Steen Gade og jeg er enige om forhindrer udvidelsen mod øst. Dermed har hr. Steen Gades nej til en traktat ført til, at vi ikke kan udvide mod øst, sådan som hr. Steen Gade og jeg gerne vil.

Det nej, hr. Steen Gade leger med, har nogle konsekvenser på et andet område, som hr. Steen Gade og jeg er enige om er utrolig vigtigt. Og det er dér, jeg synes, at logikken kikser en lille smule. Jeg kan godt forstå, at hr. Steen Gade, og det skal han have lov til, ønsker, at regeringen gør alt muligt mellem himmel og jord, og det respekterer jeg. Men når vi så når frem til, at forhandlingsresultatet foreligger, så har hr. Steen Gade da et logisk problem ved på én gang at gå ud og sige nej til en traktat og samtidig ønske udvidelsen mod øst.

Tænk, hvis han vandt folkeafstemningen. Det ville da være synd for østlændingen.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Statsministeren sagde i sit indlæg her for nogle timer siden, at der nu med den nye traktat ser ud til at blive tegnet en streg, sådan at det bliver klart, hvad EU-fællesskabet skal tage sig af og beslutte, og hvad medlemsstaterne nationalt beslutter. Hvad mente statsministeren helt konkret med det? Det vil jeg bede statsministeren forklare.

Dernæst: Ligger der ikke i det, at det indtil nu har været uklart, og det dermed er i strid med grundlovens § 20, som klart siger, at beføjelser kan overlades til overnationale organer i nærmere bestemt omfang. Det har det så ikke været.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg tror ikke, at hr. Peter Duetoft hørte efter, hvad jeg sagde.

SF ønsker et forhandlingsresultat, som vi kan sige ja til. Det betyder, at vi lægger maksimalt pres på regeringen. Så siger jeg, at der er to forhandlingsforløb. Det ene handler om forbeholdet, og dér kan regeringen levere den vare, som den vil, eller den vare, som SF kræver, hvis de to herrer, der sidder og repræsenterer regeringen henede, gør det. Det er dem, der bestemmer det.

Forhandlingerne slutter nemlig ikke, før de accepterer formuleringen i Amsterdam, eller rettere: før de andre lande får accepteret den formulering. Det kan ikke slutte før. Det er det ene.

Så er der det andet forhandlingsforløb. Det er klart, at der skal indgås kompromiser på nogle væsentlige områder. For arbejdsløshedens vedkommende kan man kun komme til et vist punkt; der er altså et eller andet sted, hvor man ikke kan komme længere. Men vi opfordrer så til, at man på de punkter, som SF lægger vægt på, bider sig fast, og vi lægger især vægt på miljøområdet.

Det er vel klar snak.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Ganske enkelt: Når jeg stiller et så direkte spørgsmål til statsministeren, regner jeg også med at få et svar. Men da jeg kan forstå, at statsministeren ikke engang kan svare på, om han har tænkt sig at overholde det forslag om motiveret dagsorden, som hans parti er medfor-slagsstiller til, må jeg sige, at så kan Fremskridtspartiet overhovedet ikke have tillid til noget som helst af det.

Det vil sige, at det, der står som det eneste nye i den motiverede dagsorden: at regeringen skal holde tæt kontakt med Folketingets partier – det står der altså – og Folketingets Europaudvalg, jamen det ønsker man altså ikke at gøre. Man ønsker at køre videre, som man hele tiden har gjort. Der er nogle ganske få udvalgte, og de andre, som man ikke gider høre på, jamen dem gider man så heller ikke at orientere om, hvad der sker. Og vi taler endog kun om en 14 dages tid, så man skulle tro, at det var muligt selv for en statsminister at kunne overholde en motiveret dagsorden i hvert fald i 14 dage.

Men i hvert fald må vi sige, at Fremskridtspartiet kan ikke tilslutte sig en så utroværdig dagsorden, som man altså fra et flertals side har foreslået på nuværende tidspunkt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Henning Grove):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de fremsatte dagsordensforslag blive foretaget senere i dag.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Peter Hansen-Nord (V), Erik Jacobsen (V), Hans Christian Schmidt

---

(V), Eva Møller (KF), Kaj Ikkast (KF), Niels Jørgen Langkilde (KF), Jan Kjøpke Christensen (FP), Peter Duetoft (CD) og Ole Donner (DF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at udarbejde en tids- og handlingsplan vedrørende eventuel etablering af et naturgaslager i Tønder. (Beslutningsforslag nr. B 151).

Folketingets næste møde afholdes i dag, torsdag den 29. maj 1997, kl. 9.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 1.03
